

ΕΝΘΥΜΙΟ

# Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ



Παλιά οικογένεια του Μικρού Χωριού

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

# ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ  
ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ «Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ  
ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ»

(ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΚΩΝ) ΠΟΛΕΙ 1900)

Κυκλοφορεί ανάμεσα στους Μικροχωρίτες του έσωτερικού και του  
έξωτερικού καθώς και τους φίλους του Μικρού Χωριού Εύρυτανίας.

(Σημ.: Τα ένυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τή γνώμη του συγγραφέα τους)

Περίοδος Β' — Χρόνος 12ος

Ἀριθμός φύλλων 6, 7 και 8

Ἰαννουαρίου - Δεκεμβρίου 1979 και  
Γενάρη - Ἰουνου 1980

Ἐτήσια συνδρομή:

Ἐσωτερικου Δρχ. 200

Ἐξωτερικου Δολ. 20

Ἐταιριῶν, ΔΠΔΔ, κλπ. Δρχ. 1000



Ἰπεύθυνοι σύμφωνα με τὸ νόμο:

Σύνταξης: Μεν. Κουτσούκης, Ἀγλαύ-  
ρου 19—21, Ἀθήνα (404), τηλέφ.  
92.38.197.

Τυπογραφείου: Γερ. Μαυρογεώργης,  
Σεργίου Πατριάρχου 6, Ἀθήνα,  
τηλ. 36.07.938.

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΩΣΗ ΕΝΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ, του Προέδρου τῆς Ἀ- δελφότητος	1
Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡ' ΟΛΙΓΟΝ ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, του Β. Κομματᾶ	2
ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ: Γράμμα του Δ. Δερματᾶ	3
ΠΑΣΧΑΛΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ, του Δημ. Κ. Θάνου	9
ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ: ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ 1821	11
ΠΑΣΧΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, του Δ. Κοκκάλα	13
ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ, του Γεωργ. Ἐλ. Παπαδῆ	19
Η ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ	20
Η ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ, του Γ. Κ. Δημοπούλου	25
ΠΡΩΤΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟΝ ΕΡΑΝΟ	26
ΕΥΘΥΜΗ ΣΤΗΛΗ	28
ΕΝΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑ ΔΩΡΙΔΟΣ, του Μ. Κουτσούκη	29
ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ	33
ΑΝΑΓΚΕΣ, ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΗ, του Γ. Σταυράκη	35
ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΙΚΑ ΕΝΤΥΠΑ	38
ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ	39
ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ	43
Η ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ	47

Φωτογραφία έξωφύλλου: Οί οικογένειες Πανατζῆ και Μαστρογεωργοπούλου πριν μι-  
σὸ αἰῶνα περίπου (Δωρεᾶ οἰκ. Χρ. Βρυγιώτη)

## ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΩΣΗ ΕΝΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Τοῦ Προέδρου τῆς Ἀδελφότητος κ. ΚΛ. Σ. ΚΟΥΤΣΟΥΚΗ

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὰ μεγάλα ἔργα εἶναι δύσκολα. Γίνονται ὅμως ἀκόμη δυσκολότερα, ὅταν ἀπαιτοῦν μεγάλες δαπάνες γιὰ νὰ πραγματοποιηθοῦν.

Ἐνα τέτοιο, καὶ μάλιστα ἱερὸ ἔργο εἶναι γιὰ μᾶς ἡ ἐπισκευὴ καὶ ἀνακαίνιση τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Μεταμόρφωσης τοῦ Σωτῆρος. Οἱ ἐπισκευαστικὲς ἐργασίες εἶναι ἐπιτακτικὲς γιὰ τὴ διάσωση τοῦ ἱστορικοῦ αὐτοῦ μνημείου. Γιατί, ὅπως πολὺ σωστὰ τονίστηκε στὴν πρόσφατη Γενικὴ Συνέλευση τῆς Ἀδελφότητάς μας (2.3.80), ἡ Ἐκκλησία αὐτὴ εἶναι μνημεῖο καὶ σύμβολο τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ, αὐτοῦ ποὺ ὑπῆρχε καὶ αὐτοῦ ποὺ ἀπόμεινε. Γνωρίζουμε, ὅτι τὸ ἔργο εἶναι τεράστιο. Γνωρίζουμε ὅτι καὶ στὸ παρελθὸν ἐπισκευάστηκε ἡ Μεταμόρφωση μὲ χρήματα τῆς καπνοβιομηχανίας Κεράνη, καὶ φροντίδες συγχωριανῶν μας. Γνωρίζουμε, ὅτι ὑπάρχουν κι ἄλλα ἔργα ποὺ πρέπει κι αὐτὰ νὰ γίνουν παράλληλα στὸ χωριό μας. Γνωρίζουμε ἀκόμη ὅτι πολλοί, ἴσως, δυσπιστοῦν ἢ ἔχουν ἄλλες ιδέες. Ὅλα εἶναι εὐλογα. Ἀλλὰ κάτι ποὺ δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε εἶναι, ὅτι δὲν χωρεῖ καθυστέρηση. Δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε «ἄς γίνουν τὰ ἄλλα πρῶτα καὶ μετὰ ἡ ἔκκλησιά». Γιατί, κάθε μέρα ποὺ περνᾷ κάνει προβληματικὴ τὴ διατήρηση τοῦ ἱστορικοῦ αὐτοῦ μνημείου. Ἡ θλάθῃ θᾶναι ἀνεπανόρθωτη, ἂν ἀφήσουμε νὰ περάσει κι ἄλλος καιρὸς. Δὲν ἐξετάζουμε τώρα τὶ ἔφταιξε.

Ἡ Ἀδελφότης δὲν μποροῦσε νὰ μείνει ἀδρανὴς σὲ μιὰ τέτοια κατάσταση. Κατενόησε τὴ κρισιμότητα στὴν ὁποία θρίσκεται ἡ Ἐκκλησία. Ζήτησε τὴ σύνταξη ἐκθέσεως ἀπὸ εἰδικὸ μηχανικὸ καὶ σὲ συνεργασία μὲ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν ἀκούραστο Παπα - Δημήτρη προωθεῖ τώρα τὸν ἔρανο.

Ἡ Ἀδελφότητάς μας ὡς γνωστὸ ἔχει τὸ ὄνομα αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας. Θὰ ἦταν συνεπῶς ἀνάξια τῆς ἀποστολῆς της, ἂν δὲν φρόντιζε νὰ διασώσει καὶ νὰ διατηρήσει ἀτόφια τὴ Μεταμόρφωση. Τὸ μνημεῖο αὐτό, ὅπως καὶ τόσα ἄλλα ποὺ κοσμοῦν τὸ χωριό μας, ἔγινε μὲ τὸ μόχθο καὶ τὸν ὄβολο τῶν προγόνων μας. Αὐτὴ τὴν παράδοση δὲν θὰ θελήσουμε νὰ τὴν ἀμαυρώσουμε ἐμεῖς οἱ νεώτεροι.

Εἴμαστε βέβαιοι, ὅτι οἱ καρδιές τῶν Μικροχωριτῶν ἀλλὰ καὶ τῶν φίλων τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ θὰ συγκινηθοῦν καὶ θὰ πράξουν τὸ καθήκον τους.

## Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΠΑΡ' ΟΛΙΓΟΝ ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

τοῦ Β. ΚΟΜΜΑΤΑ

Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐγράφησαν ἀριστουργήματα, λογοτεχνικά, φιλολο-  
γικά, καὶ ἐπιστημονικά, ὄχι μόνον κατὰ τὸ περιεχόμενον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν γλωσσι-  
κὴν μορφήν, τὰ ὅποια παρέμειναν καὶ θὰ παραμείνουν ἀθάνατα ἀποτελοῦντα τὴν  
βάσιν τοῦ παγκοσμίου πολιτισμοῦ.

Ἡ Λατινικὴ γλῶσσα διαμορφωθεῖσα πολὺ βραδύτερον τῆς Ἑλληνικῆς, ὄχι μόνον  
ἐπλουτίσθη ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀλφάβητον παρέλαβε παρ' αὐτῆς.  
Οἱ περιφανέστεροι δὲ τῶν Ρωμαίων ἀνεκέρυττον, τὴν ἰδικὴν τῶν γλῶσσαν τὴν Λα-  
τινικὴν, ὡς βάρβαρον, παραβάλλοντες αὐτὴν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν. Ὁ Κικέρων ἔλε-  
γε ὅτι, ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἦτο ἀξία νὰ ὀμιλῆται ὑπὸ τῶν θεῶν. Ὁ διάσημος Ρω-  
μαῖος κωμικὸς Πλαῦτος μεταφράσας ἓνα ἑλληνικὸν ποίημα τοῦ Μενάνδρου, εἰς τὴν  
Λατινικὴν ἀνεκέρυττε τὰ ἐξῆς ἐν πλήρη θεάτρῳ: «Μένανδρος ἔγραφε τὸ ποίημα  
εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, Πλαῦτος δὲ μετέφρασεν τοῦτο εἰς γλῶσσαν βάρβαρον».

Ἄν ἡ Λατινικὴ γλῶσσα ἐπεκράτησε καὶ ἐξηπλώθη, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἐ-  
πέκτασιν τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους, εἰς ὅλον σχεδὸν τὸν γνωστὸν τότε κόσμον, ὅπως δὲ  
ἔγραφεν ὁ Ἔραστος, ὅστις ἐλάτρευε τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν: «εἶναι εὐτυχῆς ἐκεῖ-  
νος, ὅστις προσπαθεῖ, νὰ μελετήσῃ, νὰ ὀμιλῇ, νὰ γράφῃ καὶ νὰ ἐκφράζεται καλῶς  
εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν θεῶν». Διότι γλῶσσαν τῶν θεῶν τὴν ἐχαρακτήρισαν οἱ ἑλλη-  
νολάτραι καὶ «γλῶσσαν μελίρρυτον καὶ ἡδυτάτην» ὁ Βησσαρίων ὁ Ἑλλην.

Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐπρόκειτο νὰ θεσπισθῇ ὡς ἐπίσημος γλῶσσα τοῦ Ἀμερι-  
κανικοῦ λαοῦ: Ἴδου ἡ μετάφρασις τῆς σχετικῆς περικοπῆς. «Ὀλίγον ἔπειτα ἀπὸ  
τὴν διακήρυξιν τῆς Ἀμερικανικῆς ἀνεξαρτησίας, ὑπεβλήθη εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν  
κογκρέσσον, πρότασις, ὅπως θεσπισθῇ ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, ὡς ἐθνικὴ γλῶσσα τοῦ  
Ἀμερικανικοῦ ἔθνους. Πολλοὶ ἐκ τῶν ἰδρυτῶν μελῶν τοῦ Κογκρέσσου ἐθεώρουν τὴν  
Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ὅτι, ἦτο πολὺ περισσότερον τέλειον μέσον - ὄργανον διὰ νὰ κα-  
θοδηγήσῃ αὐτοὺς πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Ἀθηναϊκῆς δημοκρατίας». Ἡ πρότασις ὁμως  
ἀπερρίφθη διὰ μιᾶς ψήφου, ἐκείνης τοῦ Βενιαμὶν Φραγκλίνου, ὅστις ἐξήγησε ὅτι ἐ-  
θεώρει περισσότερον πρακτικὸν διὰ τὸν Ἀμερικανικὸν λαὸν νὰ κρατήσῃ τὴν Ἀγγλι-  
κὴν γλῶσσαν, ἀλλὰ νὰ παρωθηθοῦν εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

Ἄλλὰ διὰ νὰ μὴ νομισθῇ ὅτι, τὰ ἀνωτέρω εἶναι ἀπαύγασμα ἑνὸς σωβινιστικοῦ  
θαυμασμοῦ πρὸς τὸ ἔθνος μας, γιὰ τὰ πνευματικὰ ἐπιτεύγματα, καὶ τὴν ἀπαράμιλλον  
γλῶσσαν μας, πρᾶγμα τὸ ὅποῖον θὰ ἦτο δικαιολογημένον, τὸ ἱστορικὸν αὐτὸ γεγο-  
νὸς τὸ ἀναφέρει ὁ γνωστὸς Ἀμερικανὸς GEORGE BALLY εἰς μακρὸν ἄρθρον του  
διὰ τὴν Ἑλλάδα, τὸ ὅποῖον δημοσιεύει εἰς τὴν τελευταίαν ἔκδοσιν τοῦ ἀμερικανικοῦ  
περιοδικοῦ «REPORTER — Δημοσιογράφος». Τὸ τοιοῦτον ἀποτελεῖ ἀκόμη μίαν ἔν-  
δειξιν ἀρκετὰ σπουδαίαν, τῆς ἐπιδράσεως τοῦ πνεύματος τῆς ἀληθοῦς δημοκρατίας  
τοῦ κόσμου, εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τόσων λαῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ Ἀμερι-  
κὴ, καὶ τῆς εὐγνωμόνου ἀναγνωρίσεως, διὰ τῆς προτάσεως ἐκείνης, τῆς ὀφειλῆς αὐ-  
τῆς πρὸς τὴν μικρὰν αὐτὴν γωνίαν τῆς γῆς.

# ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Με χαρά δημοσιεύουμε ἐδῶ τὴν ἐπιστολὴ πού μᾶς ἔστειλε ὁ συγχωριανός μας κ. Δημ. Σ. Δερματᾶς, στὴν ὁποία θίγει καίρια ζητήματα τοῦ χωριοῦ. Οἱ ἀπόψεις του εἶναι ἀξιόλογες καὶ περιμένουμε κι ἀπὸ ἄλλους νὰ ἐκφράσουν τὶς δικές τους ἀπόψεις, στὰ διάφορα θέματα πού ἀπασχολοῦν τὴν Ἀδελφότητα, ὥστε νὰ ὑπάρξει ἕνας ἐποικοδομητικὸς διάλογος, γιὰ τὸ καλὸ τοῦ χωριοῦ:

Ἀγαπητοὶ συγχωριανοί,

Ἡ προσπάθειά σας αὐτὴ γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ καὶ μάλιστα σὲ ἄρτια ἐκτύπωση, εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ πετυχημένες ἐνέργειες τοῦ Συλλόγου, καὶ νομίζω, ὅτι θὰ προβάλλει κατὰ μεγάλο ποσοστὸ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ χωριοῦ. Ἀρκεῖ οἱ ἄνθρωποι πού θὰ τὸ διαχειρίζονται, νὰ διακρίνονται, ἀπὸ ἀμεροληψία, κατανόηση καὶ ἐνεργητικότητα, καὶ τέτοιους ἔχουμε εὐτυχῶς πολλούς. Δηλαδή νὰ μὴ μεροληπτεῖ τὸ περιοδικὸ γιὰ κλίκες, κόμματα, καὶ παλαιό, καὶ νέο χωριό, ἀλλὰ νὰ γίνῃ ὄργανο γενικὰ τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ, καὶ ὄλων τῶν Μικροχωριτῶν εἴτε εἶναι στὸ χωριό, ἢ ὅπου τῆς γῆς εὐρίσκονται καὶ αὐτῶν τὰ συμφέροντα νὰ ὑποστηρίξῃ, ἀπὸ ὁποιονδήποτε. Νὰ ἐξυμνοῦν δέ, ὅσους μᾶς ὠφελοῦν (ἐντὸς τοῦ δικαίου βέβαια) καὶ νὰ καυτηριάζουν ὅσους μᾶς ἀδικοῦν καὶ ζημιώνουν ὅποιοι καὶ ἂν εἶναι καὶ ὅσο ψηλά καὶ νὰ θρῖσκονται. Ἐχομε τέτοια παράδοση καὶ ἐνεργητικότητα στὸ παρελθόν, ὅταν εἴμασταν μονιασμένοι καὶ θέλαμε νὰ φτιάξουμε κάτι πού καὶ τώρα μπορούμε νὰ ἀντλήσουμε ἀπὸ αὐτὴ, ἀπὸ τὶς ρίζες μας, πού λένε, δύναμη νὰ ξεπεράσουμε τὶς τυχόν ἀδυναμίες μας πού μᾶς ἔφεραν τὰ ἀλλεπάλληλα χτυπήματα, καὶ πρὸ παντός, ἢ κατολίσθηση πού τόση ζημιὰ δημιούργησε. Ὑλικὴ πού χάθηκε τὸ μισὸ χωριό, καὶ ἠθικὴ πού μᾶς χάρισε τὸ χωριό, καὶ πολλοὺς ἀδίκησε. Ὑπάρχουν οἱ δυνατότητες, ὅταν θέλομε νὰ διορθώσουμε πολλὰ πράγματα ἀρκεῖ: 1) Νὰ μετριάσουμε τὸν ἐγωϊσμό μας, νὰ μὴν νομίζομε ὅτι ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς χωριστὰ τὰ ξέρεي ὅλα, καὶ νὰ θέλει νὰ ἐπιβάλλει τὴ γνώμη του, ὡς ἀλάνθαστη, ἀλλὰ νὰ ἀκούει καὶ τοὺς ἄλλους, νὰ δείχνει κατανόηση, νὰ ὑπάρχει σύγκριση καὶ νὰ θγαίνουν σωστὰ συμπεράσματα γιὰ κάθε ζήτημα. Νὰ ἕνας σημαντικὸς ρόλος πού μπορεῖ νὰ παίξει τὸ περιοδικό. Σὲ συγκεκριμένα ζητήματα μπορεῖ νὰ δημοσιευτοῦν διάφορες ἀπόψεις νὰ συζητηθοῦν, εἴτε σὲ Συνέλευση τοῦ Συλλόγου ἢ τῆς Κοινότητος νὰ θγοῦν σωστὰ συμπεράσματα καὶ νὰ παρθοῦν ἀποφάσεις. Ὁ κάθε χωριανὸς νὰ ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ὑποχρέωση νὰ δημοσιεύῃ στὸ περιοδικὸ τὴ γνώμη του καὶ τὶς προτάσεις του γιὰ κάθε ζήτημα, τόσο γιὰ τὰ ὑπάρχοντα καὶ ἐκκρεμῆ, ὅσο καὶ πού αὐτὸς δυνατὸν νὰ προτείνῃ, γιὰ τὸ καλὸ πάντοτε τοῦ χωριοῦ.

Ὅλοι μας ἀγαπᾶμε τὸ χωριό, καὶ ὁ καθένας μὲ τὸν τρόπο του θὰ ἤθελε νὰ ὠφελήσῃ, καὶ τὸ χωριό καὶ τὸν ἑαυτό του, ἀφοῦ ὡς Μικροχωρίτης, κάτι τὸν συνδέη μὲ αὐτό.

Θέλω νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐκφράσω τὶς ἀπόψεις μου γιὰ ὠρισμένα ζητήματα, πού ὑπάρχουν σήμερα σὲ ἐκκρεμότητα, καὶ μποροῦν κατὰ τὴ γνώμη μου νὰ θροῦν μιὰ λύσι γιὰ τὸ καλὸ τοῦ χωριοῦ. Ὡς Μικροχωρίτης πού ἔμεινα γιὰ πολὺ διάστημα στὸ χωριό, καὶ πού ἔλαβα μέρος καὶ εὐθύνες εἴτε ὡς ἐργάτης, γιὰ τὴν ἐκτέλεση ὠρισμένων ἔργων, εἴτε ὡς κοινοτικὸς σύμβουλος κατὰ τὴν δημι-

ουργία του χωριού, θέλω να αναφέρω παρακάτω ώρισμένες γνώμες και προτάσεις που μπορούν να ωφελήσουν στην περαιτέρω ανάπτυξη του χωριού.

Όπως όλοι γνωρίζουμε στο νέο χωριό τα περισσότερα έργα έχουν εκτελεσθή και οφείλομε όλοι μας να αναγνωρίσουμε αν θέλομε να είμαστε ειλικρινείς και αντικειμενικοί, ότι συνέβαλαν σ' αυτό πολλοί χωριανοί με την δραστηριότητά τους, και πρώτα αυτοί που ήταν κοινοτικό συμβούλιο, ο σύλλογος, ο παπάς κλπ. Σ' αυτούς όλοι μας πρέπει να είμαστε ευγνώμονες. Έκείνο που μέχρι σήμερα είναι ακόμα άδικημένο είναι το έναπομείναν τμήμα του παλαιού Μικρού Χωριού. Δεν θα πρέπει να ξεετάσουμε σήμερα ποιός φταίει γι' αυτό. Σήμερα που όλα αυτά περάσανε, όλοι μας αναγνωρίζομε, ότι το χωριό είναι ένα, και η ανάπτυξη κι' αυτού του τμήματος δεν έχει να ζημιώσει κανέναν αλλά να ωφελήσει την Κοινότητα. Σ' αυτό υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία που μπορούν να δημιουργήσουν έσοδα στην Κοινότητα προς όφελος όλων μας. Πρέπει όλοι να φροντίσουμε κατά τη δύναμή του ο καθένας να το φτιάξομε κι' αυτό. Μέχρι σήμερα με άτομική πρωτοβουλία έγινε ό,τι έγινε, αν στο μέλλον ενδιαφερθή περισσότερο και η Κοινότητα γρήγορα και αυτό θα αποκατασταθή.

Αυτά που θα εκθέσω πάρα κάτω τα είχα προτείνει και στο παρελθόν όταν ήμουν στο Κοινοτικό Συμβούλιο, ήταν όμως τόση ή σύγχυση και η διαμάχη καλώς ή κακώς, που δεν υπήρχε περίπτωση αυτά να μπουν σε εφαρμογή. Σήμερα όμως που όλα αυτά πέρασαν, μπορούμε κατά την γνώμη μου και όπως είδα στην τελευταία συνέλευση του συλλόγου, που για πρώτη φορά ήρθαν σ' αυτή άνθρωποι από το χωριό, και όπως όλοι διαπιστώσαμε από όσα είπαν τόσο ο Παύλος Γιαννακόπουλος, όσο και ο Ν. Ζάρας που είναι και μέλη του Κ. Συμβουλίου κανένας δεν έχει σκοπό να φέρη προσκόματα και τα περισσότερα γίνονται στο παρασκήνιο που ασφαλώς κανένας από όλους μας δεν είναι άγιος και όταν δεν χωνεύομε κάποιον άμολάμε μιιά κουβέντα και η τρίχα γίνεται τριχιά.

Τα ζητήματα λοιπόν που είναι σε έκκρεμότητα είναι: 1) Το ξενοδοχείο, 2) Ο δρόμος, 3) Η εκκλησιά, 4) Τα νερά της βροχής και 5) Ο χώρος της κατολισθίσης (τα χαλάσματα).

1) Το ξενοδοχείο. Για το ξενοδοχείο το πρώτο που πρέπει να προσεχθή είναι ποιός θα μπη μέσα, ποιός θα το δουλέψη. Όσοι το εργάσθηκαν μέχρι τώρα είχανε και τα καλά τους και τις αδυναμίες τους. Δεν θα πρέπει και μεις να έχομε περισσότερες απαιτήσεις, γιατί ο κάθε μη Μικροχωρίτης επαγγελματίας το ξπαιρνε για να θγάλει να οικονομήση, παραθλέποντας όρισμένα πράγματα που δεν θα τα άφινε να δημιουργηθούν ένας χωριανός που θα πόνναγε, και θα είχε τον έγωισμό να μην δημιουργήση κατάσταση εις βάρος του. Το ποιο καλό θα ήτανε να το πάρη χωριανός και νομίζω ότι πολλοί υπάρχουν. Το θέμα της έπισκευής ή της προέκτασης, αυτά πρέπει η κοινότητα να τα πάρη ζεστά από τώρα μιιά και πλησιάζει ο καιρός να περιέλθη στην κατοχή της να το ανακαινίση με δάνειο, κλπ. Το ξενοδοχείο δεν γίνεται με τις υποσχέσεις και με τον έρανο που θα κάνομε μεταξύ μας. Πρέπει να έχομε το θάρρος να ομολογήσομε, ότι κρατώντας το ο σύλλογος έφτασε σ' αυτή την κατάσταση, παρ' όλη την καλή θέληση και προσπάθεια της Διοίκησης του συλλόγου να το κρατήσει σε καλή κατάσταση. Η κοινότητα είναι σε θέση να πάρη Δάνειο να το διορθώση και να δημιουργήση και έσοδα.

2) Ο δρόμος. Αυτό είναι αποκλειστικά στην αρμοδιότητα της κοινότητας και νομίζω ότι θα είναι το πρώτο που θα μπη στο προϋπολογισμό.

3) Η εκκλησία. Για την εκκλησία θέλω να πω όρισμένα πράγματα, αφού έλαβα μέρος στις εργασίες που έγιναν σ' αυτή μετά την καταστροφή που

Έπαθε από τὸ σεισμό 1967. Καθὼς πολλοὶ γνωρίζομε, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅσους δὲν γνωρίζουν ἀπὸ τὸ σεισμό ἡ ἐκκλησία καὶ τὸ καμπαναριὸ πάθανε μεγάλη ζημιά. Τὸ μὲν καμπαναριὸ εἶχε ξεκόψη - ἀποχωρισθῆ στα δυὸ ὁ τοῖχος καὶ πρὸς τὴ δυτικὴ πλευρὰ καὶ μιὰ κολώνα ἀπὸ πάνω στεκότανε στὸν ἀέρα. Ἡ δὲ ἐκκλησία εἶχε κοπῆ σχεδὸν στὴ μέση ἀπάνω ἀπὸ τὶς δύο διπλανὲς πόρτες τὰ σίδερα μέσα πὺ εἶναι ἀπὸ κολώνα σὲ κολώνα κόπηκαν καὶ πολλὰ ρήγματα εἶχαν δημιουργηθῆ. Ὁ Σύλλογος καὶ ἰδιαίτερα ὁ μακαρίτης στρατηγὸς Πολύζος πὺ καὶ ἀνέλαβε ἦρθε ἐπάνω καὶ φρόντισε νὰ προλάβῃ καὶ νὰ διορθώσῃ ὅτι μπορούσε, γιὰτὶ σὲ δεύτερο σεισμό ἂν γινόταν δὲν θὰ ἔμεινε τίποτα. Ἐφερε τότε τὸν ἐργολάβο Φ. Καρακωστή αὐτὸς ἔφτιαξε σκαλωσιὲς γύρω ἀπὸ τὸ καμπαναριὸ, ἀλλὰ δυστυχῶς κανέννας ἀπὸ τοὺς ἐργάτες του, δὲν ἀποφάσισε νὰ ἀνέβῃ γιὰ ὅσα χρήματα νὰ τοῦ δίναμε, καὶ ἀλήθεια ἦτανε πολὺ ἐπικίνδυνο. Ἐγὼ εἶχα σπασμένο τὸ πόδι μου καὶ ἤμουν ἀκόμη μὲ τὸ γύψο. Φροντίσαμε νὰ θροῦμε ἄλλους μαστόρους, ἀλλὰ στάθηκε ἀδύνατο. Ἄλλοι μᾶς ἔλεγαν, ὅτι πρέπει νὰ τὸ ρίξουμε κάτω ἀπὸ τὸ ρολοῖ καὶ νὰ τὸ ξαναφτιάξομε, πρᾶγμα τὸ ὁποῖο θὰ ἦταν ἀπίθανο νὰ γίνῃ, ὅπως εἶναι. Ἐγὼ ἀνέβηκα ἀπάνω. Ἡ ἀλήθεια ἦταν ὅτι ἐπάνω ἦτανε ἕνας σορὸς ἀπὸ πέτρες, πὺ στέκονταν σὰν παγίδα καὶ στὴν παραμικρὴ ἀπροσεξία θὰ σωριάζονταν παρασύροντας τὰ πάντα. Πρόσεξα ὅμως ὅτι ἂν μπορούσαμε κατὰ ἕνα τρόπο νὰ στηρίξομε τὴν κολώνα νὰ τὴν δέσομε μὲ τὶς ὑπόλοιπες 3 κολῶνες θὰ μπορούσαμε μετὰ νὰ χαλάσομε τὸν ξεκομμένο τοῖχο ἀπὸ τὶς πλευρὲς γύρω - γύρω καὶ νὰ τὸ ξαναφτιάξομε. Δυστυχῶς ὅμως δὲν μπορούσα μόνος νὰ τὰ κάνω ὅλα αὐτὰ καὶ ἦτανε πολὺ δύσκολο νὰ βρεθῆ κανέννας νὰ διακινδυνεύσῃ. Σὲ ὅσους εἶπα δὲν δέχτηκε κανεὶς, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Δημ. Κατσιγιάννη πὺ μὲ βοήθησε καὶ τὸ φτιάξαμε. Τὸ δέσαμε μὲ 7 συνάζια καὶ μὲ τὸν ἄλλο σεισμό δὲν ἔπαθε τίποτα. Αὐτὰ δὲν τὰ γράφω νὰ περιαιτολογήσω ἢ νὰ παραστήσω τὸν ἥρωα, ἀλλὰ γιὰ νὰ γίνουν πιὸ κατανοητὰ, ὅσα θὰ πῶ παρακάτω γιὰ τὴν ἐκκλησία καὶ γιὰ τὴν Ἱστορία, γιὰτὶ πρέπει νὰ ξέρουν καὶ οἱ μεταγενέστεροι τὶς προσπάθειες πὺ γίνανε γιὰ νὰ κρατηθῆ αὐτὸ τὸ κομμάτι πὺ τὸ πολεμήσανε ὄχι μόνο οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ θεοὶ καὶ δαίμονες. Οἱ προσπάθειες δὲν γίνανε βέβαια μόνο ἀπὸ μένα πὺ στὸ κάτω - κάτω τῆς γραφῆς πληρώθηκα γιὰ ὅ,τι ἔφτιαξα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν μακαρίτη Πολύζο πὺ τὸ πλήρωσε μὲ τὴ ζωὴ του, γιὰτὶ κατὰ τὸν ἐρχομὸ του στὸ χωριὸ γιὰ τὴν ἐπίβλεψη τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκκλησίας ἀρρώστησε καὶ πέθανε. Ἐπίσης ἀπὸ τὴν καπνοβιομηχανία πὺ σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσῃ διέθεσε τὰ χρήματα τόσο γιὰ τὸ καμπαναριὸ, ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἐκκλησία. Αὐτὰ λοιπὸν ὡς πρὸς τὸ καμπαναριὸ, τὸ ὁποῖο ὁ μακαρίτης Πολύζος μοῦ ἀνέθεσε ἐν λευκῷ καὶ ὅ,τι ἔγινε, ἔγινε μὲ πρωτοβουλία μου καὶ εὐθύνη μου.

Τώρα γιὰ τὴν ἐκκλησία. Ἐπειδὴ γίνεται προσπάθεια, ὅπως ἄκουσα στὴ συνέλευση τοῦ συλλόγου καὶ ὅπως ὁ Παπα - Δημήτρης μοῦ εἶπε νὰ γίνῃ ἔρανος νὰ ἀλλαγῆ ἢ στέγη, ἔγινε μελέτη κλπ. Αὐτὸ μοῦ δίδει ἰδιαίτερη χαρὰ, γιὰτὶ θὰ γίνῃ μιὰ συνέχιση τῶν ἐργασιῶν πὺ κάναμε τότε. Ἄφοῦ δὲν κάναμε καμιὰ ἐργασία στὴ στέγη καὶ εὐχομαί νὰ ἐπιτύχῃ ἡ προσπάθειά τους. Ὁ κυριώτερος ὅμως λόγος πὺ μὲ ἔκανε νὰ στείλω τὸ παρὸν στὸ περιοδικό, εἶναι γιὰτὶ θέλω νὰ γραφοῦν τὸ τί ἐργασίες κάναμε ἐμεῖς στὴν ἐκκλησία, πῶς ἔγιναν αὐτὲς οἱ δουλιές, πῶς ἦτανε ἡ ἐκκλησία, ὅταν ἀρχίσαμε τὴ δουλειὰ καὶ τί παρουσιάζει σήμερα μετὰ τὸν δεύτερο σεισμό. Αὐτὰ δὲν γράφονται μόνο γιὰ τὴν Ἱστορία, ἀλλὰ καὶ νὰ χρησιμεύσουν σ' αὐτοὺς πὺ θὰ ἀναλάβουν τὴν ἀποπεράτωση. Μετὰ τοὺς σεισμοὺς λοιπὸν ἡ ἐκκλησία παρουσίαζε αὐτὰ πὺ γράφω καὶ παραπάνω. Δηλαδή ἦτανε κομμένη στὴ μέση, εἶχανε γίνῃ παντοῦ ρήγματα, κλπ. Ἐμένα μὲ κάλεσε ὁ μακαρίτης Ν. Κεράνης στὴν Ἀθήνα καὶ μοῦ ἀνέθεσε

ἐν λευκῷ νὰ διαχειριστῶ τὸ οἰκονομικὸ μὲ ἔξοδα τῆς βιομηχανίας, νὰ κάνω συνεργεῖο, καὶ μὲ τὴν καθοδήγηση τοῦ Δ. Πολύζου νὰ ἀρχίσουμε τὴ δουλειά, ὅπως καὶ ἔγινε. Ἦρθε ὁ Πολύζος ἀπάνω καὶ κάναμε τὶς ἐξῆς ἐργασίες:

1) Ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος τέσσαρα μέτρα μακριὰ ἀπὸ τὰ τοιχία τῆς ἐκκλησίας καὶ ἀρχίζοντας 4 μέτρα μακριὰ ἀπὸ τὴ γωνία τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ σχολεῖο μέχρι τὰ ἀποχωρητήρια ἀνοίξαμε χαντάκι 1 1)2 μ. φάρδος καὶ βάθος 1 μ. κάτω ἀπὸ τὰ θεμέλια, δηλαδή 2 1)2 μ. ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια. Στὸν πυθμένα τοῦ χαντακιοῦ φτιάξαμε σοῦϊλο ἀπάνω ἀπὸ τὸ σοῦϊλο ρίξαμε 1 1)2 μ. πέτρα (ξερολίθια). Καὶ τοῦτο νὰ ἀποκοποῦν τὰ νερά ποῦ ἔρχονται στὸ βάθος ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ σχολικὸ κῆπο, νὰ στραγκίσουν τὰ θεμέλια τῆς ἐκκλησίας. Αὐτὸ ἔχει ἐξαγωγή, στὸ πίσω μέρος στὸ αὐλάκι ποῦ πηγαίνει στὸν Βασίλη τὸ ρεῦμα.

2) Κάναμε ὑποθεμελίωση (ντουλάπιασμα). Ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴν κάτω πόρτα, ὅλο τὸ ἐξόγκωμα ἀπὸ τὸ βοριά, τὸ πίσω μέρος, ὅλο καὶ φτάσαμε στὴν ἐπάνω πόρτα. Ἐπίσης συμπεριλάβαμε καὶ αὐτὸ τὸ ἐξόγκωμα. Ἡ ὑποθεμελίωση αὐτὴ ἔγινε ὡς ἐξῆς: Σκάψαμε 1 μ. κάτω ἀπὸ τὰ θεμέλια καὶ 0,40 πόντ. πρὸς τὰ μέσα καὶ 0,40 ἔξω ἀπὸ τὸν τοῖχο, δηλαδή εἶναι ὁ τοῖχος τῶν θεμελίων  $1.20 + 0,80 = 2$  μ. Δύο μέτρ. πλάτος X ἕνα μ. ὕψος ἕνα τσιμέντο ὄπλισμένο συνεχῆς στὸ περισσότερο τμήμα τῶν θεμελίων τῆς ἐκκλησίας. Ὅπως εἶπαμε ἡ ἐκκλησία ἦτανε κομμένη στὴ μέση, εἶχε ρήγμα ἀπὸ πάνω ὡς κάτω στὶς πλαγινὲς πόρτες. Πρότεινα στὸν Πολύζο νὰ φτιάξουμε ἀπὸ 2 δοκοὺς (σινάζι) 1 πάνω ἀπὸ κάθε πόρτα καὶ 1 πιὸ πάνω στὶς θάσεις τῶν τριγώνων. Αὐτὸς τὰ ἐνέκρινε καὶ φτιάξαμε καὶ αὐτὰ τρυπώντας τὰ τοιχία. Τὸ ἴδιο ἔγινε καὶ στὸ πίσω μέρος μέρος στὸ Ἅγιο Βῆμα. Ἐπίσης καὶ στὴν εἴσοδο στὸ 1ο τόξο. Ἐγὼ τὸ ἴδιο ἤθελα νὰ φτιάξω καὶ γιὰ τὸν τροῦλο δηλαδή ἀπάνω ἀπὸ τὰ κλειδιά τῶν τόξων θὰ ἀδειάζα 0,40X0,40 ἀπὸ τὸν τοῖχο καὶ θάφτιαχνα δοκοὺς (σινάζι) τὸ ὁποῖο θὰ συνδεότανε ἀπὸ κολῶνα σὲ κολῶνα καὶ θὰ ῥχότανε ἕνα γύρω. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν θὰ γινότανε μιὰ θάσις, ἡ ὁποία θὰ στηριζότανε στὶς 4 πέτρινες κολῶνες ποῦ εἶναι ἀτράνταχτες (κιρετσομένες) καὶ ἔχουν ὡς θεμέλια Σταυρὸ δηλαδή συνδέονται μὲ τοιχοποιεῖα μεταξύ τους. Τὸ σινάζι αὐτὸ θὰ στερέωνε καὶ τὰ κλειδιά τῶν τόξων. Στὸ κέντρο κάθε τόξου θὰ σήκωνα κολῶνα μέχρι τὴ θάση τοῦ τροῦλου, ὅπου θὰ ἔφτιαχνα σινάζι γύρω - γύρω στὸν τροῦλο, τὸ ὁποῖο θὰ στηριζότανε, ὅπως εἶπαμε στὶς 4 κολῶνες. Μετὰ θὰ σηκώναμε κολῶνες ἀνάμεσα στὰ παράθυρα καὶ πάνω ἀπὸ τὰ ὁποῖα θὰ γινότανε ἄλλο σινάζι. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ὅλο τὸ σύστημα τοῦ τροῦλου ἀπὸ τὴ θάση δηλαδή ἀπὸ τὸ θεμέλιο μιὰ καὶ οἱ κάτω κολῶνες εἶναι πολὺ στέρρες, μέχρι τὴν κορυφή θὰ ἦτανε ἕνα σῶμα. Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο τῆς ἐργασίας βρισκόμασταν, ὅταν ἀποφασίσανε καὶ φέρανε Μηχανικὸ καὶ ἄλλο συνεργεῖο, καὶ ἀντὶ γι'αὐτὰ φτιάξανε ἕνα ἄλλο σῶμα δηλαδή ἔξω ἀπὸ κάθε κολῶνα ρίξανε ἄλλες κολῶνες καὶ κάτω ἀπὸ τὰ κλειδιά τῶν τόξων ἄλλο τόξα μὲ τσιμέντο, αὐτὸ καὶ τὴν ἐκκλησία παραμόρφωσε καὶ καλὴ ἐπαφή δὲν ἔχει κάνει μὲ τὰ τόξα, εἶναι δηλαδή ἕνα ξένο σῶμα, γι' αὐτὸ ἴσως μὲ τὸν δεύτερο σεισμὸ ξανάγιναν ὀρισμένα ρήγματα στὸν τροῦλο, πολὺ λιγότερα βέβαια. Καὶ πάλι δηλώνω, ὅτι δὲν θέλω νὰ κατηγορήσω κανέναν, γιατί φυσικὸ ἦτανε νὰ μὴν ἔχουνε περισσότερη ἐμπιστοσύνη στὴ δική μου τὴ γνώμη ἑνὸς ἐμπειροτέχνη ἀπὸ τὴν ἐπιστήμη, ἂν καὶ καμιά φορὰ ἡ πρακτικὴ ἀποδεικνύεται πιὸ ἱκανοποιητικὴ.

Στὸ συμπέρασμα ποῦ θέλω νὰ καταλήξω γιὰ τὸ θέμα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὅτι ἡ ἐκκλησία ποῦ ἔγινε μὲ τὴν προσωπικὴ ἐργασία ὄλων μας. (Οἱ παλαιότεροι θυμόμαστε τὴ χαρὰ καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸ ποῦ νοιώθαμε ὅταν τὴν φτιάχναμε) εἶναι ἔργο μας λοιπόν, γι' αὐτὸ τὴν ἀγαπᾶμε καὶ θέλουμε νὰ ὑπάρχει. Μεγάλη εἶναι ἡ προσφορὰ τῆς Καπνοβιομηχανίας. Τοῦτο εἶμαι ὑποχρεωμέ-



νος να το δηλώσω αν και δεν έχω προσωπικά καμιά ιδιαίτερη υποχρέωση απέναντί τους, γιατί πληρώθηκα πολύ λιγότερα από ότι άξιζε ή δουλειά, ακόμα και το δώρο δεν πήρα (6.000) δραχμ. το 1967, γιατί είχα δώσει το λόγο μου στον μακαρίτη Ν. Κεράνη, ότι δεν έχουμε ΙΚΑ στο χωριό. Οί υπόλοιποι εργάτες καταγγείλανε έμένα που φερόμουνα ως υπεύθυνος και το πήραν δικαίως. Βέβαια, αφού τα δικαιούντανε από τη Βιομηχανία.

Η Βιομηχανία λοιπόν έφτιαξε τους σοβάδες παλαιότερα, τότε που το μέτρο είχε 7 δραχμ. σήμερα έχει 300 δρχ. Οί σοβάδες αυτοί είναι τέλειοι και άμφιβάλλω αν θα φτιάξει κανείς σήμερα καλύτερους. Έπίσης έδωσε το 1967 (17.000) δρχ. για το καμπαναριό και (185.000) δρχ. για την εκκλησία. Αυτά τα χρήματα έπιασαν τόπο, και ούτε μια δραχμή δεν πήγε χαμένη, έφ' όσον ότι έγινε - έγινε σίγουρο και ήταν απαραίτητο, δηλαδή το άποστραγκιστικό χαντάκι, ή υποθεμελίωση, οί δοκοί κλπ. Γι' αυτό ή Βιομηχανία δεν παύη να είναι ό μεγάλος ευεργέτης σ' αυτό το έργο. Τώρα πρέπει να συνεχισθή ή προσπάθεια να γίνουν εργασίες για τον τρούλλο και να βγούν τα νερά έξω. Θα γίνη λοιπόν ό έρανος και ασφαλώς θα άποδώση. Έφ' όσον θα ξεσκεπαστή καλό θα είναι να γίνουν σινάζια στην κορυφή. "Όσον άφορā τα κεραμίδια αυτά νομίζω δεν παίζη ρόλο αν είναι καλανωτά ή ευρωπαϊκή. Ήτανε καλανωτά και τα αντικαταστήσανε με ευρωπαϊκά. Σημασία έχει να γίνη καλή δουλειά, γιατί στο χωριό έχουμε πολλές ύγρασίες και δύσκολα είναι να στεγανοποιηθούν τέτοια έργα με πολύπλοκη στέγη.

4) Νερά της βροχής: "Όλοι ξέρουμε το πρόβλημα που δημιουργήθηκε μετά την έγκατάλειψη της καλλιέργειας στο χωριό και αφού δεν βγαίνουν αύλακιές στα χωράφια, όπως τότε να στραγγίζουν τα νερά. Τώρα πρέπει κάθε χρόνο και σε όρισμένα σημεία να γίνονται χαντάκια και κατά το διάστημα του χειμώνα κάποιος να το έπιθλέπη και να το καθαρίζη, γιατί μπορούν αυτά να μās δημιουργήσουν προβλήματα. Δεν είναι σωστό να περιμένουμε τον ένα να δώση άποκλειστικά γι' αυτό το έργο όπως φέτος με τον Ιατρό Δερματā, αλλά να μπή στον προϋπολογισμό του συλλόγου σαν έπείγον έργο και όπως φέτος να γίνεται ή δουλειά κάθε χρόνο.

5) Τα χαλάσματα: "Ένα μεγάλο πρόβλημα που δημιουργήθηκε με την καταστροφή του μισού χωριού είναι ό χώρος που ήτανε αυτό το χωριό. Ποτέ δεν καθίσαμε σαν χωριανοί να σκεφτούμε, να ανταλλάξουμε τη γνώμη μας να θρούμε τη χρυση τομή, να δούμε τι θα άπογίνη αυτός ό χώρος και σε ποιόν ανήκει. Είναι ιδιωτικός; Είναι δημόσιος; Είναι κοινοτικός; Κατά τη γνώμη μου και αυτό το είχα προτείνει και στο παρελθόν, όταν ήμουν στο κοινοτικό συμβούλιο (άλλά ποιός να άκούσει τότε, όπως είμασταν) στο χώρο αυτό δεν μπορεί να έχουν δικαίωμα, όσοι χάσανε τα σπίτια τους, δεν είναι ούτε δίκαιο, ούτε λογικό, γιατί δηλαδή; Έπειδή πέσανε τα σπίτια τους σάσανε το δικαίωμα του οικοπέδου; Λέμε, ότι, όσοι χάσανε τα σπίτια τους πήρανε στο καινούργιο. Άλλά δεν πήρανε όλοι αυτοί. Και κείνοι που πήρανε στο καινούργιο είναι και αυτοί που μένανε τα σπίτια τους, και κείνοι που δεν είχανε καθόλου σπίτι στο παλαιό. Βέβαια για να γίνουν τα σπίτια ό καθένας ξόδεψε και από την τσέπη του. Άφου λοιπόν στο νέο πήραμε και μεις σπίτι που έχουμε σήμερα άλλο ένα, αισθανόμαστε σαν ένοχοι σήμερα απέναντι σ' αυτούς τους ανθρώπους, και είναι περιπτώσεις σαν τους Μαστρογεωργοπουλέους που εκτός από το σπίτι χαθήκανε και οί γονείς τους και σήμερα αυτά τα παιδιά δεν έχουν ναρθούν πουθενά στο χωριό. Είναι σωστό να μην έχουν κανένα δικαίωμα στο χωριό; "Όχι βέβαια. Τι πρέπει λοιπόν να γίνη. "Όπως και πιο πάνω είπα ή γνώμη μου ήτανε και είναι. Στο χώρο αυτόν να χωρισθή ένα τμήμα και να χορηγηθή στον

καθένα πού ἔχασε τὸ σπίτι του ἄσχετο ἂν ἔφτιαξε καὶ ἄλλο σπίτι στὸ νέο· δηλαδή, ὅσα σπίτια χάθηκαν θὰ πάρουν οἰκόπεδο. Τὸ οἰκόπεδο αὐτὸ μπορεῖ νὰ εἶναι 600 - 700 μ. δηλαδή 60 οἰκόπεδα 36 - 42 στρέμματα. Νὰ μποῦν ὠρισμένοι ὄροι νὰ εἶναι αὐτοὶ ὑποχρεωμένοι ἐντὸς 5 τὸ πολὺ χρόνων νὰ τὸ χτίσουν ἢ νὰ τὸ πουλήσουν. Ὡς πρὸς τὴν στερεότητα στὸ σημεῖο αὐτό, ὅπως στράγκισε τώρα εἶναι τὸ πιὸ σίγουρο μέρος. Τί ἐπιτυγχάνομε μὲ αὐτό:

1) Παύη ἡ ἀδικία.

2) Θὰ προσελκύσουμε τοὺς χωριανοὺς καὶ τὰ παιδιὰ τους νὰ ξαναχτίσουν στὸ χωριό.

3) Αὐτοὶ πού χάσανε τὰ σπίτια τους καὶ θὰ πουλήσουν τὸ οἰκόπεδο, θὰ ἔχουν τὴν ὑλική, ὅσο καὶ τὴν ἠθικὴ ἱκανοποίηση, ὅτι δὲν πήγανε ὅλα χαμένα καὶ δὲν θὰ βαρυκομοῦν στοὺς ἄλλους χωριανοὺς πού κατὰ ἓνα τρόπο κερδίσανε ἀπὸ τὴν κατολίσθηση καὶ θὰ ἀποκατασταθῇ ἡ ὁμόνοια καὶ ἡ ἀγάπη μεταξὺ μας.

Ἄκόμα ἡ κοινότητα μπορεῖ ἀντὶ γιὰ 60 οἰκόπεδα νὰ κόψη 100, νὰ διαχειρισθῇ ἡ κοινότητα τὰ ὑπόλοιπα 40 μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν δὲ θὰ δημιουργήσῃ ἓνα κοινοτικὸ ἔσοδο (ἀφοῦ σήμερα ἓνα τέτοιο οἰκόπεδο μπορῇ νὰ πουληθῇ πάνω ἀπὸ 150.000 δρχ.). Τὸ ὑπόλοιπο δὲ τμήμα νὰ τὸ φυτέψῃ καρυδιές, οἱ ὁποῖες εἶδαμε πόσο εὐδοκιμοῦν σ' αὐτὸ τὸ μέρος καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἓνα ἐπιπλέον ἔσοδο.

Πῶς μπορεῖ νὰ ἀρχίσῃ τὸ ἔργο; Ὅσοι ἀποδέχονται τὸ οἰκόπεδο θὰ κάνουν αἴτηση στὴν κοινότητα καὶ θὰ καταθέσουν τὸ ἀνάλογο ποσὸν πού θὰ χρειασθῇ γιὰ τὴν διευθέτηση τοῦ χώρου. Ἡ δὲ κοινότητα γι' αὐτὴ τὴν περίπτωσι νὰ δανειοδοτηθῇ ἀπὸ τὸ κράτος πρῶγμα, τὸ ὁποῖο νομίζω ἐπιτυγχάνεται εὐκόλα μιὰ πού θὰ πρόκειται γιὰ ἐπένδυσι. Γιὰ τὴν ὑδρευσι καὶ ἄρδευσι ἓνας τρόπος εἶναι νὰ ἔρθῃ τὸ ἐπιπλέον νερὸ ὡς τὸ Πλατανάκι μὲ σωλῆνες ἀναλόγου διαμετρήματος στὴν ἴδια χάραξη μὲ τὸ ὑπάρχον ὑδραγωγεῖο. Ἐνα μέρος τοῦ νεροῦ αὐτοῦ νὰ πέφτει στὸ αὐλάκι τὸ τιμεντένιο γιὰ ἄρδευσι τῶν κήπων πού θὰ γίνουν καὶ τῶν χωραφιῶν στὶς Λόγγοβες, τὸ δὲ ὑπόλοιπο σὲ δεξαμενὴ, γιὰ νὰ ὑπάρχῃ ἐπάρκεια γιὰ ὅλο τὸ χωριό. Τὰ ἔξοδα γιὰ τὸ νερὸ κατὰ μεγάλο ποσοστὸ θὰ καλυφθοῦν ἀπὸ τὴν συνδρομὴ τῶν οἰκοπεδούχων, τὰ δὲ ὑπόλοιπα μὲ δάνειο. Νερὸ στὸ κεφαλόβρυσο ὑπάρχῃ, διότι καθὼς ξέρομε ἀπὸ αὐτὲς τὶς πηγὲς τροφοδοτοῦνταν τρία αὐλάκια: 1) τὸ ἀπάνω, 2) τὸ μεσαῖο, 3) τὸ σιαπερνό. Νομίζω αὐτὰ πού γράφω εἶναι κατορθωτά. Δηλαδή μὲ λίγη προσπάθεια, μὲ συνενόηση καὶ ὀργάνωσι καὶ ἀγάπη μπορῇ νὰ γίνουν. Εἶμαι ὅμως πρόθυμος νὰ ἀκούσω καὶ ἄλλες γνώμες καὶ θὰ εἶμαι ὁ πρῶτος πού θὰ παραδεχτῶ κάποια σωστότερη γνώμη.

Καὶ πάλι ἄλλη μιὰ φορὰ θέλω νὰ σᾶς συγχαρῶ γιὰ τὴν ἔκδοσι τοῦ περιοδικοῦ. Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὴν δημοσίευσσι τοῦ παρόντος καὶ ἐλπίζω σὲ κάτι νὸ βοηθήσι αὐτὸ τὸ γράμμα μου.

Μὲ ἐκτίμησι  
Κ. Σ. ΔΕΡΜΑΤΑΣ



Δ. Κ. Θάνος

## ΠΑΣΧΑΛΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Τοῦ ΔΗΜ. Κ. ΘΑΝΟΥ

(Στὰ ἀρχεῖα τῆς Ἀδελφότητος θρέθηκε τὸ ἐπίκαιρο αὐτὸ καὶ νοσταλγικὸ κείμενο τοῦ διακεκριμένου συγχωριανοῦ μας καὶ ἀείμνηστου Γυμνασιάρχου Δ. Κ. Θάνου. Μὲ χαρὰ τὸ δημοσιεύουμε ἐδῶ, τόσο γιατί προοριζόταν γιὰ τὸ Δελτίο μας πρὶν ἀπὸ χρόνια (1972), ἀλλὰ καὶ διότι εἴμαστε βέβαιοι ὅτι θὰ συγκινήσει πολλοὺς Μικροχωρίτες, θυμίζοντας σ' αὐτοὺς τὰ παιδικὰ χρόνια στὸ χωριό).

Καθὼς τελειώνει ἡ Μ. Σαρακοστή καὶ μπαίνει ἡ Μ. Ἑβδομάδα, μεγαλώνει ἡ κατάνυξη καὶ ἡ προσδοκία γιὰ τὴν μεγάλην ἡμέρα τῆς Λαμπρῆς.

Ἡ προσμονὴ ὅμως αὐτὴ χρωματίζεται μὲ βαθὺ ἀλλὰ λυτρωτικὸ πένθος γιὰ τὸ θεῖο δράμα, ποὺ ἀρχίζει μὲ τὴν ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου.

Τὸ θυμίαμα καὶ τὰ γλυκὰ ἀρώματα τῶν λουλουδιῶν τῆς ἀνοιξης πλημμυρίζουν τὶς ψυχές μὲ μιὰ πλούσια θρησκευτικὴ ἔξαρση, ποὺ ἀπαλύνει τὴν ἀγωνία καὶ τὸ μῶχο τῆς ἡμέρας...

Σὲ πολλοὺς, πιστεύω, αὐτὴ ἡ θρησκευτικὴ ἔξαρση ἐξειδικεύεται σὲ προσωπικὲς ἀναμνήσεις, καὶ γυρίζει πίσω, στὰ πρῶτα παιδικὰ χρόνια, στὴν πρώτη «ἀφή τῶν γεγονότων» στὶς πρῶτες μας θρησκευτικὲς ἐμπειρίες.

Ἔτσι ζωντανεύουν τὰ παλιά, καὶ ἡ μνήμη ξετυλίγει τὸ νῆμα τῆς. Κάποιοι τυχεροὶ μποροῦν νὰ ξαναγυρίζουν καὶ ὕλικά στοὺς χώρους τῶν πρώτων ἐμπειριῶν. Κύματα ἐπιδρομῶν φεύγουν ἀναζητώντας τὰ παλιά. Κάθε χρόνο πολλοὶ χωριανοὶ μας ἐπιστρέφουν στὸ χωριό. Καλότυχοι, ὅσοι τὸ πετυχαίνουν:

Ὡς ποῦ νὰ φθάνουν ἄραγε οἱ ἀναμνήσεις τῶν χωριανῶν μας στὶς ἡμέρες αὐτές;

Πέρα ἀπὸ τὰ παραδοσιακὰ ἔθιμα, τὶς «ἀγρυπνίες», τὶς «ρετυναριές», τὸ Εὐχέλαιο τῆς Μ. Τετάρτης, τὸ σιτάρι τῆς Μ. Πέμπτης, τὸ στόλισμα τοῦ Ἐπιταφίου μὲ τὰ «δακρύα» μὲ τὰ πρῶτα ἴτσια καὶ μὲ τὰ ἄνθη τῆς Κρανιαῆς, τὴν περιφορὰ τοῦ Ἐπιταφίου ὡς τὴν ἐπάνω ἄκρη τοῦ χωριοῦ, μέσα ἀπὸ τοὺς καθαρισμένους δρόμους τοῦ χωριοῦ, μὲ τὰ κεριὰ στὰ μπαλκόνια καὶ τὰ θυματὰ ἀπ' ὅλα τὰ σπίτια. Πέρα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ πόσων χωριανῶν ἡ μνήμη, θὰ πάει πιο πέρα ἀπὸ τὴν παλιὰ τὴν Ἐκκλησιά, τὴν «μουριά» στὴν ἀνδρική πόρτα τῆς στὸ χαγιάτι στὸ τριφύλλι τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸ κυπαρίσσι του; Πόσοι θὰ θυμηθοῦν ἱερεῖς πρὶν ἀπὸ τὸν Παπακώστα, τοὺς

παλιούς 'Επιτρόπους. τούς ψάλτες για την προσέλευση στο «τυπικό τῆς Μ. 'Εκκλησίας»; Πόσοι θυμούνται πὼς στὴν ἐπιστροφή τοῦ 'Επιταφίου ἀπὸ τὴν περιφορὰ, κατὰλευκος ὁ Παπακώστας μὲ τούς ἀείμνηστους παλιούς μας ψάλτες τὸν Κοκκάλα καὶ τὸν Σπύρο Μαστρογεωργόπουλο γιὰ νὰ μπῆ πάλιν ὁ 'Επιτάφιος στὴν 'Εκκλησία ἔπρεπε νὰ σπάσῃ «συμβολικὰ» τὴν πόρτα τῆς μὲ τὰ συγκλονιστικὰ γιὰ μᾶς ἐκεῖνα: «'Αρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν...» πὺ ἐλέγαν μὲ δυνατὲς φωνές, ὁ παπᾶς καὶ ὁ Κοκκάλας ἀπ' ἔξω, καὶ ἀπὸ μέσα ρωτοῦσεν ὁ Μαστρογεωργόπουλος: «Τίς ἐστὶν οὗτος ὁ βασιλεὺς» γιὰ νὰ ἀπαντήσουν οἱ ἀπ' ἔξω: «Κύριος κραταῖος καὶ δυνατὸς ἐν πολέμῳ...» καὶ σύγχρονα μὲ ἓνα γερὸ σπρωξιμο νὰ ἀνοίξῃ ἡ πόρτα, στὸν θριαμβευτὴ τοῦ θανάτου Κύριο:

Καὶ ὕστερα τὸ Μ. Σάββατο μὲ τίς τελευταῖες ἔννοιες καὶ φροντίδες γιὰ τὴν Μεγάλῃ ἡμέρα...

Καὶ ἐπὶ τέλος ἡ Νύχτα τῆς 'Αναστάσεως... 'Αγουροξυπνημένοι, ἀλλὰ φρέσκοι, καλοντυμένοι, μὲ τὸ πρόσωπο Λαμπρὸ γιὰ τούς Λαμπρούς οἱ χωριανοὶ μαζεμένοι στὴν γεμάτη 'Εκκλησιὰ πολὺ πρὶν ἀπὸ τὸ 'Ολόγλυκο: «Δεῦτε λάβετε φῶς».

Λίγες οἱ ἄσπρες λαμπάδες τῆς Λαμπρῆς καὶ πὺ πολλὲς οἱ φρέσκες κουλοῦρες ἀπὸ ὀλοκάθαρο κερὶ, πὺ μὲ τόση στοργὴ καὶ περηφάνεια ἔφτιαχεν ἡ Γιαγιὰ ἡ ἡ Μητέρα.

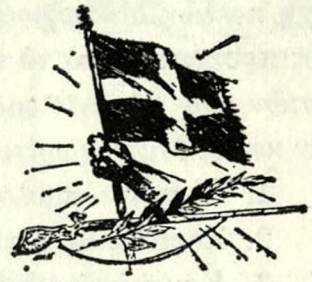
Καὶ στὸ ἀχνὸ φῶς τοῦ λιγοστοῦ πασχαλινοῦ φεγγαριοῦ πὺ βασίλευε, ἀφθαστο, ἀπάτητο, γεμάτο μαγεία καὶ μυστήριον, καὶ στὸ ἀεράκι τῶν πρώτων προῶν ὠρῶν, πὺ φυσούσε στὰ κεράκια, σκορπιζόταν κρυστάλλινη ἡ φωνὴ τοῦ παπᾶ: «Διαγενομένου τοῦ Σαββάτου... Χριστὸς 'Ανέστη::: Χριστὸς 'Ανέστη:

Μὰ δὲν τελείωνεν ἐκεῖ. 'Ολοι οἱ χωριανοὶ θὰ μέναμεν ὡς τὸ τέλος νὰ ἀκούσωμε τὴν ὠραία εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως τῆς λειτουργίας: Εἴ τις εὐσεβῆς καὶ φιλόθεος...

Καὶ τότε πὰ οἱ Χαιρετισμοὶ στοὺς «ξένους» πὺ δὲν ἦταν ξένοι, παρὰ χωριανοὶ πὺ ἦλθαν γιὰ τὸ Πάσχα, καὶ ὅλοι μᾶζι οἱ ἄνδρες στὰ καφενεῖα τοῦ χωριοῦ γιὰ τὸν καφέ καὶ τὸ ἑορταστικὸ «κονιάκ» κέρασμα τῶν «καζαντισμένων» χωριανῶν θὰ περιμέναμε νὰ φέξῃ καὶ νὰ περάσουν καὶ οἱ γυναῖκες ἀπὸ τὴν 'Εκκλησιὰ, νὰ γυρίσουν στὰ σπίτια καὶ νὰ ἐτοιμάσουν τὰ προεπόμενα,

ΔΗΜ. Κ. ΘΑΝΟΣ





## **ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ ΚΑΙ Ο ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ (1821)**

Τὸ Μικρὸ Χωριό, πὸν στὰ 1821 εἶχε περίπου τριάντα (30) οἰκογένειες, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Γάλλος περιηγητὴς Πουκεβίλ, συχνὰ μνημονεύεται σὲ ἱστορικὰ κείμενα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, καὶ σὲ παλαιότερα. Ἀναφέρεται π.χ. ὅτι ὁ Γεώργιος Ζορμπαλαῦς ἔλαβε μέρος, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ σὲ σύναξη τῶν Βηλανδήδων τῆς περιοχῆς στὰ 1820, γιὰ τὴ διευθέτηση πληρωμῆς στὸν τοπικὸ πασᾶ κάποιου χαρατσιοῦ. κ.ἄ.

Στὴ διάρκεια τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821 πέρασαν ἀπὸ τὰ κατατόπια τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ ἢ ἐμειναν ἐκεῖ γύρω, λίγο ἢ πολὺ γνωστὲς ἡρωϊκὲς μορφές, ὅπως ὁ Γ. Καραϊσκάκης, ὁ Μ. Μπότσαρης καὶ ἄλλοι.

Ὁ Γ. Καραϊσκάκης, ὡς γνωστὸ, εἶχε γιὰ ἓνα διάστημα τὸ καραούλι του πάνω στὴ Χελιδόνα καὶ συχνοδιάβαινε, στὰ μέρη αὐτά. Ἀπὸ κεῖ ἀντήλλαξε τὶς τελευταῖες του ἐπιστολὲς μὲ τὸν Μ. Μπότσαρη λίγο πρὶν ὁ τελευταῖος ξεκινήσει ἀπὸ τὸ Μικρὸ Χωριό γιὰ τὴν ἐπίθεσή του στὸ Κεφαλόβρυσο τοῦ Καρπενησιοῦ. (Αὐγούστος 1823). Ὁ Μ. Μπότσαρης, ὅπως μᾶς πληροφοροῦν οἱ ἱστορικοὶ (Σπ. Τρικούπης καὶ ἄλλοι) εἶχε στρατοπεδεύσει στὸ Μικρὸ Χωριό καὶ ἀπὸ κεῖ προετοίμαζε τὴν ἐπίθεσή του ἐναντίον τῶν Τουρκαλβανῶν πὸν στρατοπέδευαν ἔξω ἀπ' τὸ Καρπενήσι. Ἡ παράδοση τοῦ Χωριοῦ διέδωσε ὅτι πρὶν ξεκινήσει ὁ Μπότσαρης ἔδωσε ἐντολὴ κι ἀναψαν φωτιὲς σὲ ψηλὸ σημεῖο τοῦ Χωριοῦ (στὶς Λόγγοβες λένε) γιὰ νὰ ξεγελάσει τοὺς Τούρκους τὴν ὥρα πὸν αὐτὸς θὰ ἔκανε τὴν ἐπίθεσή του. Ἐπίσης διασώθηκε καὶ τὸ ἔξις: "Ὅτι ξεκινώντας ἀπ' τὸ Μικρὸ Χωριό ὁ Μάρκος τὴν τραγικὴ ἐκείνη νύχτα τοῦ Αὐγούστου 1823, πῆγε στὴν ἐκκλησιὰ τοῦ χωριοῦ νὰ προσευχηθεῖ. Βγαίνοντας ἀπ' τὴν ἐκκλησιὰ ὁ Μ. Μπότσαρης συνάντησε τὸν παπᾶ τοῦ χωριοῦ καὶ τοῦ ἔδωσε πολλὰ γρόσια λέγοντάς του νὰ τὰ μοιράσει γιὰ τὴν ψυχὴ τοῦ Μάρκου Μπότσαρη: Ὁ παπᾶς στὸ ἄκουσμα αὐτῶν τῶν λέξεων τρόμαξε καὶ ρώτησε θλιμένος τὸν ἡρωϊκὸ καπετάνιο:

— Τί, πέθανε ὁ Μάρκος Μπότσαρης;

— Ὁχι, ἀκόμη ἀπάντησε ὁ Μάρκος. Τώρα ὀδεύει γιὰ νὰ ἀποθάνει:

Βέβαια ἡ συμβολὴ τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ ἐκδηλώθηκε ἐνεργότερα μὲ τὴ συμμετοχὴ πολλῶν Μικροχωριτῶν στὸν Ἀγώνα. Ὅπως μᾶς λέει ἡ παράδοση, ἀλλὰ καὶ ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὰ ἔγγραφα ποὺ σώζονται ἀκόμη σήμερα στὸ Ἀρχεῖο τῶν Ἀγωνιστῶν τοῦ '21 ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ποὺ ἔλαβαν μέρος στὸν ξεσηκωμὸ τοῦ Γένους ἦσαν καὶ οἱ Μικροχωριῖτες, ὅπως οἱ:

1. Ζορμπαλόπουλος ἢ Ζορμπαλᾶς Ἰωάννης.
2. Ζορμπαλᾶς Δημήτριος.
3. Κομπορόζος ἢ Κολτσίδας Γεώργιος.
4. Κυριτζόπουλος Νικόλαος ἢ Κυρτσονικολάκης.
5. Μανίκας Ἀναγνώστης.
6. Μητζόπουλος Ἰωάννης.
7. Μητζόπουλος Νικόλαος.
8. Μητζόπουλος Δημήτριος.
9. Πολύζος (παπποῦς τοῦ στρατηγοῦ Τάκη Πολύζου)
10. Σιδηρόπουλος Γ. Ἰωάννης.

Σὲ ἐπόμενα τεύχη θὰ δημοσιεύσουμε λεπτομέρειες ἀπὸ τὴ δράση τοῦ καθενὸς στὸν Ἀγώνα τοῦ 1821.



Ἡ γιορτὴ τῆς 25 Μαρτίου 1821, στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο Μικροῦ Χωριοῦ.



## ΠΑΣΧΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ (ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ) καὶ ὁ Εὐρυτὰν Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος Δημ. Κιμπρίτης

τοῦ Δ. ΚΟΚΚΑΛΑ

Τὸ διήμερον τοῦ Πάσχα τοῦ 1911 οἱ γονεῖς μου καὶ ἐγώ, τὸ συνορτάσαμεν μετὰ τῶν κουμπάρων μας Ἰωάννου καὶ Εὐγενίας Κωστοπούλου στὸ σπίτι τους εἰς τὸ προάστειον τῆς πόλης «Μπουγιούκ ντερέ» (Μέγα ρεῦμα), οἱ ὅποιοι ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἔψησαν καὶ ἕναν ὀβελίαν εἰς τὸ ἐκεῖ ἐξοχικὸν κέντρον ποῦ εἶχαν ὁ θεῖος μου Σπῦρος Ζορμπαλαῦς μετὰ τὸν Σπῦρον Κουτσιούκη.

Μετ' ὀλίγες ἡμέρες ὁ πατέρας μου, ὅπως ἔκανε συχνά, πῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν γερο Κιμπρίτην στὸ σπίτι του στὸ Πέραν (συνταξιοῦχον ἤδη). Ὁ Κιμπρίτης τοῦ ἔλεγε συνήθως τὸν πόνο του, τὴν ἐπιθυμία του νὰ ἐπισκεφθῇ πρὶν πεθάνῃ, τὸ χωριὸν του στὸ Καρπενήσι. «Ἄλλὰ πῶς νὰ πάω Κώστα μου, ἡ γυναίκα μου πολίτισσα δὲν θέλει νὰ με συνοδεύσῃ, τὰ παιδιὰ μου μεγαλωμένα, σπουδασμένα, ἀποκατεστημένα ἐδῶ, δὲν ἔρχονται, πῶς νὰ πάω μόνος μου καὶ σ' αὐτὴν τὴν ἡλικία;» Σὲ λίγο δὲ τοῦ παραπονέθηκε: «Ἐμαθα Κώστα παιδί μου, ὅτι ψήσατε τὸ Πάσχα ἕνα ἀρνὶ τῆς σούβλας στὸ Μπουγιούκ Ντερέ, δὲν μοῦ ἔστειλετ' καὶ μένα δυὸ παιδάκια;». Ὁ πατέρας μου στενοχωρέθηκε πολὺ ποῦ δὲν τὸ εἶχε σκεφθῇ καὶ εἶπε «θὰ πάω πάλιν ἀφέντη μου τὴν Κυριακὴ νὰ ψήσω ἕνα καὶ θὰ σοῦ στείλω ὀλόκληρη τὴν νεφραμιὰ». Ἄλλὰ ἐκεῖνος πρόσθεσε: «Ἄν θέλῃς νὰ με εὐχαριστήσῃς ὁμως, τὸ θέλω νὰ εἶναι ψημένο με κλιματσίδες».

Καὶ ὁ πατέρας μου ἔφυγε διαλογιζόμενος: «Κύταξε ἰδιοτροπία ὁ γέροντας, τὸ θέλει νὰ εἶναι ψημένο με κλιματσίδες, κύριε φύλαττε». Καθ' ὁδὸν σκέφθηκε ὅτι στὸ Μπουγιούκ - ντερέ ὑπῆρχαν ἀρκετὰ ἀμπέλια, γράφει λοιπὸν σχετικὸ σημεῖωμα καὶ τὸ στέλνει στὸν κουμπάρο.

Τὴν Κυριακὴ κατὰ τῆς ἔντεκα εἴμασταν ἐκεῖ, τὸ ἀρνὶ ἐψήνετο με κλιματσίδες καὶ ἦταν σχεδὸν ἔτοιμο. Χώρισαν τὴν νεφραμιὰ, φάγαμε τὸ ὑπόλοιπο, ἀφοῦ πῆραν μεζὲ καὶ οἱ παρευρισκόμενοι καὶ προκειμένου νὰ πᾶμε στὸ σπίτι τοῦ κουμπάρου νὰ ξαπλώσουμε λίγο, τὴν νεφραμιὰ τὴν ἔβαλαν στὴν παγωνιέρα τοῦ καταστήματος.

Ὅταν κατὰ τίς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα, προκειμένου νὰ φύγουμε, πῆγαμε νὰ πάρομε τὸ κρέας, βρήκαμε τὸν Κουτσιούκη καταστενοχωρημένον.

«Κώστα μου με συγχωρεῖς, ἦλθε ὁ κουνιάδος σου ὁ Σπῦρος, ποῦ ἦταν νυκτερι-

νός, πήγε στον μπουφέ να φάη κάτι, είδε στην παγωνιέρα το ψητό, ρώτησε τον μουφειτζή και όταν αυτός του είπε «του Κοκκάλα», ἄ του γαμπρῖκα εἶναι φέροτο. Καὶ ὡς πού νά πάρω χαμπάρι τὸ εἶχε μαθήσει χάλια, ἀλλὰ μὴν στενοχωρεῖσαι, ἐγὼ παράγ-  
γειλα ἤδη ἓνα ἄρνι, γιατί βλέπω ἦλθε καὶ πελατεία καὶ μόλις τὸ ψήσω θὰ σοῦ στεί-  
λω μὲ ἄνθρωπο τὴν νεφραμιά στοῦ σπίτι σου, σύρε στοῦ καλό, ἀφοῦ ἔχεις δουλειὰ καὶ  
μεῖνε ἤσυχος. Πράγματι ὁ Κουτσιούκης ὑπῆρξεν συνεπέστατος, τὸ βραδάκι ἡ νε-  
φραμιά ἔφτασε πακεταρισμένη μὲ λαδόχαρτο καὶ ζεστή ἀκόμη, τὴν ἔστειλε ὁ πατέ-  
ρας μου μὲ ἓναν ὑπάλληλο τοῦ καταστήματος στοῦ σπίτι τοῦ Κεμπρῖτη καὶ ἀνέπνευ-  
σε μὲ ἀνακούφισιν.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας πού ξαναπῆγε ὁ πατέρας μου στοῦ σπίτι τοῦ Κεμπρῖτη καὶ  
πιάσανε κουβέντα, ἐκεῖνος δὲν ἔκανε λόγο γιὰ τὸ ψητό. Ὁ πατέρας μου ἀπόρησε καὶ

### Δύο παλιοὶ Κων/πολίτες



Κων. Κοκκάλας (1920)



Δημ. Κατσαούνης (1915)

τελικὰ δὲν ἄντεξε καὶ τὸν ρώτησε ἂν τοῦ ἄρесе. «Καλό, ὦραϊο, ἦταν Κώστα μου, ἀλ-  
λά ἐγὼ, σοῦ τὸ εἶπα παιδί μου, ἤθελα νὰ εἶναι ψημένο μὲ κληματσίδες». Κεραινὸς ἐν  
αἰθρία, ὁ πατέρας μου τὰ ἔχασε, δὲν ἤξερε τί νὰ ὑποθέσῃ καὶ τί νὰ εἰπῇ. Τελικῶς  
ἔφυγε καταλυτημένος ἀλλὰ καί... ἀπορῶν καὶ ἐξιστάμενος «βρὲ λόξα πού τὸν ἔπια-  
σε τὸν γέροντα, τί νὰ κάμω τώρα;». Ξαφνικὰ τοῦ ἦλθε ἡ σκέψις «θέλης νὰ μὴν τὸ  
ἔψησε μὲ κληματσίδες ὁ Κουτσιούκης;». Εὐτυχῶς ὅταν ἔφτασε στοῦ σπίτι βρῆκε ἐκεῖ  
τὸν κουνιάδο του, Σπ. Ζορμπαλαῖ τὸν ἠρώτησε καὶ ἐκεῖνος τοῦ εἶπε ὅτι πράγματι ὁ  
συνεταῖρος του, δὲν ἔδωσε σημασία στὶς κληματσίδες, πού δὲν εἶχε ἄλλως τε, ἀλλὰ  
καὶ γιὰ νὰ ψηθῇ καλλίτερα καὶ γρηγορότερα, ἔκαμε θρακιά μὲ κάρβουνα, ὅπως πάν-  
τα. Τώρα τί γίνεται; Καλὰ νὰ ψήσουμε καὶ ἄλλο ἄρνι, ἀλλὰ θὰ ὑπάρχουν τώρα Ἰ-  
ούνιος μήνας κληματσίδες; Ἐπειδὴ ὅμως, οὐκ ἦν ἄλλως γενέσθαι, ἀμέσως ἄλλο καὶ  
ἐπεῖγον τώρα γράμμα στοῦ Κωστόπουλο «κουμπάρε σῶσε με, αὐτὸ καὶ αὐτὸ συνέ-  
βη, βάλε λοιπὸν τοὺς ἀρβανιτάδες νὰ ψάξουν ὅλες τίς γωνιὲς νὰ μαζέψουν κλημα-



τσίδες, μὴ λυπᾶσαι ἔξοδα, ἐπίβλεψε μόνος σου νὰ ψηθῆ γι' αὐτὲς ἓνα ἄρνοι καὶ στεί-  
λε μου τὴν νεφραμιά, θὰ σοῦ χρωστάω μεγάλη εὐγνωμοσύνη».

Ὁ κουμπάρος ἔκαμε ὅ,τι ἔκαμε, τὴν ἔστειλε τὴν νεφραμιά μὲ ἓναν ὑπάλληλον  
τοῦ ἐργοστασίου, στὸ μαγαζί, ἀλλὰ ὁ πατέρας μου ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἀπουσίαζε καὶ ὁ  
συνεταῖρος του Μαργαριτόπουλος ποὺ γνώριζε τὴν ἱστορία μὲ τὸν Κιμπρίτη, δὲν  
τὴν ἔστειλε στὸ σπίτι μας, ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ χαλάσῃ, τὴν ἔβαλε σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ἀπο-  
θῆκες πάγου τοῦ μαγαζιοῦ. Τὸ πρωτὶ ὁ πατέρας μου βρῆκε τὸ κρέας κατεψηγημένο.  
«Νὰ τὸ στείλω; νὰ μὴν τὸ στείλω;... τελικὰ ἔριψε τὸν κῦβον «Θὰ τὸ στείλω καὶ ὅτι  
βρέξει ἄς κατεβάσῃ», ἔσκισε τὰ χαρτιά, τὸ τύλιξε μὲ καινούργια καὶ τὸ ἔστειλε.

Μετὰ πάροδον πολλῶν ἡμερῶν καὶ κατόπιν πολλῶν δισταγμῶν πῆρε τὴν ἀπόφα-  
σι καὶ μὲ κρῦα καρδιά ξεκίνησε γιὰ τὸ σπίτι τοῦ Κιμπρίτη. Ἐκεῖνος μόλις τὸν ἀντί-  
κρουσε πετάχτηκε ἀπὸ τὴν πολυθρόνα του σὰν παιδάκι, τὸν ἀγκάλιασε καὶ τοῦ εἶπε  
συγκινημένος: «Κώστα μου, παιδί μου, σὲ εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ καλὸ ποὺ μοῦ ἔ-  
καμες, νὰ ἔχεις τὴν εὐχή μου, τώρα αἰσθάνομαι σὰν νὰ πῆγα στὸ χωριό μου, τώρα  
θὰ πεθάνω εὐχαριστημένος».

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ Εὐρουτᾶνες, ὅσον καὶ ἂν εἶχαν διαπρέ-  
ψει ἢ πλουτίσει, οὐδέποτε ἔπαυσαν νὰ ἀγαποῦν τὴν ἰδιαιτέραν των πατρίδα, νὰ τὴν  
ἐνθυμοῦνται καὶ νὰ τὴν νοσταλγοῦν τὸ ἐκπληκτικὸν ὅμως μὲ τὸν Κιμπρίτην —ἀδια-  
νόητον μάλιστα δι' ἡμᾶς σήμερον— εἶναι τὸ πῶς εἶναι δυνατόν, ἓνας ὑπέρογρος ἄν-  
θρωπος, ποὺ ἀσφαλῶς θὰ ἔφυγε καὶ αὐτὸς μικρὸς ἀπὸ τὸ χωριό του, καὶ ἠνάλωσε τὸν  
βίον του εἰς ξένας χώρας καὶ ὑπὸ τελείως διαφορετικὰς συνθήκας καὶ περιβάλλον,  
μποροῦσε νὰ νοσταλγῇ ἀκόμη τὸ ταπεινὸ χωριό του τόσον, ὥστε νὰ διακρίνῃ τὴν γεῦ-  
σιν τοῦ ψημένου μὲ κληματσίδες κρέατος καὶ μάλιστα νὰ συγκινηθῆται τόσον ἐξ αὐ-  
τῆς; —(πῆρε ἔστω καὶ μυρωδιὰ ἀπὸ τὸ χωριό του).—

Ἄφ' ὅτου ὁ πατέρας μου ἔγινε προξενικὸς ὑπάλληλος ἐγκατεστάθη ὑποχρεωτι-  
κῶς εἰς δωμάτιον τοῦ Προξενείου, ἀλλὰ ἡ ἐπαφή του μὲ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Κιμ-  
πρίτη ὑπῆρξεν συνεχῆς. Ὁ πατέρας μου μεταξὺ ἄλλων διηγῆτο καὶ τὸ ἐξῆς περι-  
στατικόν.

Ὅταν ὑπηρετοῦσαν εἰς τὴν Ρουμανίαν, ἓνα βράδυ ἔμεινε πολὺ ἀργὰ διαβά-  
ζοντας ἓνα ἐνδιαφέρον βιβλίον καὶ νυσταγμένος ὅπως ἦταν, φαίνεται ὅτι δὲν ἔκλει-  
σε καλὰ τὸ ρουμπινέτο τοῦ γκαζιοῦ, ὥστε κάποια ποσότης ἀερίου διέφυγε. Τὸ πρωτὶ  
ὅταν διεπιστώθη ἡ ἀπουσία του, ὁ κλητῆρας τὸν ἀνεζήτησε εἰς τὸ δωμάτιόν του, κτύ-  
πησε κατ' ἐπανάληψιν τὴν πόρτα καὶ μὴ λαβὼν ἀπάντησιν ἔκαμε νὰ ἀνοίξῃ τὴν πόρ-  
τα, ὅποτε τοῦ μύρισε ἀέριον, ἀντιληφθεὶς δὲ τί εἶχε συμβῆ, ξανάκλεισε τὴν πόρτα  
καὶ ἔβαλε τὶς φωνές. Μεταξὺ τῶν πρώτων κατέφθασε καὶ ὁ Κιμπρίτης, πληροφορη-  
θεὶς δὲ τί συνέβη διέταξε νὰ ἀνοίξουν ὅλα τὰ παράθυρα τοῦ διαδρόμου καὶ ἐν συ-  
νεχείᾳ τοῦ δωματίου, προκειμένου δὲ νὰ κληθῆ εἰδικὸς ὁ κλητῆρας (ἐντόπιος Ἕλλην)  
προσεφέρθη καὶ συρθεὶς προηγηδῶν μέχρι τῆς κλίνης, ἐτράβηξε τὸν πατέρα μου τὸν  
κατέβασε στὸ πάτωμα καὶ σύρων καὶ συρόμενος ἐξῆλθαν εἰς τὸν διάδρομον.

Ὁ πατέρας μου εἶχεν ὑποστῆ ἑλαφρὰν μόνον δηλητηρίασιν καὶ μὲ τὰς πρώτας  
βοηθείας συνήλθε καὶ ὁ κληθεὶς ἰατρὸς ἀπεφάνθη ὅτι δὲν παρίσταται ἀνάγκη νοσοκο-  
μειακῆς περιθάλψεως, μόνον ἀνάπαυσιν ὀλίγων ἡμερῶν. Ἄλλὰ ὁ Κιμπρίτης ποὺ ἀ-

γωνιοῦσε ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, δὲν τὰ ἄκουε αὐτά, διέταξε νὰ μεταφερθῆ ἀμέσως εἰς νοσοκομεῖον πρὸς παρακολούθησιν (καὶ γιὰ νὰ βάλῃ μυαλό) κατέστησε δὲ τὸν κλητῆρα ὑπεύθυνον ὅτι τοῦ λοιποῦ ἡ παροχὴ ἀεριόφωτος εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ἰδιαιτέρου γραμματέως του θὰ διακόπτεται τὴν δωδεκάτην νυκτερινήν.

Κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὀλίγων ἡμερῶν ποὺ παρέμεινε ὁ πατέρας μου στὸ νοσοκομεῖον, μέλος τῆς οἰκογενείας Κιμπρίτη, δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τὸ δωμάτιόν του. Στὸ Προξενεῖον αἱ ἐπαφαὶ τοῦ πατέρα μου μὲ τὸν Πρόξενον ἦσαν αὐστηρῶς ὑπηρεσιακαὶ καὶ τυπικαί — ὁ Κιμπρίτης ἦταν κέρβερος στὴν ὑπηρεσίαν του — στὸ σπίτι του ὅμως ὁ πατέρας μου ἐθεωρεῖτο ὡς μέλος τῆς οἰκογενείας.

Τώρα στὴν Πόλι, ἀπὸ ἀγάπην καὶ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν εὐεργέτην του ἀλλὰ καὶ σεβασμὸν πρὸς τὴν ἡλικίαν του, ὁ πατέρας μου ἀποκαλοῦσε συχνὰ τὸν Κιμπρίτην πατέρα του, ἐκεῖνος ἐθύμωνε «δὲν θέλω σοῦ εἶπα νὰ μὲ λὲς πατέρα, ἀσεβεῖς πρῶτα ἀπ' ὅλα στὴν μνήμη τοῦ πατέρα σου, ποὺ ἦταν καὶ καλὸς ἄνθρωπος» καὶ κάποια ἡμέρα ποὺ τοῦ ξέφυγε πάλιν τοῦ πατέρα μου ἡ λέξις, οἱ δύο ἄνδρες θυμῆθησαν τὴν καταγωγὴν τους «βρὲ δὲν σοῦ εἶπα νὰ μὴν τὸ ξαναπῆς αὐτό;». «Ἐσὺ γιὰτὶ μὲ λὲς παιδί σου;». «Ἐγὼ μπορῶ νὰ ἔχω καὶ πέμπτο παιδί, ἐσὺ δὲν μπορεῖς νὰ ἔχεις δυὸ πατεράδες». «Μὰ πῶς θέλεις νὰ σὲ λέω; «Λέγε με κύρ Δημητρό γιὰτὶ τάχα τὴν γυναῖκα μου τὴν λὲς κυρία, λέγε με τέλος πάντων ὅπως διάβολο θέλεις, μόνο πατέρα μὴ μὲ ξαναπῆς, τ' ἀκοῦς;» «Μὰ ἔτσι τὸ αἰσθάνομαι». «Ἐ, ἀφοῦ τὸ αἰσθάνεσαι ἔτσι, νὰ πᾶς στὸ γιατρό, καὶ ἐδῶ νὰ μὴν ξαναπατήσης». Ὅταν ἡ γρηὰ Κιμπρίταινα μπῆκε στὸ δωμάτιο νὰ ἰδῆ τί συμβαίνει, βρῆκε τοὺς δύο ἄνδρες νὰ κλαῖνε ἀγκαλιασμένοι. Ἐσεῖς εἴσασαν ποὺ μαλώνετε;».

Τὸ ἐπώνυμον Κιμπρίτη εἶναι προφανῶς τουρκικῆς προελεύσεως (κιμπρίτ σπύρτα) ἀσφαλῶς θὰ ἦτο παρατσούκλι κάποιου προγόνου τὸ ὁποῖον ἀπεδέχθη, ὅπως ὁ Γεώργιος Σιδέρης τὸ ἐπώνυμον Σφήκας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΚΟΚΚΑΛΑΣ

## Η ΧΕΛΙΔΟΝΑ

Σήμερα μὴν μοῦ κρένετε γιὰτὶ εἶμαι πικραμένος  
νέα μαντάτα μοῦρθανε καὶ εἶμαι λυπημένος,  
ἡ χελιδόνα μοῦπανε πῶς εἶναι μαραμένη  
τριγύρω γῆς κορνιαχτήσε λουλούδι πιά δὲν θγαίνει.  
Ντουφέκια δὲν ἀκούγονται μηδὲ λαγοὶ προγγᾶνε,  
μηδὲ σκυλιὰ γαυγίζουνε κουδούνια δὲν θροντᾶνε  
καὶ στὰ ταμπούρια τὰ παληὰ ἀγκάθια φυτρωμένα,  
ἔφυγαν τὰ θλαχόπουλα καὶ πᾶνε γιὰ τὰ ξένα.  
Μαννάδες πιά δὲν φαίνονται μηδὲ μωρὰ νὰ κλαῖνε  
μηδὲ κοτσίφια κελαδοῦν, πέρδικες δὲν τὸ λένε  
καὶ τὰ Τσιατούρια πέσανε ἀπ' τὸ πολὺ τὸ χιόνι  
τραγοῦδια δὲν ἀκούγονται ἀπ' τοῦ γαλῆ τ' ἀγγόνι.  
Γι' αὐτὸ ἡ χελιδόνα μας φαίνεται μαραμένη  
κανεῖς ἀπ' τοὺς τσοπάνηδες ἐκεῖ ψηλὰ δὲν θγαίνει.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΗΣ



Γεώργιος Έλ. Παπαδής

## ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΕΛ. ΠΑΠΑΔΗ

(Δημοδιδασκάλου Μικρού Χωριού Εδρυτανίας  
(1920-1944) και έφ. λοχαγού πεζικού κλάσεως 1914

(Συνέχεια από το προηγούμενο και το τέλος)

Τόν Αύγουστο του 1944 οί Γερμανοί προετοιμάζοντες την αποχώρησή τους από την Ελλάδα, έκαναν γενικές έπιδρομές και εκκαθαρίσεις, ανατίναξαν από τὰ θεμέλια τὸ Καρπενήσι, πυρπόλησαν τὰ χωριά Κλαυσί, Μεγάλο Χωριό και στις 11 Αὐγούστου τὸ χωριό μας. Ἐμεῖς, ὅσοι εἶχαμε ἀπομείνει στὸ χωριό, ἐγὼ μὲ τὴν 85οῦτιδα μητέρα και ἄλλους χωριανούς, καταφύγαμε στὸ βουνὸ Χελιδόνα και βλέπαμε τὶς πυρκαγιές πὸν ἔκαιγαν οί Γερμανοί τὰ σπίτια μας και τὶς φλόγες πὸν ἀνέβαιναν ψηλά. Πῶς ἀντέξαμε, σκέπτομαι τώρα! Τί σθένος ψυχικὸ χρειάζεται και τί φιλοσοφικὴ σκέψη γιὰ τὴ ματαιότητα τῶν ἀνθρωπίνων (τί θὰ βρῆ τὸν ἄνθρωπο και δὲν θὰ τὸ περάσει!).

Οί Γερμανοί πυρπόλησαν σχεδὸν ὅλα τὰ σπίτια, ὅσα εἶχαν ἀπομείνει ἀπὸ τὴν πρώτη πυρπόληση τῶν Ἰταλῶν κατὰ τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1942, και τὸ καινούργιο μας σχολειό, ἀπὸ τὸ ὁποῖο εἶχαμε γλυτώσει τὰ θρανία, πὸν τὰ εἶχαμε βγάλει ἔξω στὸ προαύλιο, και κατόπιν τὰ μεταφέραμε μέσα στὴν ἐκκλησία, ὅπου μόνος μου ἔκανα μάθησιν ὑπὸ τοὺς θόλους τῆς ἐκκλησίας (Κρυφὸ Σχολειό) τὴν ἡμέρα ὅμως. Παρέμεινα μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1944, φιλοξενούμενος εἰς τὸ σπίτι τῆς ἐξαδέλφης μου Σάββως Γρατσιούνη, τὸ ὁποῖον παραδόξως εἶχε γλυτώσει, μαζί μὲ τὴ γρηὰ μητέρα μου. Μὲ σφιγμένη ἀπὸ συγκίνηση καρδιὰ περνοῦσα κάθε πρωτὶ ἀπὸ τὸ κατεστραμμένο πατρικὸ σπίτι, ἀπὸ τὸ ὁποῖον εἶχαν ἀπομείνει τέσσαρα κατὰμαυρα ντουβάρια ὄρθια, και πῆγαινα στὴν ἐκκλησιὰ γιὰ νὰ κάνω ὅ,τι μπορούσα γιὰ νὰ συγκρατήσω τὰ κατατρεγμένα μαθητούδια μου!

Τέλη Νοεμβρίου 1944, μὲ σφιγμένη τὴν καρδιὰ ἀπὸ πόνο και συγκίνηση, ἀφῆνω τὸ ἀγαπημένο μου χωριό και ἔρχομαι μὲ ἀπόσπαση στὴν Ἀθήνα τὴν 1η Δεκεμβρίου 1944 και ἔπεσα ἐπάνω στὸ κίνημα τοῦ '44. Τί τύχη μὲ περίμενε! Πέρασα ὅλες τὶς δοκιμασίες τοῦ ἐμφυλίου πολέμου και παρέμεινα κι ὅλας στὴν Ἀθήνα μέχρι τέλους Αὐγούστου 1953 ὁπότε και συνταξιοδοτήθηκα. Δὲν ἔπαυσα ὅμως νὰ ἐργάζομαι κι ὅλα ἄλλ' ἐξακολούθησα νὰ διδάσκω μέχρι τέλους τοῦ 1964, δηλαδή εἰς ἡ-

λικίαν 70 ἐτῶν, στίς Νυκτερινές Σχολές Ἀπόρων Παίδων τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσός, στίς τάξεις τῶν ὁποίων φοιτοῦσαν μαθηταὶ μεγάλης ἡλικίας, οἱ ὁποῖοι εἶχαν διακόψει τὴν φοίτησή των λόγω πολεμικῶν γεγονότων ἢ ἔνεκα ἄλλων αἰτίων καὶ δὲν εἶχαν τελειώσει τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖον καὶ ἤδη γιὰ νὰ σταδιοδρομήσουν εἶχαν ἀνάγκη τοῦ ἀπολυτηρίου Δημ. Σχολείου. Ἀπὸ τίς Σχολές αὐτές πολλοὶ ἐργαζόμενοι μαθηταὶ ἐξηκολούθησαν νὰ φοιτοῦν ἐργαζόμενοι εἰς Νυκτερινὰ Γυμνάσια καὶ κατόπιν εἰς Πανεπιστήμια καὶ νὰ εἶναι σήμερα ἐξαιρετικοὶ ἐπιστήμονες. Τί μπορεῖ νὰ κατορθώσει ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴ θέλησή του, ὑπομονή καὶ ἐπιμονή! Ἀξιοπρόσεκτα παραδείγματα! Αἰσθάνομαι σήμερα καὶ γι' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἄλλοτε μικροὺς μου μαθητές, ὅταν μὲ συναντοῦν καὶ χαιρετῶ, μεγάλη ἠθικὴ ικανοποίηση καὶ ψυχικὴ ἀγαλλίαση, διότι συνετέλεσα καὶ γὼ καθ' ὅσο μοῦ ἐπέτρεπαν οἱ ἀσθενεῖς μου πνευματικὲς δυνάμεις, γιὰ τὴν πνευματικὴ των μόρφωση.



Μαθήτριες καὶ κορίτσια τοῦ χωριοῦ. (Φωτ. 1952)

Αὐτὰ εἶναι τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς βιογραφίας μου τῶν 83 ἐτῶν πού περνῶ σήμερα. Δὲν μετανῶ καθόλου γιὰ τὸ παρ' ὅλον πὸν ὑπῆρξαν εὐνοϊκὲς περιστάσεις κατὰ τὰ νεανικά μου χρόνια νὰ ἀκολουθήσω ἄλλα στάδια πὸ κολακευτικά καὶ προσοδοφόρα, προτίμησα τὸ λειτούργημα τοῦ δασκάλου. Καὶ ἄν σήμερα ἦταν δυνατὸ νὰ ξαναγεννηθῶ, αὐτὸ θὰ διάλεγα.

Πέρσι, Ἰούλιο μῆνα 1976, μετὰ ἀπὸ μερικὰ χρόνια μὲ συγκίνηση ἐπάτησα τὰ ἱερὰ χόματα τοῦ χωριοῦ μου, τὸ ὁποῖον ἢ φοβερὴ κατολίσθησις στίς 13 Ἰανουαρίου 1963 ἐχώρισε σὲ Παλαιὸ καὶ Νέο .

Εἶδα στὸ νέο χωριὸ τὰ καινούργια, καλοκτισμένα, περιποιημένα καὶ ἀνθοκυκλωμένα σπιτάκια μὲ τὴν καινούργια ἐκκλησιὰ εἰς μνήμην Ἀγίας Κυριακῆς, στὴν ἐσοτὴ τῆς ὁποίας παρευρέθηκα. Τὸ βράδυ στὸ πανηγύρι τὸ ὁλονύκτιο γλέντι μὲ τὰ ρου-

μελιώτικα τραγούδια και τους ελληνικούς χορούς μου επανέφεραν στη μνήμη μου, όλα τα παλιά μου αλησμόνητα γλέντια. "Αχ πώς περνάνε τα χρόνια και τα καλά γρήγορα!

Κατόπιν επισκέφθηκα το Παλαιό Χωριό με την πλατεία του, τις έπτά ολόδροσες βρύσες του και το τουριστικό του ξενοδοχείο, το οποίο χαϊδεύει απαλά απαλά ο ξακουσμένος πλάτανος. Κάτω από τη σκιά του πόσα γλέντια έχω θυμηθῆ: Μ' εύλάβεια μπῆκα σαν προσκυνητής και άσπάσθηκα τις ιερές εικόνες στην παλαιά μας εκκλησία «Μεταμόρφωση του Σωτήρος». Όταν όμως πάτησα το πόδι μου στο μέτσες θυσίες παλαιό Διδακτήριο, δέν μπόρεσα να συγκρατήσω τα δάκρυά μου από τις παλιές συγκλονιστικές αναμνήσεις. Αυτό τώρα, χάρις στις φροντίδες του Διοικητικού Συμβουλίου και ιδιαίτερα του προέδρου κ. Γ. Δημοπούλου τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀδελφότητος Μικροχωριτῶν «Μεταμόρφωσης του Σωτήρος», επισκευάσθηκε, από τις άλλεπάλληλες καταστροφές που είχε ύποστῆ και στεγάζει την Πνευματική γωνιά του Μικρού Χωριού.

Σ' αυτή την Πνευματική γωνιά έχει συγκεντρωθῆ και εξακολουθεῖ να συγκεντρώνεται ὅ,τι παλαιό έχει άπομείνει και μαρτυρεῖ την ιστορία του Μικρού Χωριού.

Σ' αυτή την Πνευματική Γωνιά, που θά στολίξη παντοτεινά το Μικρό Χωριό, μη έχοντας άλλο τί να χαρίσω, διότι ὅλη μου ἡ βιβλιοθήκη και τα αναμνηστικά μου αντικείμενα καταστράφηκαν στην πυρπόλησι του σπιτιού μου υπό των Γερμανῶν στις 11 Αύγουστου 1944, προσφέρω ὅ,τι μου απέμεινε. Το «Χρυσούν Ἀριστεῖον Ἀνδρείας».

Τελειώνοντας, με μεγάλη συγκίνηση γράφω:

Γεννήθηκα άπέναντι σῆ Σχολεῖο και τα μάτια μου το πρώτο κτίριο που αντίκρισαν μετά το σπίτι μου ἦταν το Σχολεῖο. Πάλι τώρα που γράφω στα βαθειά μου γηρατειά, άπέναντι στο διαμερισμάκι μου, το πρώτο κτίριο που βλέπω εἶναι το νεοκτισμένο Δημοτικό Σχολεῖο, το ὅποιον βλέποντας αναπολώ τα νεανικά μου χρόνια μαγευμένος από τις γλυκειές φωνούλες των παιδιῶν. Πῶς το κανονίζει το πεπρωμένο!! Μετά το σπίτι που πρωταντίκρισα το Σχολεῖο και πάλι ἡ τελευταία μου ματιά θά πέση στο Σχολεῖο, που εἶναι αντίκρου στο διαμερισμάκι μου!

Το παράπονό μου εἶναι ὅτι δέν ἔζησα ἐκεῖ που ὠνειρεύθηκα και ἔταξα ὡς μοναδικό σκοπό τῆς ζωῆς μου, δηλ. στο αγαπημένο μου Μικρό Χωριό, αλλά και ἂν ζῶ σωματικά μακρυνά, ψυχικά θά εἶμαι μαζί του ὅσον ζῶ.

"Αλλά ἄνθρωποι θέλουν και ἄλλα Θεός διατάσει.

Ἔγραφα κατά μήνα Ἰούνιο 1977

Γεώργιος Ἐλ. Παπαδῆς

Μ. Κόρακα 41, Ἀθήναι Τ.Τ. 219



## Ἡ ἐτήσια τακτικὴ Γενικὴ Συνέλευση τῆς Ἀδελφότητος

Ἡ Γενικὴ Συνέλευση τῆς 2) 3) 80 εἶχε σημαντικὴ προσέλευση μελῶν (περίπου 50 παρόντα). Σημειώνουμε ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ τὴν παρουσία τῶν δύο κοινοτικῶν Συμβούλων τῶν κ.κ. Παύλου Γιαννακόπουλου καὶ Νικολάου Ζάρρα.

Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ἐξελέγη ὁ κ. Ἀριστείδης Γιορνᾶς καὶ Γραμματέας ὁ κ. Κλ. Κουτσούκης.

Μετὰ ἀπὸ εἰσήγηση τοῦ Προέδρου τοῦ ἀπελθόντος Διοικητικοῦ Συμβουλίου κ. Γ. Δημοπούλου, ἡ Συνέλευση ἐτήρησε ἐνός λεπτοῦ σιγὴ εἰς μνήμην θανόντων Μικροχωριτῶν κατὰ τὸ προηγούμενο ἔτος, πού ἦσαν οἱ: Κώστας Γιουρνᾶς, Λάζαρος Γιούσμπασης, Ἰωάννης Δερματᾶς, Γιάννης Ζαχαρόπουλος, Κατ. Κρίκου, Ἀφροδίτη Μαστούκα, Χαράλ. Μαστρογεωργόπουλος, Ἐλένη Νικολοπούλου, Παναγ. Ν. Πλάκας, Λύμπου Σιδέρη, Κων. Τζούφρας, Ἀθηνᾶ Φλέγγα, καθὼς καὶ οἱ Ἀθανάσιος Δημόπουλος καὶ Ἀθανάσιος Χρονόπουλος, πού οἱ γυναῖκες τους εἶναι ἀπ' τὸ Μικρὸ Χωριό.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἀπολογισμὸ ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ἔτους 1979, πού ἐγκρίθησαν παμφηφεῖ ἀπ' τὴ Συνέλευση καὶ δημοσιεύονται ὁλόκληρα παρακάτω, τὴ Συνέλευση ἀπησχόλησαν ποικίλα καὶ σοβαρὰ θέματα ὅπως:

1. Ἡ ἐπισκευὴ τῆς Μεταμόρφωσης, βάσει μελέτης, πού ἐκπονήθηκε ἀπὸ εἰδικὸ μηχανικὸ. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ θὰ διενεργηθεῖ πανελλήνιος ἔρανος.

2. Λύση τῆς συμφωνίας μισθώσεως τοῦ ξενοδοχείου καὶ ἀνεύρεση κατόπιν δημοπρασίας νέου μισθωτῆ.

3. Πλακόστρωση τῆς πλατείας. Τὸ ἔργο προβλέπεται νὰ ὁλοκληρωθεῖ σύντομα.

4. Ἀνέγερση μνημείου ἢ μνημείων. Προέχει ἡ ἐξεύρεση καταλλήλων χώρων.

5. Ἐκδοση τοῦ περιοδικοῦ. Ἐπιζητεῖται ἡ συνεργασία καὶ ὑποστήριξη ὄλων.

Οἱ δύο κοινοτικοὶ σύμβουλοι ὑπενθύμισαν πόσο χρήσιμη εἶναι ἡ συμπαράσταση καὶ συνεργασία Κοινότητος καὶ Ἀδελφότητος καὶ εὐχήθηκαν νὰ υπάρξουν περισσότερες κοινὲς συναντήσεις καὶ μεγαλύτερη συμμετοχὴ σ' αὐτὲς χωριανῶν. Ἔτσι ἀμβλύγονται οἱ διαφορὲς ἂν ὑπάρχουν καὶ καλλιεργεῖται πνεῦμα ἀγάπης καὶ συνεργασίας.

Ἡ Συνέλευση στὸ τέλος ἐπανέλαβε τὸ σύνθημα τῆς ἐπιστροφῆς στὸ χωριό (ἐπαναφορὰ ἐκλογικοῦ δικαιώματος κ.λ.π.) καὶ υἱοθέτησε τὴν ἰδέα μιᾶς κοινῆς συνεδριάσεως Δ.Σ. καὶ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου καθὼς καὶ μιᾶς ἑκτακτῆς Γενικῆς Συνέλευσης στὸ χωριό.

Τὸ νέο Διοικητικὸ Συμβούλιο πού ἀναδείχτηκε ἀπὸ τὶς ἀρχαιρεσίαις ἀπετέλεσαν οἱ: Πρόεδρος, Κλεσμ. Κουτσούκης, Ἀντιπρόεδρος, Γεώργ. Χονδρός, Γραμματεὺς, Γ. Δημόπουλος, Ταμίας, Κων. Θᾶνος, Σύμβουλος, Ἀριστ. Γιορνᾶς.

## Α' 'Απολογισμός έσόδων 1979

1)	'Υπόλοιπο Ταμείου προηγούμενου χρόνου 1978		57.780
2)	Συνδρομές μελών:		
	του 1973	100	
	του 1974	100	
	του 1975	300	
	του 1976	300	
	του 1977	400	
	του 1978	1.350	
	του 1979	12.470	
	του 1980	750	15.770
3)	Δωρεές προς την 'Αδελφότητα		
α)	Για την πλακοτσιμεντόστρωση της πλατείας Δωρεά Μάχου Στ. Κομπορόζου εις μνήμην τῶν γονέων του καί τῶν ἀδελφῶν του Μάνθου, 'Αλέκου καί Κώστα δρχ.		100.000
β)	Για τὸ θγάλισμο τῶν ἀύλακιῶν Δωρεά 'Ιατροῦ 'Ιω. Δ. Δερματᾶ δρχ.		15.000
γ)	Διάφορες Δωρεές		
	Δημ. Κρίκου καί τῶν παιδιῶν του εις μνήμην Κατερίνας Κρίκου ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἔτους ἀπὸ τοῦ θανάτου της δρχ. δέκα χιλ. καί τρεῖς χιλ.	13.000	
	Γεωργίου Μαλτεζοπούλου εις μνήμην τῆς ἀδελφῆς των Κα- τερίνας Κρίκου δρχ.	5.000	
	Οἰκογ. Δημ. Κρίκου εις μνήμην Κώστα Γιουρνᾶ δρχ.	1.000	
	Οἰκογ. Δημ. Κρίκου εις μνήμην 'Ιω. Ζαχαροπούλου δρχ.	1.000	
	Δωρεά Δημ. Βασ. Λιάπη εις μνήμην Βασιλείου καί Μαρίας Δ. Χονδροῦ \$ 200, ἦτοι δρχ.	7.252	
	Δωρεά Δημητρίου Ντελῆ δρχ.	4.000	
	Δωρεά Πέτρου Μπάρλα δρχ. 2.000 + 2.000	4.000	
	Δωρεά Λίτσας Πετροπούλου εις μνήμην τοῦ πατρός της Χαρ. Μαστρογεωργοπούλου δρχ.	3.000	
	Δωρεά Νικήτα Σπ. Κουτσούκη δρχ.	3.000	
	Δωρεά Γεωργ. 'Αθ. Παπαθανασίου δρχ.	2.000	
	Δωρεά 'Ιωάννου καί Βασιλ. Κεράνη εις μνήμην Κ. Γι- ουρνιᾶ δρχ.	2.000	
	Δωρεά 'Αθ. καί Χρυσ. Κεράνη εις μνήμην Κ. Γιουρνᾶ δρχ.	1.000	
	Δωρεά Κλεομ. Σπ. Κουτσούκη εις μνήμην Σπύρου Κουτσού- κη καί Δημ. Παπαδημητρίου δρχ.	2.000	
	Δωρεά Μαριάνθης Τσιροπούλου — Ζωγράφου εις μνήμην τῶν γονέων της δρχ.	1.500	
	Δωρεά Τάκη Ν. Πολύζου \$ 20, ἦτοι δρχ.	1.095	
	Δωρεά 'Ελευθερίας Οὔτουτζῆ — Πολύζου εις μνήμην τῶν γονέων της δρχ.	1.000	
	Δωρεά Κώστα 'Αριστ. Γιουρνᾶ δρχ.	1.000	
	Δωρεά Μαργίτσας 'Αθ. Πλάκα — Πολύζου εις μνήμην τοῦ συζύγου της δρχ.	1.000	
	Δωρεά Χριστου Θάνου (για τὸ δέσιμο τοῦ πλάτανου) δρχ.	1.000	

Δωρεά Σπύρου Κομπορόζου εις μνήμην τῶν γονέων του Ἰωάννου καὶ Μαρίας δρχ.	1.000	
Δωρεά Ἀφροδίτης Μωραΐτη — Ζορμπαλαῶ \$ 25, ἦτοι δρχ.	975	
Δωρεά Κώστα Δ. Παναγιωτοπούλου \$ 20, ἦτοι δρχ.	780	
Δωρεά Ἀλκη Παπαδοπούλου δρχ.	700	
Δωρεά Ἀνωνύμου (Σ.Σ.) δρχ.	500	
Δωρεά Ἰω. Δημ. Ζορμπαλαῶ δρχ.	500	
Δωρεά Σωτηρίας Δημητρακοπούλου - Παπαστάθη δρχ.	500	
Δωρεά Χρίστου Σπ. Μαστρογεωργοπούλου δρχ.	500	
Δωρεά Δημ. Πέτσικα δρχ.	300	
Δωρεά Δημ. Οὔτουτζῆ δρχ.	300	
Σύνολον δρχ.	60.902	
δ) Γιά τὴν ἐπισκευὴ τῆς ἐκκλησίας τῆς Μεταμόρφωσης		
Δωρεά Σοφίας Π. Καρελλαῶ - Διαμαντῆ δρχ.	1.000	
Δωρεά Σπύρου Κυρίτση δρχ.	1.000	2.000
ε) Δωρεές γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ Περιοδικοῦ μας «Μικροχωρί- τικα Γράμματα»		
Καπνοβιομηχανίας Γ. Α. Κεράνης Α.Ε. δρχ.	5.000	
Πέτρου Μπάρλα 5.000 δρ. καὶ 2.000 δρχ.	7.000	
Ἰωάν. Κώστα Ζορμπαλαῶ δρχ.	2.500	
Γεωργίου Δημοπούλου δρχ.	2.000	
Γεωργίου Δ. Φλώρου εις μνήμην Κ. Γιουρνᾶ δρχ.	1.000	
Ἰωάννου Λιάπη δρχ.	1.000	
Χρίστου Θάνου δρχ.	1.000	
Νικολάου Δ. Ζωγράφου δρχ.	500	
Σπύρου Κυρίτση δρχ.	500	
Λίτσας Πετροπούλου - Μαστρογεωργοπούλου δρχ.	500	
Παναγ. Γρατσιούνη δρχ.	500	
Ἰ. Κωνσταντοπούλου - Βασ. Παπανικόλα δρχ.	200	
Σπύρου Ἰ. Κομπορόζου δρχ.	200	
Δημ. Ντελῆ δρχ.	200	
Ἐλισάβετ Αἰθαλιώτη - Ζαχαροπούλου δρχ.	100	
Νίκου Σπυροπούλου δρχ.	100	
Σύνολον δρχ.	22.300	200.202
4) Ἐπιχορήγηση τῆς Διευθύνσεως Κρατικῶν Λαχείων Μὲ εἰσῆγηση τοῦ Βουλευτῆ Β' Ἀθηνῶν Ν. Δ. κ. Γεωργί- ου Δαλακούρα δρχ.		15.000
5) Ἐνοίκια τοῦ Ξενοδοχείου «Χελιδόνα» Εἰσπραχθέντα ἐνοίκια Ἰανουαρίου 1979 καὶ Ἰανουαρίου 1980 πλέον Χαρτοσήμου δρχ.		26.780
6) Ἄλλες εἰσπράξεις		
Ἀπὸ πώληση ἑνὸς βιβλίου «Τὸ Μικρὸ Χωριὸ» Εὐρυτανίας Μένιου Κουτσούκη δρχ.	150	
Ἐπιστροφή ἐγγυήσεως γιὰ ἐγκατάσταση ἠλεκτρικῆς θέρ- μανσης στὸ Ξενοδοχεῖο «Χελιδόνα» δρχ.	3.000	3.150
Σύνολο δρχ. Τριακόσιες δέκα ὄχτω χιλιάδες ἑξακόσιες ὀγ- δοῆκοντα δύο δρχ.		318.682
Ἐξ ὧν ὑπόλοιπο τοῦ 1978 δρχ. 57.780		
Ἔσοδα τοῦ 1979 δρχ. 260.902. Εἰσφορὲς ποὺ ἐλήφθησαν μετὰ τὶς 12 Φε- βρουαρίου δὲν ἀναφέρονται στὸν παραπάνω πίνακα.		



## Β' 'Απολογισμός δαπανών 1979

1) Γενικά 'Εξοδα 'Αδελφότητας			
'Εξοδα γενικής συνέλευσης 15.4.79 (ένοίκιο αίθουσας, 2.000 και απολογισμοί, προσκλήσεις 963 και ψηφοδέλτια 180 και γραμματόσημα 180, σύνολο δρχ.		3.512	
Δακτυλογραφήσεις έγγραφων - Φωτοτυπίαι - Σφραγίς δρχ.		850	
Φωτοτυπίες έκατονταετηρίδος 1812 - 1920 της έν Κωνσταντινουπόλει 'Αδελφότητας Εύρυτάνων δρχ.		660	
Συνδρομαί 1979 - 1980 Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιωτών δρχ.		3.035	
Συνδρομαί 1979 - 1980 περιοδικού «Στερεά 'Ελλάς» δρχ.		1.140	
Συνδρομή 1979 'Ομοσπονδίας Ρουμελιωτών 'Ελλάδος (ΟΡΕ)	100		9.297
2) Για τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο τοῦ χωριοῦ			
'Ενίσχυση εἰς μῆνην τοῦ 'Αντιπροέδρου τῆς Κοινότητος Κων. Τζούφρα δρχ.		3.027	
Βραβεῖο 2.000 δρχ. εἰς ἕκαστον τῶν δύο ἀριστευσάντων μαθητῶν τῆς βῆς τάξεως Μαρίαν Ν. Ζάρα καὶ Κώσταν Π. Τσινιᾶν δρχ.		4.117	
Βιβλία καὶ μικρὰ δῶρα εἰς ὄλους τοὺς 26 μαθητὰς δρχ.	4.682		11.826
3) Για τὴν πλακοτσιμεντόστρωση τῆς πλατείας τοῦ Παλαιοῦ Χωριοῦ			
'Αγορὰ ἀπὸ τὸ Καλαμάκι Βόλου μεταφορὰ καὶ ἐκφόρτωση 300 μ2 πλάκες δρχ.		61.281	
Προαγορὰ 200 σάκκων τσιμέντο δρχ.		21.600	82.881
4) Διάφορες ἐργασίες στὸ Παλιὸ Χωριὸ			
Βγάλσιμο ὄλων τῶν αὐλακιῶν γιὰ τὴν ἀπορροή τῶν βρόχινων καὶ πηγαίων νερῶν δρχ.		15.025	
Πλήρης διάνοιξη δευτέρας εἰσόδου ἀπὸ τὸ ρέμα ἕως τὸ κρεοπωλεῖο Φ. Μανίκα δρχ.		30.000	
Διόρθωση τοῦ δρόμου δρχ.		500	
Καθαρισμὸς ἀπὸ τὰ χόρτα τοῦ δρόμου περὶ τὴν πλατεία δρχ.	1.600		
Καθαρισμὸς τῆς δεξαμενῆς τῆς πηγῆς τῆς πλατείας δρχ.	1.000		
Λαμπτήρες κοινοτικοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ δρχ.	626		48.751
5) Για τὴν ἐπισκευὴ τῆς 'Εκκλησίας τῆς Μεταμόρφωσης τοῦ Σωτήρος			
'Εκπόνηση μελέτης ἀπὸ τὸν Πολ. Μηχανικὸν Φ. Παπανάγνου γιὰ τὴν ἐπισκευὴ μὲ συγγραφὴ ὑποχρεώσεων ἐργολάβου κατόπιν δημοπρασίας δρχ.		35.300	
Στολὴ 'Ιερέως δρχ.		2.560	37.860
6) 'Εκδοση καὶ ἀποστολὴ τοῦ περιοδικοῦ μας «Μικροχωρίτικα Γράμματα»			
Α' Τεῦχος 500 τευχῶν: Στοιχειοθέτηση - ἐκτύπωση - χαρτί - ἐξώφυλλο δρχ.	16.127		
Φωτοτσιγγογραφία, μακέττα - φάκελλοι ἀποστολῆς, γραμματόσημα δρχ.	5.681,		21.808
	ἤτοι σύνολον δρχ.		

Β' Τεύχος 1.000 τευχῶν: Στοιχειοθέτηση, ἐκτύπωση, ἐξώφυλλο, βιβλιοδεσία, φωτοτυπιογραφία δρχ. 26.664  
 Φάκελλοι, γραμματόσημα, εὐχετήριες κάρτες δρχ. 5.433,  
 ἤτοι σύνολον δρχ. 32.097 53.905

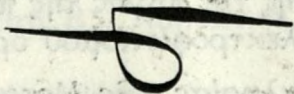
7) Γιά τὴν Πνευματικὴ Γωνιά τοῦ Χωριοῦ  
 Δαπάνη φωτισμοῦ 11.10.88 — 12.6.79 477  
 Προκαταβολὴ στὸ Σταῦρο Κυρίτση γιὰ τὴν μετέπειτα  
 πληρωμὴ δρχ. 500  
 Ἐπισκευὴ τῆς στέγης δρχ. 600, καθαρισμὸς τῶν αἰθουσῶν  
 δρχ. 600, μεταφορικὰ βιβλίων δρχ. 110. Χρώματα καὶ θούρ-  
 τσα δρχ. 410, μία κορνίζα δρχ. 250, ἤτοι σύνολον δρχ. 1.970 2.947

8) Δαπάνες γιὰ τὸ Ξενοδοχεῖο «Χελιδόνα»  
 Προκαταβολὴ εἰς τὴν Ε.Π.Ε. Πέτρος Μπάρλας διὰ τὴν  
 κατασκευὴ, χρωματισμὸ καὶ τοποθέτηση νέας τζαμαρίας  
 σὲ ὄλη τὴ δυτικὴ πλευρὰ τοῦ Ἐστιατορίου - καφενεῖου δρχ. 20.000  
 Ἐπισκευὴ τοῦ περιτοιχίσματος τοῦ πρὸς τὴν πλατεῖα μπαλ-  
 κονιοῦ δρχ. 1.600  
 Ἀποκλάρωση καὶ δέσιμο τοῦ πλάτανου δρχ. 1.800  
 Φόρος ἐπὶ τῶν ἐνοικίων 1978 δρχ. 778 24.178  
 Σύνολον δαπανῶν 1979 διακοσίας ἐβδομήκοντα μία χιλιά-  
 δες ἑξακόσιες σαράντα πέντε δρχ. 271.645  
 Ἀπομένον ὑπόλοιπο ἐσόδων: Ὑπόλοιπο κατάθεσης στὴν  
 Ἐθνικὴ Τράπεζα Παγκρατίου δρχ. 1.000  
 Στὰ χέρια τοῦ Ταμῆα δρχ. 46.037 47.037  
 Ἐξίσωση μὲ τὰ ἔσοδα 318.682

Ἀθήνα, 12 Φεβρουαρίου 1980

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο

Ἡ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ



## Ἡ ἐπισκευὴ τῆς Ἐκκλησιᾶς τῆς «Μεταμόρφωσης»

τοῦ Γ. Κ. ΔΗΜΟΠΟΤΛΟΥ

Ἄλλοι ξέρουμε ὅτι ἡ ἐκκλησία τοῦ παλιοῦ χωριοῦ, μετὰ τὴν ἐπάρατη κατολίσθησι τοῦ 1963, ἐπισκευάστηκε καὶ στερεώθηκε μὲ μεγάλες δαπάνες τῆς Καπνοβιομηχανίας Κεράνη.

Ὅμως ἐπηκολούθησαν σεισμοὶ καὶ κακοκαιρίες ποὺ κυριολεκτικὰ στραπατσάρισαν τὴ στέγη τῆς ποὺ ἀπ' τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἀνέγερσής παρουσίαζε προβλήματα καὶ προκαλοῦσε δαπάνες καὶ φροντίδες.

Τὰ τελευταῖα χρόνια μπαίνουν πολλὰ νερὰ μέσα, σὲ βαθμὸ ποὺ τὸν χειμῶνα νὰ μὴ μπορεῖ νὰ σταθεῖ ἄνθρωπος. Οἱ σοβάδες μισοκαταστράφηκαν καὶ ρήγματα φαίνονται ἀπὸ μέσα καθαρὰ στὸν τροῦλο καὶ στὰ τόξα. Ἔτσι σὲ λίγο χρόνο καὶ φθάνουμε στὴν καταστροφή, στὴν κατάρρευση.

Ἄλλὰ θὰ ἀφήσουμε τὴν Ἐκκλησία, αὐτὴ τὴν ὡραία Βυζαντινὴ Ἐκκλησία ποὺ



Ἡ Μεταμόρφωση (σκίτσο Γ. Ι. Κουτσούκη)

τὴν σχεδίασε ὁ μέγας ἀρχιτέκτονας Ὁρλάνδος καὶ ποὺ παλιοὶ Μικροχωρίτες ξόδεψαν τόσα χρήματα καὶ ποὺ πρὸ παντὸς κατακουράστηκαν καὶ ἔχυσαν, ὅπως λέμε καὶ νοιώθουμε, ἓνα ποτάμι ἰδρώτα, θὰ τὴν ἀφήσουμε νὰ γίνῃ ἐρείπιο καὶ θὰ δικαιολογούμεστε ὅτι ξοδέψαμε τόσα λεπτὰ γιὰ ἐπισκευὲς καὶ ἀποκάναμε ἐπισκευάζοντας; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ποτέ!

Ἡ Ἀδελφότητα (Συνέλευση 2-3-1980) καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικο Συμβούλιο ἀποφάσισαν τὴν ἐπισκευὴ τῆς Ἐκκλησιᾶς καὶ ἔστειλαν σὲ ὅλους τοὺς Μικροχωρίτες, στὴν Ἀθήνα καὶ στὸ χωριό, στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικὸ δυὸ ἐγκύκλιες ἐπιστολές μὲ ὅλες τὶς σχετικὲς λεπτομέρειες καὶ τοὺς παρακαλοῦν ὄχι μόνον «γιά τὸν ὄβολόν τους» ἀλλὰ γιὰ γενναία ἐνίσχυση καὶ ἀνάλογη μὲ τὶς δυνατότητες τοῦ καθενός, ἀφοῦ χρειάζονται γιὰ ὅλες τὶς δουλειές, σύμφωνα μὲ τὴ μελέτη τοῦ ἐιδικοῦ γιὰ βυζαντινὲς ἐκκλησίες πολιτικοῦ μηχανικοῦ τῆς Λαμίας Φώτη Παπανάγου 1.600,000 δραχ.

1) Καθαίρεση τῆς ὑπάρχουσας ἐπικεράμωσης, κατασκευὴ σενᾶς καὶ κορνίζας καὶ ἐπικεράμωση τοῦ κυρίως Ναοῦ καὶ τοῦ τρούλου διὰ βυζαντινῆς κολυμβητῆς ἐπικεράμωσης ὑπολογιζομένης δαπάνης	1.000.000
2) Καθαίρεση ἐπιχρισμάτων ὀροφῆς καὶ τοίχων, ἀνακατασκευὴ ἐπιχρισμάτων καὶ ὑδροχρωματισμοὶ ὑπολογιζομένης δαπάνης	400.000
3) Κατασκευὴ μερικῶν τοίχων ὑποστηρίξεως ὑπολογιζομένης δαπάνης	200.000
Σύνολο	1.600.000

Ἡ Ἑρατικὴ Ἐπιτροπὴ ποὺ ἐγκρίθηκε ἀπὸ τὴ Μητρόπολη Καρπενησίου καὶ τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν Παπαδημήτρη, Πρόεδρο, καὶ τὰ μέλη Παπαθανάση, Παπαστάθη, Ἀρ. Γιουρνᾶ, Ἰω. Δερματᾶ, Βασ. Κομματᾶ, Κλ. Κουτσούκη, Δ. Κοκκάλα, Π. Λιάπη καὶ Β. Μίχο.

Ἡ Ἐπιτροπὴ καλεῖ καὶ παρακαλεῖ ὅλους τοὺς Μικροχωρίτες ἀλλὰ καὶ κάθε φίλο τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ νὰ στείλουν τὸ ταχύτερο τὶς εἰσφορές των —γιὰ νὰ γίνει ἡ ἐκκλησία ἐντὸς τοῦ 1980— ἢ σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Ἑρατικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅποτε θὰ λάβουν ἀπὸ αὐτὸ τὴν θεωρημένη καὶ ὑπογεγραμμένη κατὰ Νόμον ἀπόδειξη ἢ νὰ στείλουν τὶς εἰσφορές των στὸ ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς στὸ ἀρπενήσι μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ πιστωθεῖ ὁ λογαριασμὸς «Ἑρατικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐπισκευῆς Ἱεροῦ Ναοῦ ἢ Μεταμόρφωσης τοῦ Σωτῆρος» Μικροῦ Χωριοῦ Εὐρυτανίας. Στὴ δεύτερη περίπτωση ἡ ἀπόδειξη θὰ τοὺς σταλεῖ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ  
(Συντονιστὴς τοῦ ἐράνου στὴν Ἀθήνα)

### ΠΡΩΤΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟΝ ΕΡΑΝΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ Ι.Ν. ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

Ἐστάλησαν ἤδη οἱ πρῶτες εἰσφορές στὸ Ὑπ)μα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς Καρπενησίου σὲ πίστωση τοῦ σχετικοῦ λογαριθμοῦ γιὰ τὴν ἐπισκευὴ τῆς Μεταμόρφωσης. Οἱ εἰσφορές στὸν ἔρανο μέχρι στιγμῆς εἶναι τῶν:

Ὄνοματεπώνυμο	Ποσὸ
Σπυριδούλας Εὐαγγέλου Πιστιόλη	Δραχ. 50.000
Γεωργίου Δημοπούλου	» 25.000
Ἀδελφῶν Κουτσούκη εἰς μνήμην μητρὸς των Σοφίας Κουτσούκη	» 20.000

Μαργαρίτας Κεράνη εις μνήμην τοῦ συζύγου της ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 10ετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου του	»	10.000
Μαργαρίτας Κεράνη εις μνήμην Σοφίας Κουτσούκη	»	1.000
Γεωργίου καὶ Στέλλας Γ. Παπαδῆ	»	10.000
Ἐθανασίου Μητσοπούλου καὶ υἱῶν εις μνήμην Στέλλας Μητσοπούλου	»	10.000
Ἰωάννου Δερματᾶ εις μνήμην Σοφίας Κουτσούκη	»	10.000
Δήμητρας Δ. Κοκκάλα	»	10.000
Σοφίας Καρελλᾶ	»	5.000
Σοφίας Κουτσούκη	»	5.000
Βιργινίας Ἀθ. Δημοπούλου εις μνήμην συζύγου της	»	5.000
Μαριάνθης Τσιροπούλου — Ζωγράφου εις μνήμην τῶν γονέων της Χριστοῦ καὶ Εὐφροσύνης Ζωγράφου	»	5.000
Ροδάνθης Κυρίτση	»	5.000
Νικολάου Δ. Κεράνη	»	5.000
Κων. Σπ. Ζορμπαλᾶ	»	4.000
Ἰωάννου Γιαννοπούλου	»	3.000
Δημητρίου Σκορδᾶ	»	2.500
Νικολάου Παπαδημητρίου εις μνήμην Δημ. Παπαδημητρίου	»	2.000
Γεωργίου Μώρη	»	2.000
Ἰολγας Παπαδημητρίου εις μνήμην γονέων Μαρούλας, Λιονουσίου, Λαμπρινῆς	»	2.000
Ἰολγας Παπαδημητρίου εις μνήμην Σοφίας Κουτσούκη	»	1.000
Φωτεινῆς Σπ. Παπαδοπούλου εις μνήμην Σοφίας Κουτσούκη	»	2.000
Φωτεινῆς Σπ. Παπαδοπούλου εις μνήμην Εὐφροσύνης Δ. Ζορμπαλᾶ	»	2.000
Φωτεινῆς Σπ. Παπαδοπούλου εις μνήμην Μαρίας Ε. Ζορμπαλᾶ	»	2.000
Νικολάου Ζωγράφου	»	2.000
Νικολάου Φλώρου	»	2.000
Νικολάου Γ. Μίχου	»	2.000
Θωμᾶ Παπανίκου εις μνήμην πατρός του Παπα—βασίλη	»	2.000
Ἀνωγύμων κυριῶν	»	2.000
Μιχαήλ Κωστοπούλου	»	2.000
Σεραφεῖμ Ζαχαροπούλου	»	2.000
Ἐθανασίου Καναρᾶ	»	1.500
Ροδάνθης Κατσούλη	»	1.000
Βασιλείου Γάσπαρη	»	1.000
Παναγιώτου καὶ Εὐθ. Παπαδῆ εις μνήμην γονέων των	»	5.000

Ἡ Ἀδελφότης εὐχαριστεῖ ἐγκάρδια ὅλους ὅσους μέχρι τώρα συνέτρεξαν πρόθυμα τὸ ἔργο τῆς Ἐραρικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐλπίζει ὅτι καὶ ἄλλοι φίλοι καὶ συμπατριῶτες θὰ ἀνταποκριθῶν στὴν ἐκκλήση τῆς Ἐραρικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν εὐόδωση τοῦ ἔργου της ποὺ εἶναι εὐχὴ καὶ ἔργο ὅλων τῶν Μικροχωριτῶν.



## ΕΥΘΥΜΗ ΣΤΗΛΗ

### Παλιές ιστορίες του χωριού: 'Εποχές και ήθη.

Πριν πενήντα κάπου χρόνια μιὰ συντροφιά γυναικῶν συζητοῦνε γιὰ τίς κοπέλλες τῆς ἐποχῆς πού ἀρχισαν νὰ φοραδίζουν. Καί μιὰ γριά ἢ Πλακοθάν... θυμῆθηκε μιὰ δική της ἱστορία καί τὴ διηγῆθηκε μὲ φωνὴ πού μόλις ἀκουγότανε, μὰ μὲ ζωντανὴ ἀκόμα τὴ συγκίνηση:

Γύριζε ἀπὸ τὸ χωράφι μόνη της σούρουπο καί μπροστὰ στὸν ἔρημο δρόμο βλέπει νᾶρχεται ὁ ἀρρεβωνιαστικός της. Δὲν ἦταν πρέπος νὰ τὸν καλησπερίσει καί πιὸ πολὺ νὰ τοῦ μιλήσει. Τᾶχασε. "Ἦθελε νὰ ἐξαφανιστεῖ. Μὰ πῶς; Ἐκεῖνος ὄλο καί ζύγωνε. Στὴν ἀπελπισία της πηδάει τὸ φράχτη. Ἀλλὰ ὅπως ἦταν κοντὴ κι' ἔτρεμε δὲν τὰ κατάφερε. Πιάστηκε ἢ μαλλίνα της στὸ φράχτη καί καθῶς δὲν φοροῦσε «συντρόφι» ἀποκαλύφθηκαν ὄλα τ' ἀπόκρυφα κάλλη της! "Ἔσπευσε κείνος καί τὴν ξεκρέμασε. Καί τῶρα πού τὸ θυμᾶται τρέμει: «Κεῖνη τὴν ντροπὴ, παιδάκι μου, δὲν θὰ τὴν ξεχάσω ποτέ. Καλύτερα ν' ἀνοιγε ἢ γῆς νὰ μὲ καταπιεῖ».

Συνέχεια καί μάλιστα πονηρὴ δὲν ὑπάρχει. Τὸ μόνο πού μπορεῖ νὰ σκεφτεῖ κανένας εἶναι ὅτι ὁ ἀρρεβωνιαστικός της ἦταν ἀσφαλῶς ὁ μόνος στὸν καιρὸ του πού δὲν «πῆρε γ' ρούμι στὸ σακκί».

### Καρφί!

Πριν πολλὰ χρόνια ἔπαιζαν «ξερὴ» στὴν πλήθουσα πλατεία, κάτω ἀπὸ τὸν πλάτανο, οἱ μακαρίτες τῶρα Δημήτρης Ζορμπ... (πρόεδρος τότε τοῦ χωριοῦ) καί Σωτῆρης Ζῆς... καί κάποια στιγμή φαίνεται πῶς ἔγινε μιὰ μικρὴ καλπαζανιά μὲ ἀποτέλεσμα φωναχτὲς διαμαρτυρίες ἐκατέρωθεν, ὅποτε ὁ Ζορμπ... μὴν ἀντέχοντας τὴ γκρίνια λέει στὸ Ζῆς... «"Αει κατούρα». Καί κείνος κατακόκκινος σηκώνεται ἀπ' τὴν κάρεκλα του κι' ἀποτεινόμενος στοὺς χωριανούς εἶπε θυμωμένα, ἀλλά... νομιμόφρονα «Νάστε μάρτυρες, θὰ τὸν καταγγείλω. Μοῦπε νὰ πάω νὰ κατρήσω!!!»

Κι' ὁ Γεωργούλας ἀπὸ τὸ καφενεῖο του, μὲ πείρα στὰ δικαστηριακά, παρατάει τὸ μύλο τοῦ καφέ κι' ἀποτεινόμενος κι' αὐτὸς στοὺς χωριανούς πετάει μὲ σαρδόνιο γέλιο τὸ καρφί του πρὸς γενικὴ θυμηδία: «"Ἐχ' δίκιο. Τοῦπε νὰ κάν' τὰ τσίσια τ'».

ΑΡ. ΘΑΝΟΣ

## Χρονογράφημα

Στὴν πρόσκλησή μας νὰ στείλουν καί οἱ νέοι τοῦ χωριοῦ συνεργασίες ἀπάντησαν πρόθυμα ὁ Χρ. Στογιάννης μαθητῆς τῆς Α' Γυμνασίου (Ἀθήνα) μὲ τὴν παρακάτω δημοσιευμένη συνεργασία του, καί ὁ Γεώργιος Ι. Κουτσούκης, μαθητῆς τῆς Β' Γυμνασίου (Λαμία) μὲ δύο σκίτσα ἕνα τῆς ἐκκλησιαστικῆς Μεταμόρφωσης κι ἕνα τοῦ καμπαναριοῦ. Ἐδχαριστοῦμε θερμὰ καί τοὺς δυὸ νεαροὺς συνεργάτες καί περιμένουμε καί ἀπὸ ἄλλα παιδιὰ συνεργασία.

Τρεῖς ραδιοφωνικοὶ σταθμοὶ μπερδεύτηκαν. Ὁ πρῶτος μεταδίδει συνταγὴ γιὰ κέικ, ὁ δεύτερος εἰδήσεις καί ὁ τρίτος ποδόσφαιρο. Ἀγαπητὲς φίλες γειά σας. Οἱ εἰδήσεις ἀναλυτικότερα. Ἀγαπητοὶ φίλαθλοι χαίρετε. Σήμερα παρακολούθηστε τὸν ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα κέϊκο στὸν φούρνο τὸ ὁποῖο ὁ κ. Κάρτερ θὰ δώσει στὴν ΑΕΚ πού κατεβαίνει μὲ τὴν ἐξῆς σύνθεση, 2 αὐγά, 3 κουπες ἀλεύρι, 1 φλυτζάνι γάλα, 1 λεμόνι καί ἀμμωνία τὰ ὁποῖα θὰ ἀποτελέσουν τὰ ἐφόδια τοῦ κ. Παπαληγούρα γιὰ τίς κοινοτικὲς συνομιλίες πού θὰ διεξαχθοῦν στὸ γήπεδο τῆς Νέας Φιλαδελφείας. Ὁ ἀγῶνας ἔχει ἀρχίσει καί ὁ προπονητῆς δίνει τίς τελευταῖες ὁδηγίες στοὺς Αἰγυπτίους πού θὰ μεταβοῦν στὴν Γενεύη γιὰ συνομιλίες μὲ τὸν Τάσο πού σουτάρει γιὰ νὰ ῥθει ἢ μπάλλα στὸ φούρνο καί ἀπ' ἐκεῖ στὸν κ. Τσάτσον.

Ὁ κ. Τσάτσος περιλουζεῖ μὲ σιρόπι τὸν κ. Καραμανλῆ, ὁ ὁποῖος δήλωσε ὅτι γιὰ νὰ ἔχουμε καλύτερα ἀποτελέσματα πρέπει νὰ τὸ ἀφήσουμε νὰ φουσκώσει 1 ὥρα. Ἔτσι βρίσκουμε τὴν ΑΕΚ νὰ νικᾷ πασπαλισμένη μὲ λίγη κανέλλα πού εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὴν ἔνταξή μας στὴν ΕΟΚ. Ἡ ὁμάδα διώχνει στὸ β' ἡμίχρονο ἀπ' τὴν περιοχὴ μας τὸν Ἐτζεβίτ, βάζει τὸ κέϊκ στὴν φόρμα, ἐκμεταλλεύεται τὰ ἀδιέξοδα καί στέλνει μὲ εὐθύβολο σουτ τὸν Ὑπουργὸ τῶν Ἐξωτερικῶν μέσα σὲ μιὰ πιατέλα. Ἀφοῦ κρυώσει καλὰ τὸ κόβουμε μὲ μαχαίρι σὲ μικρὰ - μικρὰ τετράγωνα κοματάκια λόγω λιτότητας τὰ ὁποῖα σερβίρουμε στοὺς ἀγαπημένους μας φιλάθλους, φίλες καί ἀκροάτριες πού μὲ τόση ὑπομονὴ παρακολούθησαν τίς εἰδήσεις ἔχοντας στὸ φούρνο στοὺς 250° Κ.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΟΓΙΑΝΝΗΣ



# ΕΝΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑ ΤΗΣ ΔΩΡΙΔΟΣ



Φόρος τιμής στον Μικροχωρίτη  
Γιάννη 'Αθ. Κομπορόζο

Τοῦ ΜΕΝΙΟΥ ΚΟΥΤΣΟΥΚΗ

Χρόνια μὲ βασάνιζε ἡ σκέψη, ὅτι σὰν Μικρὸ Χωριὸ ἢ σὰν 'Αδελφότητα (Μικροχωριτῶν) δὲν κάναμε κάτι γιὰ νὰ τιμήσουμε, ὅπως ἔπρεπε τὴ μνήμη τοῦ Γιάννη 'Αθ. Κομπορόζου. Ὁ Γιάννης Κομπορόζος ἦταν τὸ εἰκοσάχρονο παλληκάρι τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ, ποὺ ἄφηνε τὴν τελευταία του πνοὴ κάτω ἀπ' τὶς ριπὲς τῶν Ἰταλικῶν πολυβόλων, στὰ Καστέλλια Δωρίδος στὶς 9 τοῦ Δεκέμβρη 1942, λίγες μέρες μετὰ τὴν ἀνατίναξη τῆς γέφυρας στὸ Γοργοπόταμο.

Εἶχε τὸ θλιβερὸ προνόμιο νὰ εἶναι ὁ πρῶτος Μικροχωρίτης, ποὺ ἔδωσε τὴ ζωὴ του γιὰ τὴν πατρίδα στὴ διάρκεια τῆς φασιστικῆς Κατοχῆς (1940 - 44). Λίγες μέρες, ἀργότερα, παραμονὲς Χριστουγέννων τοῦ 1942, στὴν καρδιά τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ αὐτὴ τὴ φορά, στὴ θέση Λόγγοβες, ἔπεφταν τὸ ἴδιο γενναῖα δυὸ σεβάσμιες μορφές, ὁ παλαίμαχος πρόεδρος Νικόλ. Κυρίτσης καὶ ὁ τότε ἀντιπρόεδρος Χρῖστος Φλέγγας. Μαζί τους, ἀφοῦ ἔσκαψαν προηγουμένως τοὺς τάφους τους, σωριάζονταν ἄλλοι ἐννιά πρόκριτοι τοῦ ἀπέναντι Μεγάλου Χωριοῦ. Τὴν ἴδια μέρα τὸ ὄλοκαύτωμα ὀλοκληρωνόταν μὲ τὴν θυσία τοῦ Παπα-Βαστάκη καὶ τοῦ ἐνωματάρχη Κατσιμπα, ποὺ οἱ κατακτητὲς τοὺς ἔκαψαν ζωντανούς μέσα στὸ σπῖτι τοῦ γιατροῦ Πιστιόλη.

Ὁ Νικόλαος Κυρίτσης καὶ ὁ Χρῖστος Φλέγγας ἐκτελέστηκαν βέβαια στὰ χῶματα τοῦ χωριοῦ τους, τοὺς περιμάζεψαν οἱ δικοὶ τους καὶ σύσσωμο τὸ χωριὸ τοὺς συνόδεψε στὴν τελευταία τους κατοικία καὶ τοὺς ἀπηύθυνε τὸν τελευταῖο χαιρετισμό. Αὐτὸ τὸ «προνόμιο» δὲν τὸ εἶχε ὁ Γιάννης Κομπορόζος, ποὺ ἐκτελέστηκε σὲ μιὰ πλαγιὰ τῆς Γκιώνας, παρ' ὅλο ποὺ τὰ Καστέλλια τοὺς δέχτηκαν αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους πατριῶτες φιλόξενα στὴν τελευταία τους κατοικία...

Πλημμυρισμένοι ἀπὸ τέτοιες σκέψεις κι' ἔχοντας τὰ πρῶτα γραπτὰ στοιχεῖα ἀπὸ τὴν γλαφυρὴ ἀφήγηση τοῦ σεβαστοῦ μας Δασκάλου Γ. Παπαδῆ, ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ προηγούμενο τεῦχος τῶν «Μ. Γ.» (ἀρ. 4 - 5 τοῦ 1979) ξεκινήσαμε ἕνα βροχερὸ πρωῖνὸ τοῦ περασμένου Δεκέμβρη, ἀπὸ τὴ Λαμία, μαζί μὲ τὸν ἀδελφό μου Γιάννη, νὰ γνωρίσουμε τὸν καθγιασμένο μὲ τὸ αἷμα ἐθνομαρτύρων τόπο τῶν Καστελλιῶν.

Περάσαμε τὶς ἀνηφορικὲς στροφές τοῦ Μπράλλου καὶ σὲ μισὴ περὶπου ὥρα μπαίναμε στὰ Καστέλλια, ἕνα ἤσυχο χωριὸ ποὺ ἀπλώνεται στὰ πόδια τῆς Γκιώνας. Καθὼς διασχίζαμε μὲ δέος τὰ γραφικὰ δρομάκια του, τὰ μάτια μας γύρευαν ἐναγώνια κάποιον σημάδι, ποὺ νὰ μαρτυρεῖ γιὰ τὴ μεγάλη θυσία τῆς 9 τοῦ Δεκέμβρη 1942. Φέραμε ἕνα γῦρο τὴν ἐκκλησιά, τὴν πλατεῖα κι ἀφοῦ δὲν εἶδαμε τίποτα τραβήξαμε γιὰ τὸ νεκροταφεῖο. Ἐκεῖ περιδιαβάσαμε τοὺς πέτρινους καὶ μαρμάρινους τάφους, ἀλλὰ τίποτα!...

Κατευθυνθήκαμε ἔτσι στὸ καφενεῖο, ὅπου φιλόξενοι Καστελλιῶτες, μαζί με τὰ ἐγκάρδια κεράσματα, μᾶς πρόσφεραν πρόθυμα καὶ τὶς πρῶτες πληροφορίες πού ζητούσαμε. Ἄφου τοὺς εἶπαμε ὅτι εἴμαστε Μικροχωρίτες κι ὅτι ἕνας δικός μας χωριανὸς ἐκτελέστηκε στὸν τόπο τους, ρίγησαν καὶ με συγκίνηση μᾶς ἔδειξαν τὴν ἡσυχὴ πλαγιά τῆς Γκιώνας ὅπου ἀντήχησαν οἱ ριπὲς τῶν ἰταλικῶν πολυβόλων.

— Ἄν θέλετε, μᾶς εἶπαν, περισσότερες πληροφορίες, εἶναι ἐδῶ ὁ πατήρ Παπανικολάου, ὁ Παπαπάνος πού τοὺς διάβασε καὶ τοὺς ἐξομολόγησε λίγο πρὶν τοὺς ἐκτελέσουν. Εἶναι πάνω ἀπὸ ἐνενηντα χρονῶ, ἀλλὰ λεβέντης, τὰ θυμᾶται ὅλα!

— Ἡ εὐκαιρία εἶναι μοναδική, σκεφτήκαμε, καὶ θέλουμε ἀσφαλῶς νὰ τὸν δοῦμε, ἐφ' ὅσον θέβαια δὲν τὸν ἐνοχλοῦμε (γιατὶ ἦταν μεσημέρι), κ.λ.π.

Σὲ λιγότερο ἀπὸ δέκα λεπτά, ἕνας ψηλόσωμος ἐπιβλητικὸς λευῖτης, με πλούσια ἄσπρη γενειάδα καὶ σπινθηροβόλα μάτια μᾶς καλωσόριζε ἐγκάρδια, με ρουμελιώτικη ντομπροσύνη.

— Πέρασα τὰ ἐνενηντα, μᾶς εἶπε. Τὸ πρόβλημά μου εἶναι ὅτι δὲν βλέπω καὶ τόσο καλά!

Στὸ μεταξὺ οἱ φίλοι μας Καστελλιῶτες, ἀφου μᾶς σύστησαν, ἐξήγησαν πρόθυμα ποιοὶ εἴμαστε καὶ τί γυρεύουμε. Ὁ θαλερὸς παππούλης, ρώτησε τί τὸν ἔχουμε τὸν Κομπορόζο κ.λ.π. Σὲ λίγο, χωρὶς κι ὁ ἴδιος νὰ τὸ καταλάβει, ἀθίαστα ἄρχισε τὴν ἀφήγηση τῶν μαρτυρικῶν ἐκείνων στιγμῶν. Μᾶς εἶπε πῶς τοὺς ἔφεραν ἀπ' τὴ Λαμία δεμένους δύο - δύο με τριχιές, πῶς ὁ ἴδιος τοὺς ἐξομολόγησε καὶ τοὺς μετάλαβε, τί τοῦ εἶπε ὁ Γιάννης Κομπορόζος τὴν τελευταία στιγμή, πῶς τὸν ὑποχρέωσαν τὸν ἴδιο τὸν παππᾶ νὰ παρακολουθήσει τὴν ἐκτέλεσή τους, πῶς ὕστερα τὸν διέταξαν νὰ ἀνοίξει τάφους νὰ τοὺς θάψει ἐπὶ τόπου καὶ πῶς τοὺς παρεκάλεσε νὰ τοῦ δώσουν τὴν ἄδεια νὰ τοὺς μεταφέρει πιὸ πέρα, στὸ νεκροταφεῖο τοῦ χωριοῦ.

Καθὼς συνέχιζε τὴν ἀφήγηση τῶν συγκλονιστικῶν στιγμῶν πού ἔζησε ὁ σεβάσμιος Παπα - πάνος, δυό - τρεῖς φορές ἔβγαλε τὸ ἄσπρο μαντήλι του νὰ σφουγγίσει τὰ δάκρυα πού ἄρχισαν νὰ κυλοῦν στὸ ρυτιδωμένο πρόσωπό του πού εἶχε ἀνάψει ἀπὸ συγκίνηση. Αὐτὸ προκάλεσε τὸ δικό μας ρίγος καὶ αὐξήσε στὸ ἔπακρο τὴ συγκίνησή μας.

Γιὰ νὰ συμπληρώσει τὰ λόγια του καὶ γιὰ νὰ εἶναι σίγουρος ὅτι δὲν παρέλειψε τίποτε, εἶπε καὶ μᾶς ἔδωσαν ἕνα παλιὸ τεῦχος τῆς ἐφημερίδας «Καστελλιῶτικα Νέα». Ἐκεῖ δημοσιεύονται δυὸ γράμματά του με τὰ ὁποῖα θυμίζει τὸ χρέος τῆς Κοινότητος Καστελλίων γιὰ τὴν ἀνέγερση μνημείου στὸν μαρτυρικὸ τόπο καὶ ἀφηγεῖται ταυτόχρονα τὴν πορεία τῶν μαρτύρων ἐκείνων στὸ Γολγοθᾶ τους γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς πατρίδας.

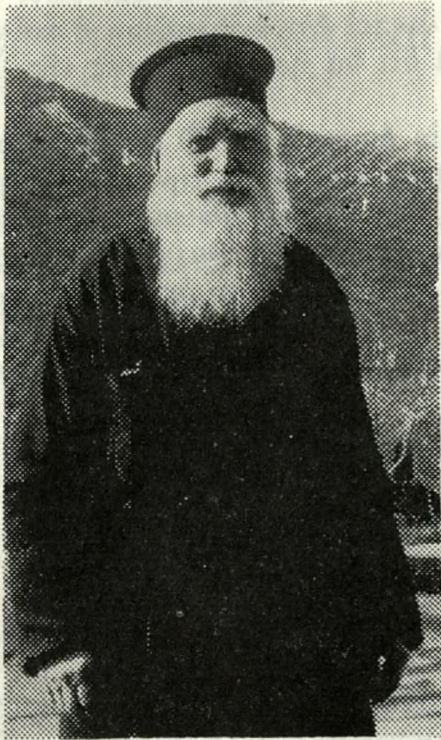
Διερμηνεύοντας αὐτὴ του τὴν ἐπιθυμία παραθέτουμε αὐτούσια τὸ ἕνα ἀπ' τὰ γράμματα ἀφήνοντας ἔτσι τὸν ἴδιο τὸν παππούλη νὰ μιλήσει γιὰ τὶς φοβερὲς ἐκείνες στιγμές:

Καστέλλια, τῆ... ..

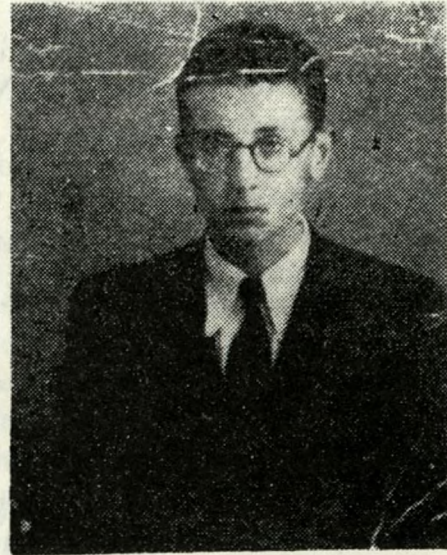
Τὴν 9ην Δεκεμβρίου, ἡμέραν Τετάρτην τοῦ ἔτους 1942, καὶ περὶ ὥραν 7ην πρωϊνὴν, μετέβαινον εἰς Ἐκκλησίαν χωριοῦ Καστελλίων. Σὲ μιὰ στιγμή, πού κοίταζα πρὸς Γκιώνα, εἶδα εἰς τὸ ἄκρον τοῦ χωριοῦ καὶ εἰς τὸν δρόμον πού ὀδηγεῖ πρὸς Καλοσκοπή, μία παράταξι Ἰταλῶν στρατιωτῶν, μερικὰ μεταγωγικὰ καὶ δύο αὐτο-



κίνητα σταθμεύοντα εἰς οἰκίαν Ἰωάννου Ν. Μακροῦ. Μόλις εἰσῆλθον εἰς ἐκκλησίαν Εὐαγγελίστρια καὶ ἤρχισα νὰ διαβάζω, ἦλθον δύο Ἴταλοὶ στρατιῶται καὶ ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν, μὲ παρεφθαρμένα Ἑλληνικὰ μοῦ εἶπε, ὅτι πρέπει νὰ μεταβῶ εἰς τὸν Διοικητὴν τοῦ τμήματος, διὰ νὰ διαβάσω εὐχὴν εἰς τοὺς Ἑλληνας, οἱ ὅποιοι θὰ ἐκτελεσθοῦν. Ὄταν μετέβην εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως, εὔρον ἐκεῖ καὶ τὸν τέως Πρόεδρον τῆς Κοινότητος Δρόσον Βέλλιον. Ἐκεῖ ἦτο καὶ εἷς Ἴταλὸς ἀξιωματικὸς, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Οἱ Καθολικοὶ οὐδέποτε ἐκτελοῦν ἀνθρώπους, ἐὰν δὲν ἐξομολογηθοῦν καὶ μεταλάβουν τῶν ἀχράντων Μυστηρίων, ἐπειδὴ δὲ αὐτοὺς ποὺ πῆραν ἀπὸ τὴν Φυλακὴ ἐκτάκτως καὶ ὅλως τυχαίως —14 τὸν ἀριθμὸν— διότι τόσοι ἔπρεπε νὰ ἐκτελεσθοῦν βάσει Δ)γῆς τοῦ στρατηγείου— ὅτι διὰ ἕναν Ἴ-



Ὁ π. Παπαπάνος



Ὁ Γ. Α. Κομπορόζος

ταλὸν φονευόμενον, θὰ ἐκτελοῦνται δύο Ἑλληνας. Εἶχον φονευθεῖ κατὰ τὴν ἐπιχειρησὶν ἀνατινάξεως Γεφύρας Γοργοποτάμου 7 Ἴταλοὶ καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὡς ἄνω διαταγῆς, ἐπῆραν πρὸς ἐκτέλεσιν τοὺς 14 Ἑλληνας. Μεταξὺ τῶν 14 ἦσαν καὶ 5 ἐκ τῆς κομοπόλεως Ὑπάτης:

1) Χρῆστος Γ. Κοντογιῶργος, 2) Πολύμερος Ι. Μπρόφας. 3) Βασίλης Ἡλ. Σακκάς. 4) Δημήτρ. Ν. Παγουρόπουλος. 5) Ἀνάργυρος Ν. Λυμπερόπουλος.

Τὰ ὑπόλοιπα ἄτομα εἶναι τὰ ἑξῆς:

6) Παν. Μ. Μιχαλόπουλος, ἐκ Λαμίας. 7) Ἀθανάσιος Ν. Σιάτρας ἐκ Λαμίας. 8) Ἀθανάσιος Δ. Νάκος ἐκ Λαμίας. 9) Βασίλειος Γ. Σακκάς ἐκ Τσοῦκα Μακροκώμης. 10) Δημήτρ. Κ. Κοντόπουλος ἐκ Λεονταρίου Καρδίτσας. 11) Δημ. Καραγιῶργος ἐκ περιφέρειας ἀρδίτσας. 12) Λουκάς Ν. Πριόβολος ἐκ Καλοσκοπῆς. 13) Δημήτρ. Χρ. Τζιβάρας ἐκ Πολυδρόμου Φωκίδος. 14) Ἰωάνν. Ἀθ. Κομπορόζος, ἀπὸ μικρὸ χωριὸ Εὐρυτανίας.

Τοὺς εἶχαν δέσει ἀνὰ δύο μὲ μία φορτοτριχιά, εἰς τὰ πρόσωπα αὐτῶν διεκρίνετο ἡ ἀγωνία τῆς τύχης των. Τοὺς εἶχαν πάρει νύκτα ἀπὸ τὰς φυλακὰς καὶ αὐπνοι ἐντελῶς ἦσαν. Ἐκεῖ ὁ ἀξιωματικὸς μοῦ εἶπε νὰ ἐκτελέσω τὰ θρησκευτικὰ μου κα-

θήκοντα, αλλά, διὰ τὴν μεταβῶ πάλιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἵνα παραλάβω τὰ ἄχραντα μυστήρια νὰ τοὺς μεταλάβω, θὰ παρείρχετο τουλάχιστον ἓνα δῶρον. Σκεφθεὶς πρὸς στιγμὴν τὴν ἀγωνίαν τὴν ὁποίαν θὰ εἶχαν, ἀπεφάσισα νὰ τοὺς ἐρωτήσω, τὸν καθέ- να χωριστά, ἀπὸ ποῖο μέρος εἶναι καὶ τί ἐπιθυμίαν ἔχει ἕκαστος ἐξ αὐτῶν. Φαντα- σθῆτε, εἰς ποίαν ψυχολογικὴν κατάστασιν εὐρισκόμην ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ἐὰν ἤ- μποροῦσα νὰ σκεφθῶ ὠρίμως, ἐνθυμοῦμαι δέ, ὅτι ὁ Τζιβάρας ἐκ Πολυδρόμου μοῦ εἶ- πε νὰ πῶ στὴ μάνα του, νὰ ἔλθῃ νὰ τὸν παραλάβῃ. Ὁ Προϊόβολος ἐκ Καλοσκοπῆς μοῦ ἔδωσε τὸ ὠρολόγιόν του, νὰ τὸ παραδώσω εἰς τὴν σύζυγόν του. Ὁ Πολύμε- ρος Μπρόφας μοῦ ἔδωσε ἓνα σημείωμα μὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἐξ Ἑλλάδος καταγομένων καὶ ὠρισμένα χρήματα, 4 - 5 χιλιάδες, καὶ μοῦ εἶπε νὰ τοὺς μνημονεύω. Ἦτο ἀκ- μαῖο τὸ ἠθικὸ του καὶ μὲ σταθερὰν φωνὴν μοῦ εἶπε τὰ ὀλίγα αὐτὰ λόγια. Ὁ Νάκος μὲ τὸν Κομπορόζον ἐκ Λαμίας, οἱ ὅποιοι ἦταν καὶ οἱ νεώτεροι, μοῦ εἶπον ὅτι θὰ ὑ- πάρχουν καὶ θύματα διὰ τὴν Ἐλευθερίαν. Οἱ δὲ λοιποὶ δὲν ἐνθυμοῦμαι ὁ καθεὶς τί εἶπε. Τοὺς παρώτρυνα νὰ σταθοῦν ψύχραιμοι καὶ ὅτι θὰ ἦσαν μάρτυρες τῆς Ἐλευ- θερίας τῶν Ἑλλήνων.

Τοὺς παρέταξαν μέσα σὲ ἓναν ἀγρὸν καὶ μία διμοιρία ἐκ 40 ἀνδρῶν, τοὺς ἐ- πυροβόλησε ἐκ τῶν ὀπισθεν. Εἰς ἀξιωματικὸς μετέβη καὶ ἔδωσε τὴν χαριστικὴν βο- λήν, ἐμένα δὲ καὶ τὸν Πρόεδρον δὲν μᾶς ἐπέτρεψαν νὰ ἀποσυρθοῦμε ἀπὸ τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως, ἐκεῖ δὲ ἐπενέβην καὶ παρακαλέσαμεν τὸν ἀξιωματικὸν νὰ μᾶς ἐπι- τρέψῃ νὰ τοὺς μεταφέρουμε εἰς τὸ Νεκροταφεῖο Κοινοῦτος, τὸ ὁποῖον κεῖται ἀπέ- ναντι τοῦ τόπου τῆς ἐκτελέσεως.

Μᾶς ἐπέτρεψε, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν διαταγὴν νὰ μὴ τελεστῇ πομπὴ κατὰ τὸν ἐνταφιασμόν. Οὕτω καὶ ἐγένετο.

Τὰ ὅσα τῶν φονευθέντων παρελήφθησαν ὑπὸ τῶν οἰκείων των.

Αὐτὰ συνέβησαν, εἶναι ἡ ἱστορία μου ἐν ὀλίγοις.

ΠΑΝ. ΙΩ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Συν)χος Ἱερεὺς

Οἱ λίγες στιγμὲς ποὺ ζήσαμε στὰ Καστέλλια ἀναζητώντας μαρτυ- ρίες γιὰ τὸν θάνατο τοῦ συγχωριανοῦ μας, μάρτυρα τῆς ἐλευθερίας, Γιάν- νη Κομπορόζου, μᾶς γέμισαν θλίψη καὶ περηφάνεια. Ἐστερνισθήκαμε κι' ἐμεῖς τὴν ἰδέα τῆς ἀνέγερσης μνημείου καὶ συγχαίρομε τὸν σεβαστὸ Παπα - Πάνο καὶ τοὺς ἀγαπητοὺς Καστελλιῶτες ποὺ υἱοθέτησαν τὴν ἰ- δέα αὐτή.

Νομίζουμε ὅτι ἡ Ἀδελφότητά μας θὰ πρέπει νὰ συμβάλλει στὴν ἀ- νέγερση αὐτοῦ τοῦ μνημείου, ὅσο μπορεῖ, πέρα ἀπὸ τίς δικές της ἐνέρ- γειες γιὰ ἀνέγερση ἄλλου μνημείου ἢ μνημείων στὸ Μικρὸ Χωριό.

Διέθεσε ἤδη ἓνα μικρὸ συμβολικὸ ποσό, γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό.

Ὡστόσο ὅμως εὐοδωθεῖ ἡ προσπάθεια αὐτὴ στὸ χῶρο τῶν Καστελ- λίων, ἢ Ἀδελφότητά μας ἐπιβάλλεται νὰ ὀργανώσῃ μιὰ μετάβαση - προσκύνημα στὰ φιλόξενα Καστέλλια. Ἔτσι οἱ Μικροχωρίτες καὶ τὰ παιδιὰ τους, θὰ γνωρίσουν ἀπὸ κοντὰ τὸν τόπο ποὺ καθαγίασε ἡ θυσία ἐνὸς ἀκόμη ἐθνομάρτυρα, τοῦ συγχωριανοῦ μας, Γιάννη Κομπορόζου.

MENIOS KOYTΣΟΥΚΗΣ

# ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Θεσσαλονίκη 16) 1) 80  
Χίλιες ευχές για τον Καινούργιο Χρόνο. Πολλά ευχαριστώ για την αποστολή των «Μικροχωριτικών Γραμμάτων». Θaumάσια προσπάθεια με εξαιρετικό αποτέλεσμα. Συγχαρητήρια.

Με αγάπη  
ΙΩΑΝ. Β. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ  
Ταξίαρχος

★

Είς μνήμην Κώστα Γιουρνά και ενίσχυση του ήδη ληφθέντος περιοδικού «Τὰ Μικροχωριτικά Γράμματα». Έκφράζω εγκάρδια συγχαρητήρια εις όλους τους συντελεσσαντας εις την άρτια έκδοσή του, ευχόμενος απρόσκοπτον και την μελλοντική του έκδοση.

Γ. Δ. ΦΛΩΡΟΣ

★

Έν Λαμία τη 13-2-1980

Χθές έστειλα μιá έπιταγή εκ 400 δραχ. για την συνδρομή την δικιά μου και του γαμβρού μου Γεωργίου Ζήση, για τὰ «Μικροχωριτικά Γράμματα». Το περιοδικό αυτό είναι ωραίο, γιατί φέρνει πολλές αναμνήσεις από το παρελθόν στους Μικροχωριτες που τὰ ζήσανε.

Έχετε χαιρετισμούς από τους έδω Μικροχωρίτας, καθώς και από την γυναίκα μου και παιδιά μας.

Ουδέν έτερον  
Με αγάπη  
Β. Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ

★

Μαρτίου 28, 1980

Άγαπητέ κ. Δημόπουλε,

Έλαβα την επιστολήν σας με την απόδειξη της συνδρομής μου και σάς ευχαριστώ δια τὸ ενδιαφέρον. Έχω λάβει δέ και τὰ δυό τεύχη του περιοδικού σας τὰ «Μικροχωριτικά Γράμματα».

Σας ευχαριστώ πολύ. Δεν ξεύρετε τί χαρά μας δίδετε με τὰ έντυπα αυτά που ανοίγοντάς τα βλέπουμε μέσα σέ αυτά τόσες ωραίες φωτογραφίες των συγγενών, τίς μικρές, αλλά συγκινητικές ιστορίες, όπως του αιδεσιμώτατου Παπαθανάση, του Γεώργιου Παπαδη, τους Κοκκαλαίους και άλλους πολλούς χωριανούς μας.

.....  
Χαιρετισμούς σέ όλους τους πατριώτες.  
Διατελώ με αγάπη  
ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΜΩΡΑΪΤΗ

★

Πρός  
τὸ περιοδικό «Μικροχωριτικά Γράμματα»  
Έν τ α υ θ α

Παρακαλώ νά δεχθήτε και δημοσιεύσετε την Νεκρολογία Γεωργίου Σπύρ. Κακαδιά, μετά της φωτογραφίας του. Παραλλήλως καταθέτω δραχιάς 5.000 (πέντε χιλιάδες) υπέρ της Άδελφότητας Μικροχωριτών (Η Μεταμόρφωσις του Σωτήρος) εις μνήμην του άνωτέρω Γεωργίου Κακαδιά, εκ μέρους της οικογενείας Νικολάου Δημ. Κεράνη.

Άθήναι Μάρτιος 1980  
Ν. Δ. ΚΕΡΑΝΗΣ

★

Άθήναι 28-2-1980

Άγαπητοί μου,  
Πήρα τὸ περιοδικό σας «Μικροχωριτικά Γράμματα» και σάς ευχαριστώ που είχανε την καλωσύνη νά μου τὸ στείλουνε. Είλικρινώς συχαίρω τὸ Διοικητικόν Συμβούλιον της Άδελφότητος για την δραστηριότητα και τίς προσπάθειες που καταβάλλει για την καλή όργάνωση του περιοδικού και γενικά για την αξιοποίηση του Μικρού Χωριού με τὸ όποιον συνδέομαι από έτών. Παρακαλώ δεχθήτε μιá μικρή ενίσχυση

ἐκ (300) τριακοσίων δραχμῶν γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ βιβλίο «Ἡ Καρίτσα - Καρπενήσιον» γιὰ τὴν βιβλιοθήκη τῆς Ἀδελφότητος.

Μὲ τὰ καλύτερα αἰσθήματά μου  
ΚΩΝ) ΝΟΣ ΑΝΔΡ. ΜΠΑΚΑΤΣΙΑΣ  
Ὁδὸς Διδῶ 46  
Νέα Κηφισιά



Μικρὸ Χωριὸ 9) 10) 1979

Λάβαμε τὸ δέμα μὲ τὰ δῶρα σας καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμε πὺ πάντα μᾶς θυμόσατε.

Μὲ τὴν προσφορά σας αὐτὴ μᾶς μεγαλώνετε τὸν ἐνθουσιασμό γιὰ νὰ μελετᾶμε πιὸ πολὺ καὶ νὰ εἴμαστε καλοὶ μαθητῆς.

Καὶ ὅταν βγοῦμε ἀπὸ τὸ Σχολεῖο τοῦ χωριοῦ μας νὰ εἴμαστε ἄξιοι γιὰ τὸν ἑαυτὸ μας καὶ χρήσιμοι στὴν κοινωνία. Γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ κρατήσουμε ψηλά τὸ ὄνομα τοῦ ἀγαπημένου μας σχολείου πὺ μὲ τὸ πέραςμα τοῦ χρόνου ἀπὸ τὰ θρανία του βγήκαν τόσοι χωριανοὶ μας ἐπιστήμονες καὶ καλοὶ ἄνθρωποι.

Ὅλοι οἱ μαθητῆς τοῦ σχολείου μας σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ἀγάπη πὺ τρέφετε γιὰ τὸ σχολεῖο μας.

Μὲ ἀγάπη  
ΚΩΝ) ΤΙΝΟΣ Ι. ΦΟΥΚΑΣ  
Μαθητῆς Δ' τάξεως Δημοτικοῦ



Ἐν Ἀμαλιάδι τῆ 27-2-1980

Θερμὰ συγχαρητήρια γιὰ τοὺς τόσους κόπους πὺ κάνετε ὅλοι γιὰ τὴν συντήρηση καὶ πρόοδο τοῦ χωριοῦ μας, χωρὶς αὐτοὺς θὰ ἦταν καταδικασμένο σὲ ἀφανισμό.

Πολὺ ἀξιόλογο τὸ περιοδικὸ «Μικροχωρίτικα Γράμματα», ἰδιαίτερα γιὰ τοὺς νέους πὺ θὰ τὸ διαβάζουν. Εὐχαριστῶ γιὰ ὅσα γιὰ τὸν γέροντα πατέρα μου γράφετε.

Λίγο θυμᾶμαι, ἴσως, ἄλλοι μεγαλύτεροι ἀπὸ ἐμένα νὰ θυμοῦνται καλύτερα τὴν ὠραία συνήθεια τοῦ χωριοῦ μας τὰ «Ξεφλουδίσια». Δούλευαν ἐνωμένοι διασκεδάζοντας. Χαιρετισμοὺς εἰς ὅλους τοὺς χωριανούς πὺ θὰ ἔλθουν στὴ Γενικὴ Συνέλευση.

ΣΩΤΗΡΙΑ Γ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ  
Υ.Γ.: Στέλνω 1.000 δραχμῆς στὸ Σύλλογο καὶ 500 γιὰ τὸ Περιοδικό.

Ἀγρίνιο Ἀπρίλιος 1980

Σᾶς στέλνω τὴ συνδρομὴ μου γιὰ τὰ «Μικροχωρίτικα Γράμματα» πὺ μᾶς ξαναζωντανεύουν τὶς ὠραῖες ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸ ὄμορφο Μικρὸ Χωριό.

Κων) νος Κιρκιλέσης  
Φαρμακοποιὸς  
Ἀγρίνιον



ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ  
ΜΙΚΡΟῦ ΧΩΡΙΟΥ

Μικρὸ Χωριὸ 3 Μαΐου 1980

ΠΡΟΣ

τὴν Ἀδελφότητα Μικροχωριτῶν  
«Ἡ ΜΕΤΑΜΑΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΑ»  
ΑΘΗΝΑ

Ἀξιότιμοι κύριοι,

Εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὴ στοργὴ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον πὺ δείχνετε γιὰ τὸ ἐμφυχο καὶ ἄψυχο ὕλικὸ τοῦ Σχολείου μας. Σ' αὐτὴ τὴν ὠραία προσπάθειά σας θὰ συμπαρασταθοῦμε μὲ ὅλες μας τὶς δυνάμεις.

Τὸ Σχολεῖο μας ἔχει ἀνάγκη περιφράξεως τοῦ αὐλείου χώρου, πὺ θὰ διαφυλάξει τοὺς μαθητῆς καὶ θὰ ἀξιοποιήσει τὴν ἀκίνητη περιουσία του. Ἡ δαπάνη τοῦ ἔργου, ὕστερα ἀπὸ ἐκτίμηση ἐμπειροτέχνη, ἀνέρχεται στὸ ποσὸ τῶν 300.000 δρχ. Ἐπειδὴ πηγῆς πρὸς τὸ παρὸν γιὰ τὴν ἐξοικονόμηση τῶν χρημάτων δὲν ὑπάρχουν, καταλήξαμε στὸ συμπέρασμα ὅτι μὲ μικρῆς ἐνισχύσεις καὶ τμηματικὰ κάποτε θὰ τελειώσῃ.

Ἐπίσης ἡ μαθητικὴ βιβλιοθήκη ἔχει ἀνάγκη πλουτισμοῦ μὲ βιβλία χρήσιμα γιὰ τοὺς μαθητῆς.

Αὐτῆς εἶναι πρὸς τὸ παρὸν οἱ ἀνάγκες τοῦ Σχολείου μας.

Τὰ μαθήματα θὰ τελειώσουν στὶς 10 Ἰουνίου καὶ ἡ ἀπονομὴ τῶν τίτλων θὰ γίνῃ στὶς 15 Ἰουνίου.

Σᾶς στέλνω ἐπίσης κατάσταση μαθητῶν πὺ φοιτοῦν στὸ Σχολεῖο κατὰ φύλο καὶ τάξη.

Τελειώνοντας εὐχομαι ὀλόφυχα καλὴ ἐπιτυχία στὸ ἔργο σας.

Μετὰ τιμῆς  
Ὁ Δ) ντῆς τοῦ Σχολείου  
Σταῦρος Γούλας

Συνέχεια στὴ σελ. 37

# ΑΝΑΓΚΕΣ, ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΗ

του ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΤΑΥΡΑΚΗ

Όπως είχα πει και σε προηγούμενο άρθρο το θέμα μετανάστευση είναι σχεδόν ανεξάντλητο διότι έχει πτυχές τις όποιες ο Έλληνας της Ελλάδας δεν μπορεί πάντοτε να τις γνωρίζει. Φτάνει να σκεφτεί κανένας ότι το ένα τέταρτο περίπου του Έλληνισμού ζει στη διασπορά ή οποία βέβαια ως γνωστόν πήρε ραγδαία έκταση στις δεκαετίες του 1950 - 1970. Οί λόγοι της μαζικής αυτής εξόδου μπορούμε να πούμε ότι τότε ήταν πολλοί και δεν είναι άσχετοι με τις συνέπειες του πολέμου και την άνοχη αν όχι ένθάρρυνση και του ίδιου του κράτους.

Πέρα από αυτό είναι και η λεγόμενη μαζική ψυχολογία που διακρίνει ιδιαίτερα πολλούς από εμάς τους Έλληνες δηλαδή ο παρασυρμός, γιατί λέμε, να γίνει εκείνος πλούσιος και όχι και εγώ. Επίσης ρόλο παίζει και η παραδοσιακή μανία από όρισμένες περιοχές της Ελλάδας να ξενητεύονται.

Μέχρι τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο ή μετανάστευση κατά βάση γινότανε προς την Κωνσταντινούπολη την Αίγυπτο κλπ. σε χώρες δηλαδή που ή νοοτροπία του μετανάστη είχε πολλά κοινά γνωρίσματα με τους λαούς που τον δέχονταν και έτσι ή διατήρηση της πολιτιστικής του ταυτότητας και των αισθημάτων του δεν ήταν τόσο δύσκολο πράγμα και είναι για αυτό ίσως, που οί περισσότεροι κάποτε γύριζαν στην πατρίδα αφού ο σύνδεσμος μπορούσε να κρατηθεί γερά.

Με το άνοιγμα όμως της Αμερικής, Αυστραλίας, Καναδά κλπ. τα πράματα άλλαξαν πολύ. Το νόημα της μετανάστευσης πήρε άλλες διαστάσεις που δεν μπορούσε να τις συνειδητοποιήσει ο ύποψήφιος τότε μετανάστης.

Εδώ πρέπει να αναλύσουμε τον όρο «μετανάστης» το λεξικό λέει ότι εκείνος που αφήνει την πατρίδα του να εγκατασταθεί σε κάποια άλλη. Η Αγγλική γλώσσα στη λέξη μετανάστης ( IMMIGRANT) είναι, ακόμα σαφέστερη σημαίνει λέει εκείνος (Οι) που πάει σε μιὰ άλλη χώρα να κάνει μόνιμη κατοικία νομίζω πως αυτή ή έρμηνεία είναι που ο Έλληνας δυσκολεύεται (ή δεν θέλει) να κάνει συνειδηση και το όποιο συχνά έρχεται σε αντίθεση με τις χώρες οί όποιες τον δέχτηκαν. Στην τελική ανάλυση έγινε δεκτός στην Αμερική Αυστραλία κλπ. κατά βάσει υπό τον όρο μετανάστης με άλλα λόγια να χτίσει και αυτός το μέλλον της οικογενείας του εκεί δια παντός, όπως έχτισαν οί πρωτοπόροι Αγγλοσάξωνες τη νέα πατρίδα. Όταν όμως τα έργα του μετανάστη δεν αποδεικνύουν κάτι τέτοιο και συχνά ή απληστία του γίνεται αντιληπτή σπεύδοντας να πλουτίσει και στην συνέχεια να γυρίσει στην πατρίδα του δεν γίνεται πάντοτε συμπαθής γιατί απλούστατα αν έκαναν όλοι οί πρωτοπόροι το ίδιο δεν θα γινόταν το θαύμα του Νέου Κόσμου και αργότερα της Αυστραλίας.

Αφήνει κατά μέρος τις λεπτομέρειες από άλλα τεχνάσματα κλπ. που χρησιμοποιούν μερικοί μετανάστες (ευτυχώς είναι λίγοι) για να καταστρατηγούν την καλοπιστία των νόμων ώστε να έχουμε σκάνδαλα συντάξεων που κριθήκαν παράνομα

στην Αυστραλία. 'Αδιαφόρως ἄν ὅλα αὐτὰ εἶναι ἐπαληθευμένα ἢ ὄχι ὁμως δὲν παύουν νὰ βλάπτουν καίρια τὸ ὄνομα τοῦ μετανάστη δυστυχῶς στὸ σύνολό του.

Βέβαια αὐτὸ εἶναι ἡ γενικὴ ἄποψη πὺ ἐπικρατεῖ χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνει ὅτι ἡ ἐπικρατοῦσα τάξη δὲν παίζει κάποιο ρόλο νὰ μειώνει τὴν ὑπόσταση καὶ τὶς προσπάθειες τοῦ μετανάστη καὶ νὰ μὴν τοῦ ἀναγνωρίζει προτερήματα ἐξ αἰτίας τῆς σωβιτιστικῆς νοοτροπίας τους. Ὑπάρχει βέβαια ἱκανὴ κατανόηση κυρίως στοὺς ἐργατικούς νόμους καὶ ἄς σημειωθεῖ ὅτι τεράστια κονδύλια δολλαρίων φεύγουν κάθε χρόνο γιὰ νὰ ἔρθουν στὴν Εὐρώπη. Ὁ Ἕλληνας ὅταν φεύγει οὐσιαστικὰ δὲν μεταναστεύει ἀλλὰ κατὰ κανόνα πάει μὲ ἓνα χρονοδιάγραμμα καὶ ζεῖ συμβατικὰ μὲ τὸν ἑαυτὸ του γιὰ νὰ γυρίσει μετὰ ἀπὸ μερικὰ χρόνια καὶ νὰ μείνει στὴν πατρίδα, Αὐτὸ ὁμως ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπογδεικνύεται ὅτι δὲν τὸ πετυχαίνει πάντοτε.

Ἐδῶ θὰ προσπαθῆσω νὰ ὑπογραμμίσω μόνο μερικὰ ἀπὸ τὰ αἴτια μὲ ἀποτέλεσμα ἓνας σημαντικὸς ἀριθμὸς νὰ μένει μονίμως. Ὅπως εἶπαμε στὴν πραγματικότητα δὲν εἶναι ὁ ἀρχικὸς σκοπὸς, ἀλλὰ παράγοντες ὅπως τὰ παιδιά του πὺ μεγαλώνουν καὶ χάνουν τὴν ἐπαφή, οἰκονομικὴ δέσμευση καὶ ἄλλα τὸν ἀναγκάζουν νὰ μένει πὺ κατὰ βάθος δὲν θὰ τὰ ἐπιθυμοῦσε.

Ἡ ψυχρὸσύνθεση καὶ ἡ ἰδιοσυγκρασία τοῦ μεσογειακοῦ μετανάστη (Ἕλληνα Ἴταλοῦ κλπ.) δύσκολα ἐναρμονίζεται μὲ ἐκείνη τοῦ Ἀγγλοῦ καὶ ἄλλων Βορειοευρωπαϊκῶν λαῶν. Εἶναι μία δήλωση πὺ ἔκανε ὁ Ἕλληνικῆς καταγωγῆς Καθηγητῆς τῆς Κοινωνιολογίας στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Κολομβίας ΗΠΑ Κοσ Κ. Μόσχος. Στὴ συνέχεια ὁ ος Μόσχος σὲ σεμινάριο πὺ ἔγινε στὴ Μελβούρνη τὸ 1977 τόνισε μία σειρά ἀπὸ συμπεράσματα πὺ κατόπιν ἔρευνας ἔχουν βγεῖ γιὰ τὶς διαφορὲς ὁμάδες μεταναστῶν πὺ πήγαν στὴν Ἀμερικὴ ἀπ' τὶς ἀρχὲς τοῦ αἰῶνα.

Θὰ ἀναφέρω μερικὰ χαρακτηριστικὰ γιὰ τὸ Ἕλληνικὸ στοιχεῖο. Γίνεται εἶπε ἄγρια ἐκμετάλλευση νέων μεταναστῶν ἀπὸ τοὺς παλαιότερα ἐγκαταστημένους ἐκεῖ ὅπως δίνονται μισθοὶ χαμηλότεροι τῶν νομίμων.

Οἱ νεοαφιχθέντες γίνονται εὐκόλη λεία κυρίως γιὰτὶ δὲν γνωρίζουν τὴ γλώσσα. Ὁ μετανάστης ἀπομονώνεται σὲ μεγάλο βαθμὸ δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ καταλάβει πλήρως τὰ μέσα ἐπικοινωνίας καὶ ὑποφέρει ἀπὸ πνευματικὴ ἀπομόνωση (πνευματικὴ ἀτροφία ὅπως τὴν ὀνόμασε ὁ Καβάφης). Τὰ παιδιά τοῦ μετανάστη (ἐκτὸς πολλῶν ἐξαιρέσεων) δὲν κατορθώνουν νὰ τελειοποιήσουν οὔτε τὴν Ἀγγλικὴν οὔτε τὴν Ἕλληνικὴν γλώσσα. Εἶναι φαινόμενο εἶπε τὸ γεγονός ὅτι ὁ Μεσογειακὸς μετανάστης Ἕλληνας Ἴταλός, δημιουργεῖ μιὰ νέα τρίτη θὰ λέγαμε κουλτούρα πὺ δὲν ταυτίζεται οὔτε μὲ τὴν χώρα πὺ ζεῖ, ἀλλὰ οὔτε καὶ μὲ τὴν ἀντίστοιχη Ἕλληνικὴ συχνὰ καταφέρεται ἐναντίον τῆς πατρίδας του κυρίως ἀνάμεσα στὸ στοιχεῖο του, καὶ κατὰ περιεργὸ τρόπο στοὺς ξένους καυχᾶται ἰὰ τὸν πογλιτισμὸ του κατὰ προτίμηση τὸν Ἀρχαῖο Ἕλληνικὸ Πολιτισμὸ. Γι' αὐτὸ ἴσως νὰ τοῦ δόθηκε ὁ χαρακτηρισμὸς ὅτι ὁ μετανάστης εἶναι περισσότερο Ἕλληνας τῶν Ἑλλήνων. Ὅμως δὲν ἀποδέχεται καὶ δύσκολα υἱοθετεῖ τὶς συνήθειες καὶ τὴν παράδοση τῆς χώρας πὺ ζεῖ. Ἐτσι δημιουργεῖται ἓνας τρίτος ἡμιπολιτισμὸς πὺ οἱ κοινωνιολόγοι τοὺς ὀνομάζουν ἐσωστρεφικὲς ὁμάδες (IN—GROUP). Πολλοὶ θὰ γνωρίζουν γιὰ τὰ λεγόμενα «γκέτος» πὺ ὑπάρχουν στὶς μεγάλες πόλεις τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Αὐστραλίας, ἐκεῖ ἀπομονώνεται ὁ με-

τανάστης και ζει ανάμεσα στο είδος του. 'Η επικρατούσα τάξη τις βλέπει σαν ομάδες κατωτέρας νοημοσύνης που δεν θέλουν να πάρουν μέρος στα κοινά του τόπου. Βέβαια θα ήταν σοβαρή παράλειψη αν δεν αναφέρομε και την καλή όψη των πραγμάτων σχετική με την εξέλιξη του μετανάστη και των παιδιών του. 'Οπως είπαμε νωρίτερα τις μεγάλες δυσκολίες και τα ιδιαίτερα προβλήματα της ξενητειάς τα έπομίζεται ο ίδιος ο γονέας, γενώ τα παιδιά του πρώτη και δεύτερη γενεά γεννημένα στο νέο περιβάλλον ή προσαρμογή γίνεται πιο όμαλή και βέβαια έχουμε πολλά παραδείγματα από παιδιά μεταναστών κυρίως στην 'Αμερική που διαπρέπουν σαν έπιστήμονες στον ιδιωτικό και δημόσιο βίο του τόπου. Αυτό όμως αποβαίνει σε άμεσο όφελος της χώρας που δέχτηκε το μετανάστη και κατά δεύτερο λόγο την πατριδα των γονέων του,

Με απλά λόγια αυτό σημαίνει εκείνο που λένε οι 'Ελληνες κοινωνιολόγοι ή χαμένη γενιά των 'Ελληνοπαίδων της διασποράς, που θα μπορούσαν να ζουν στην 'Ελλάδα που τώρα τους έχει τόσο ανάγκη. Παράλληλα αυτή η καμπή της ζωής του μετανάστη έχει ένα μίγμα από ευχάριστα αλλά και δυσάρεστα αισθήματα, βλέπει δηλαδή ότι ο μόχθος της ξενητειάς απέδωσε καρπούς αλλά δεν μπορεί να τους ζήσει στον τόπο που θα επιθυμούσε και έτσι δέχεται μοιραία τη μόνιμη παραμονή του εκεί. Αυτό έχει σαν μία συνέπεια να γίνεται θα λέγαμε ή διάσπαση της παραδοσιακής οικογένειας σαν μονάδα και ο ένας τραβάει εδώ, ενώ ο άλλος άλλοι. 'Αφήνουμε κατά μέρος τους άμεσους συγγενείς (γονείς αδέρφια) οι όποιοι τυχόν να βρίσκονται στη δύση της ζωής τους και ζουν την πίκρα του ατέλειωτου χωρισμού.

('Η συνέχεια και το τέλος στο επόμενο τεύχος)

## Μικροχωρίτικα Γράμματα

(Συνέχεια από τη σελ. 34)

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Παρπενήσι 14 Μαΐου 1980

Άριθ. Πρωτ. 3524

Προς κ. Πρόεδρο Κοινότητας Μικρού Χωρίου

ΘΕΜΑ: Περί χρηματοδοτήσεως Κ.Ε. της Κοινότητας

Σχετ.: 'Υπ' αριθμ. 325) 15 - 2 - 1980 έγγραφό μας.

Συνέχεια στο άνωτέρω έγγραφο, περί ασφαλτοστρώσεως της από Νέο Μικρό Χωριό μέχρι παλαιό, σās πληροφορούμε ότι ή

δαπάνη κατασκευής ανέρχεται, σύμφωνα με μελέτη που έχει συντάξει ή Δ) νση Τεχνικών 'Υπηρεσιών, στο ποσό των 4.500.000 δρχ.

'Η άνωτέρω δαπάνη δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπισθεί από το Πρόγραμμα Δημοσίων 'Επενδύσεων του έτους 1980, επειδή δε το έργο πρέπει να κατασκευασθεί μέσα σε ένα χρόνο και ειδικότερα στο εξάμηνο Μαΐου—'Οκτωβρίου έτσι ώστε να μη καταστραφούν έργασίες (π.χ.) κατασκευή βάσεως) κατά τη διάρκεια του χειμώνα, θα επιδειχθεί ή ένταξη και ολοκλήρωση του έργου στο Πρόγραμμα του έτους 1981.

Ο Νομάρχης  
Κ. Κιουπκιολής

# Ευρυτανικά και Ρουμελιώτικα Εντυπα

## Ἐκατονταετηρὶς Ἀδελφότητος Εὐρυτανῶν Κων/πόλεως : 1812 - 1920.

Τὸ παραπάνω Λεύκωμα δώρησε στὴν Ἀδελφότητα ὁ συγγραφεὺς μας καὶ παλιὸς Κων)πολίτης κ. Δημ. Κοκκάλας. Εἶναι ἕνας τόμος πάνω ἀπὸ ἑκατὸ σελίδες καὶ ἰσάριθμες σχεδὸν παλαιῆς φωτογραφίες μελῶν τῆς Εὐρυτανικῆς παροικίας Κων)πόλεως. Περιέχει ποικίλες πληροφορίες γύρω ἀπὸ τὴν δράση τῶν Εὐρυτανῶν τῆς Πόλης ἀπὸ τὸ 1812 καὶ μετὰ πού εἶναι ἀξιόλογες γιὰ τὴν ἱστορία τῶν ἀπόδημων Εὐρυτανῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς Εὐρυτανίας γενικότερα.

Ἡ Ἀδελφότητα θεωρεῖ ὅτι ἔχει στὰ χεῖρα τῆς ἕνα πολύτιμο κειμήλιο καὶ θὰ φροντίσει νὰ βρεῖ τρόπο νὰ γίνει προσιτὸ σὲ ὄλους, ὅσους ἐνδιαφέρονται.

Αἰσθάνεται γι' αὐτὸ τὴν ὑποχρέωση νὰ εὐχαριστήσῃ καὶ δημόσια τὸν κ. Δημ. Κοκκάλα γιὰ τὴν πολύτιμη αὐτὴ προσφορά του.

★

ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΟΝ ΛΕΙΜΩΝΑΡΙΟΝ: Ἦγουν Ἀσματικά Ἀκολουθία τῶν ἐνδόξων Εὐρυτανῶν Ἀγίων... Ἐπιστάσια τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου Κωνσταντίνου Δ. Βαστάκη, δαπάναις τοῦ Συνδέσμου Μεγαλοχωριτῶν «Ἡ Ἀγία Παρασκευή». Ἐν Ἀθήναις, 1978.

Πρόκειται γιὰ μιὰ μνημειώδη ἐργασία, σὲ μεγάλο σχῆμα, μὲ εἰκονογραφῆσεις, βιογραφίες - μαρτυρολόγια καὶ ἱερὲς ἀκολουθίες ἐννέα σεπτῶν Εὐρυτανικῶν μορφῶν πού σφράγισαν τὴν ἀγωνιστικὴ, ἐν Χριστῷ ζωὴ τους μὲ μαρτυρικὸ θάνατο, ὅπως ὁ νεομάρτυς Μιχαὴλ ἀπὸ τὴ Γρανίτσα ὁ ὀσιομάρτυς Ρωμανὸς ἀπὸ τὴν Ἀνδράνοβα, ὁ ὀσιος Ἀκάκιος ἀπὸ τὴ Γόλιτζα Ἀγράφων, ὁ ὀσιομάρτυς Γεράσιμος ἀπὸ τὸ Μεγάλο Χωριό κ.ἄ.

Ὅπως σημειώνει στὴν εἰσαγωγή του ὁ π. Κων)νος, οἱ ἅγιες αὐτὲς μορφὲς «ἠγωνίσθησαν καὶ ἀνεζωογόνησαν τὴν ἐξησθενημένην πίστιν τῶν ὑποδούλων χριστιανῶν, ἐστερέωσαν τὴν ἁγίαν μας Ἐκκλησίαν, ἀνέκοψαν τὴν βιαίαν καὶ κατὰ δόλιον τρόπον ἐξισλάμισιν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἐβοήθησαν νὰ μὴ ἀποθάνῃ πνευματικῶς τὸ Γένος μας, ὅχι μὲ πράξεις καὶ μέσα πού μὲ σκληρότητα ἐχρησιμοποιοῦν ὁ τύραννος ἀλλὰ μὲ τὸ ἴδιον αἷμα τοῦ Μαρτυρίου των».

Γιὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτὴ, πού προλογίζει ὁ σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπακτίας κ. Δαμασκηνός, ἀξίζει θερμὰ συγχαρητήρια στὸν Σύνδεσμο τῶν Μεγαλοχωρι-

τῶν γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς ἐκδόσεως, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ, πρὸ παντός, στὸν ἐμπνευστή, τὸν πνευματικὸ δημιουργὸ καὶ ἐπιμελητὴ τοῦ ἔργου Πρωτοπρεσβύτερο Κων)νος Δ. Βαστάκη. Χωρὶς τὸ δικό του μόχθο, τὴν δική του ἀφοσίωση στὴ σύνθεση τοῦ ἔργου, τὴ ζηλευτὴ ἐπιμέλεια γιὰ ἱστορικὴ καὶ βιβλιογραφικὴ τεκμηρίωση τῶν ὑπαρχόντων στοιχείων καὶ πάνω ἀπ' ὅλα τὴ δική του ἀγάπη γιὰ τὸ ἔργο καὶ τὴ ζωὴ τῶν ἁγίων αὐτῶν μορφῶν τῆς Εὐρυτανίας δὲν θὰ ἀπολαμβάναμε μιὰ τόσο τέλεια ἀπὸ κάθε ἄποψη ἐργασία. Εἶναι τὸ ἔργο ἐνὸς ἐμπνευσμένου κληρικοῦ καὶ γνήσιου Εὐρυτᾶνα πού ἀγάπησε τὶς ἅγιες αὐτὲς μορφὲς τῆς Εὐρυτανίας.

Τέτοια ἔργα συμβάλλουν ἀναμφίβολα στὴ γνωριμιὰ τοῦ τόπου μας καὶ πάνω ἀπ' ὅλα τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων του, αὐτῶν πού γράφουν στ' ἀλήθεια τὴν ἱστορία του, ὅπως οἱ σεπτοὶ ἅγιοι - νεομάρτυρες τῶν ὀπιῶν τῆ ζωὴ καὶ τὸ μαρτύριο ὁ πατήρ Κων)νος φωτίζει μὲ τόση ἀγάπη καὶ ἐρευνητικὸ πάθος.

Θέλουμε νὰ πιστεύουμε ὅτι τὸ ἔργο αὐτὸ ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ πλουτίσει τὴν ἐκκλησιαστικὴ, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐρυτανικὴ καὶ ἱστορικὴ βιβλιογραφία θὰ γίνῃ ἰδιαίτερα ἕνα πολύτιμο ἀπόκτημα γιὰ κάθε Εὐρυτανικὸ σπιτί.

## Κων/νου Ἀ. Μπακατσιᾶ, Ἡ Καρίτσα Καρπενησίου : Ἱστορία - Παραδόσεις - Λαογραφία, Ἀθήναι 1976.

Στὴν ἐργασία του αὐτὴ ὁ κ. Κ. Α. Μπακατσιᾶς μᾶς δίνει τὰ πρῶτα στοιχεῖα πού συνθέτουν μιὰ ἱστορικὴ - λαογραφικὴ εἰκόνα τῆς παραδοσιακῆς Καρίτσας.

Σὲ τέσσερα κεφάλαια χωρίζει ὁ συγγραφεὺς τὸ βιβλίον του: 1) Ἀντικρῦζοντας τὴν Καρίτσα, 2) Ἀναδρομὴ στὸ παρελθόν (μερικὰ γεγονότα, ἔγγραφα, μαρτυρίες, ἀποδείξεις), 3) Λαογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ τόπου μας (Καριτσιώτικος γάμος, πανηγύρι, γιορτάσια) κ.ἄ. 4) . . . . .

Ἡ καταγραφή τοῦ σκόρπιου ἱστορικοῦ καὶ παραδοσιακοῦ ὕλικου, πού εὐτυχῶς σώζεται ἀκόμα στὰ στόματα τῶν γεροντότερων, δὲν στάθηκε εὐκολὴ δουλειά, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ στὸν πρόλογό του ὁ συγγραφεὺς.

Πάντως ἀπὸ τὸν κ. Μπακατσιᾶ ἔγινε μιὰ ἀξιεπαινετὴ προσπάθεια γιὰ τὴ γνωριμιὰ τοῦ γενέθλιου τόπου, πού ἀξίζει νὰ συνεχισθεῖ γιὰ νὰ περιλάβῃ κι ἄλλους το-

(Συνέχεια στὴ σελ. 42)



# απο τη σκοπια της αδελφοτητας:

## Προβλήματα, Δράση, Σχόλια

ΤΑ ΕΡΓΑ ΑΜΕΣΟΥ ΑΝΑΓΚΗΣ ΚΑΙ  
Η ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥΣ

Τὸ Δ.Σ. τῆς Ἀδελφότητος γιὰ ἐνημέρωση ὄλων ἔκαμε ἕναν πρόχειρο κατάλογο προτεραιότητας στὸ χωριὸ καὶ παρακαλεῖ πολὺ τὰ μέλη ἢ τοὺς φίλους τοῦ Μ.Χ. νὰ τὸν ἔχουν ὑπόψη τους ὅταν σκέφτῶνται νὰ δώσουν κάποια χρηματικὴ ἐνίσχυση ἢ ἄλλη συνδρομὴ στὴν Ἀδελφότητα ἢ τὴν Κοινότητα, δεδομένου ὅτι μέχρι στιγμῆς κρατικὴ ἐνίσχυση δὲν φαίνεται νὰ χορηγεῖται.

Τὰ ἔργα αὐτὰ εἶναι:

1. Ἔρανος Ἐπισκευῆς τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Μεταμόρφωσης.

2. Διάνοιξη, ἐπισκευὴ καὶ καθαρισμὸς αὐλακιῶν.

3. Περίφραξη νέου Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ ἐμπλουτισμὸς τῆς Παιδικῆς του Χαράς.

4. Ἀνέγερση μνημείου ἢ μνημείων γιὰ τοὺς ἐκτελεσθέντες κατὰ τὴν Κατοχὴ καὶ τοὺς πεσόντες στοὺς ἐθνικοαπελευθερωτικοὺς ἀγῶνες.

5. Τοιχοποιεῖα ἐντὸς παλαιοῦ οἰκισμοῦ, κατασκευὴ πεσμένων ἢ ἐτοιμορρόπων τοίχων.

6. Ἐπισκευὴ ὀστεοφυλακείου παλαιοῦ κοιμητηρίου.

7. Συντήρηση καὶ ἐμπλουτισμὸς Πνευματικῆς Γωνιάς.

8. Καθαρισμὸς δεξαμενῆς ὑδρεύσεως, ἀπολύμανση καὶ καθαριότητα κοινοχρήστων χώρων.

9. Ἐμπλουτισμὸς βιβλιοθήκης Δημοτικοῦ Σχολείου.

Πολλὰ ἀπὸ τὰ παραπάνω μποροῦν καὶ πρέπει ἴσως νὰ γίνουν καὶ μὲ ἐθελοντικὴ ἐργασία, ὅπως τόσα ἔργα ἐγίναν στὸ Μικρὸ Χωριό. Τὸ καλοκαίρι θὰ ὑπάρξουν συνεργεῖα ἀπὸ ἐθελοντὲς πού θὰ βοηθήσουν στὴν καθαριότητα καὶ εὐπρεπισμὸ διαφόρων χώρων καθὼς καὶ καθαρισμὸ αὐλακιῶν κ.ἄ.

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ  
ΑΡΧΕΣ

Ἐξ ἄλλου ὑπάρχουν μιὰ σειρὰ ἀπὸ αἰτήματα πού κατὰ καιροὺς καὶ ἐπανειλημμένα ἔχουν ὑποβληθεῖ ἀπὸ τὴν Ἀδελφότητα στὶς ἀρμόδιες ἀρχές καὶ περιμένουν τὴν ἱκανοποίησή τους. Μεταξὺ τῶν ἄλλων εἶναι:

1. Ἐπέκταση τηλεφωνικοῦ δικτύου καὶ τοποθέτηση τηλεφώνων καὶ στὸ παλαιὸ χωριό. Ἐπίσης τοποθέτηση ἐνὸς κερματοδέκτη πρὸς κοινὴ χρῆση.

2. Συντήρηση τοῦ ὑπάρχοντος ὀδικοῦ δικτύου, στρώσιμο τοῦ δρόμου μεταξὺ νέου καὶ παλαιοῦ χωριοῦ.

3. Πύκνωση δρομολογίων λεωφορείου κατὰ τὴ θερινὴ περίοδο καὶ παράταση δρομολογίων πέραν τοῦ Σεπτεμβρίου ἂν ὄχι καθ' ὄλον τὸ ἔτος.

4. Δενδροφύτευση καὶ διαμόρφωση τοῦ χώρου τῆς κατολισθήσεως καὶ ἀνέγερση μνημείου τῶν θυμάτων τῆς συμφορᾶς.

5. Προώθηση καὶ ἔγκριση δανείου τουριστικοῦ γιὰ ἐπισκευὴ καὶ επέκταση τοῦ ὑπάρχοντος ξενοδοχείου.

6. Ἐπισκευὴ παραδοσιακῶν κτισμάτων.

7. Μετάβαση ἀγροτικοῦ ἱατροῦ καὶ στὸν παλαιὸ οἰκισμὸ ὅπου διαμένουν ἠλικιωμένοι.



ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟΝ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟ  
ΓΕΩΡΓΙΑΣ κ. ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ

Στὶς 21.6.80 ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τῆς Ἀδελφότητος πού θρίσκονταν στὸ χωριό, ἐπισκέφθηκαν τὸν συμπατριώτη Ὑφυπουργὸ Γεωργίας κ. Χρ. Καραπιπέρη, στὴν Νομαρχία Εὐρυτανίας καὶ τοῦ ἐπέδωσαν ὑπόμνημα μὲ διάφορα αἰτήματα, ὅπως στρώσιμο τοῦ δρόμου, δενδροφύτευση, αὐλάκια, τηλέ-

φωνα κλπ. Ο κ. Υπουργός έδειξε ένδιαφέρον και έδωσε οδηγίες για την προώθησή τους. Κατά την επίδοση του ύπομνήματος παρευρίσκετο και ο Γραμματέας της Κοινότητας κ. Άθ. Κοντογεώργος.



### ΤΟ ΣΤΡΩΣΙΜΟ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

Το Δ.Σ. άνέθεσε στον έργολάβο Καρπενησίου κ. Δημητρόπουλο την τιμεντόστρωση και πλακόστρωση της πλατείας του Παλαιού Χωριού. Το έργο εκτάσεως 300 τ.μ. περίπου προβλέπεται να είναι έτοιμο έντός του Ίουλίου.



### Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ

Η Παιδική Χαρά φέτος είναι άνακαινισμένη μετά από σχετική συντήρηση, θάψιμο κ.λπ. που έκαμαν οί κ.κ. Άρ. Γιορνάς, Στ. Γεωργούλης, Γιάν. Κουτσούκης και Διον. Ζορμπαλάς, ο όποιος κατέβαλε και τη σχετική δαπάνη έπισκευής κλπ. Ένα θερμό εύχαριστώ στους άνωτέρω και όλους όσους με τη φροντίδα τους συμβάλλουν στην διατήρηση και άρτιώτερη εμφάνιση του χωριού μας.

Είδικά για την Παιδική Χαρά γίνεται έκκληση προς κάθε Μικροχωρίτη και φίλο του χωριού να προσέχει, ώστε τά όργανα της Παιδικής Χαράς να τά χρησιμοποιούν μόνο τά παιδιά, για τά όποια και προορίζονται. Οί μεγάλοι καλά είναι να μη μπαίνουν στο χώρο αυτό και όταν μπαίνουν, διότι συνοδεύουν κάποιο μικρό παιδί, παρακαλούνται να μη χρησιμοποιούν τά όργανα της Παιδικής Χαράς.



### ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Το νέο Δ.Σ. έχοντας υπόψη του την έκφρασθείσα έπιθυμία της Γενικής Συνέλευσης για παρότρυνση τών μελών της Άδελφότητας να μεταφέρουν τά πολιτικά τους δικαιώματα πάλι στο χωριό, δίνει ώρισμένες χρήσιμες πληροφορίες για το σκοπό αυτό. Πληροφορίες που

είχε την καλωσύνη να μάς δώσει ο Γραμματέας της Κοινότητας κ. Άθ. Κοντογεώργος.

1. Για τούς ήδη έγγεγραμμένους στα Δημοτολόγια του χωριού που θέλουν να ψηφίζουν εκεί, χρειάζονται:

- α) αίτηση μεταγραφής
- β) εκλογικό βιβλιάριο
- γ) πιστοποιητικό έγγραφής στη Δημοτολόγια
- δ) 2 φωτογραφίες ταυτότητας
- ε) Πλήρη στοιχεία άστυνομικής ταυτότητας

2. Για όσους όμως δέν είναι έγγεγραμμένοι στα Δημοτολόγια και θέλουν να μεταδημοτεύσουν χρειάζονται:

- α) Δήλωση του Ν. 105
- β) Πιστοποιητικό Δήμου κατοικίας
- γ) Έκλογικό βιβλιάριο
- δ) 2 φωτογραφίες.

Ο Κοινοτικός Γραμματέας είναι πρόθυμος να τούς έξυπηρετήσει σε ό,τι άλλο χρειασθεί.

Έξ άλλου τον Μάρτιο του 1981, που θα γίνει η Στατιστική άπογραφή του πληθυσμού της χώρας, άς μη παραλείψουν οί Μικροχωρίτες να θρεθούν στο Χωριό. Είναι μια άνάγκη, όπως και για κάθε χωριό της Εύρυτανίας.



### ΛΗΞΗ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

Με τη λήξη του Σχολικού έτους, ο Πρόεδρος της Άδελφότητας κ. Κλ. Κουτσούκης μετέβη στο χωριό και σε ειδική συγκέντρωση τών μαθητών του Δημοτικού Σχολείου, παρουσία του Διευθυντού του Σχολείου κ. Γούλα και του σεβαστού Παπα-Δημήτρη, επέδωσε τά καθιερωμένα βραβεία-ένίσχυση στους άποφοιτήσαντες από την Στ' Τάξη μαθητές:

1. Δημήτρη Σ. Δημόπουλο
2. Κατερίνα Π. Ζησίμου
3. Ούρανία Σ. Τάσιου.

Το χρηματικό βραβείο για τον πρώτο άποφοιτήσαντα διέθεσαν φέτος ο κ. και η κ. Άθανασίου Ι. Κεράνη στη μνήμη της γιαγιάς των Έλένης Νικολοπούλου. Η Άδελφότητα τούς εύχαριστεί γι' αυ-

τὸ ἰδιαίτερα.

Στὴ σεμνὴ αὐτὴ τελετῇ, τὴν ὁποία μὲ προθυμία ὀργάνωσε ὁ Δ)ντῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου κ. Γούλας, προσφέρθηκαν ἀκόμη ἐκ μέρους τῆς Ἀδελφότη- τας ἓνα καλάθι καὶ μιὰ μπάλλα μπά- σκετ μῶλ καθὼς καὶ μιὰ μπάλλα πο- δοσφαίρου. Μοιράσθηκαν ἐπίσης γλυκὰ στὰ παιδιά τοῦ Σχολείου, τὰ ὁποία μαζὶ μὲ τὸν Δάσκαλό τους ἐξέφρασαν τὴ χα- ρά τους γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴ στορ- γὴ τῆς Ἀδελφότητος γύρω ἀπὸ τὴν πρόοδό τους καὶ γενικὰ τὴν προκοπὴ τοῦ Σχολείου τους. Διεδήλωσαν ἀκόμη τὴν ἐπιθυμία τους νὰ ἐπισκεφθοῦν πό- λεις, ὅπου διαμένουν Μικροχωρίτες, στὰ πλαίσια μιᾶς ἐκπαιδευτικῆς ἐκδρομῆς. Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀδελφότητος τὰ δια- βεβαίωσε, ὅτι ὅλοι οἱ Μικροχωρίτες θὰ εἶναι ἰδιαίτερα εὐτυχεῖς νὰ φιλοξενη- σουν τὰ παιδιά τοῦ Χωριοῦ στὰ σπίτια τους, ὅσες μέρες διαρκέσει ἡ ἐκδρομὴ τους. Ἐξέφρασε ἀκόμη τὴν ἐλπίδα ὅτι μὲ τὴ συγκατάθεση τῶν γονέων θὰ μπο- ρήσει νὰ πραγματοποιηθεῖ γρήγορα μιὰ τέτοια ἐκδρομὴ.



#### ΟΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Τὸ Δ.Σ. τῆς Ἀδελφότητος καθιστὰ γνωστὸ σὲ ὅλους, ὅτι οἱ τακτικὲς κατὰ μῆνα συνεδριάσεις του θὰ γίνονται τὴν πρῶτη Τετάρτη κάθε μῆνα, ἀπὸ 6.30 - 9.00 μ.μ. στὸ δικηγορικὸ γρα- φεῖο τοῦ Προέδρου τῆς Ἀδελφότητος κ. Κλεομ. Κουτσούκη, ὁδὸς Νικηταρᾶ 14 (καὶ Θεμιστοκλέους γωνία), 4ος ὄροφ.. Τὶς συνεδριάσεις αὐτὲς μποροῦν νὰ τὶς παρακολουθοῦν καὶ ἄλλα μέλη τῆς Ἀ- δελφότητος ἂν θέλουν. Ἡ παρουσία οἰ- ουδήποτε στὶς συνεδριάσεις αὐτὲς θὰ εἶ- ναι εὐπρόσδεκτη καὶ ὁπωσδήποτε ἐποι- κοδομητικὴ.



#### ΕΚΤΑΚΤΗ ΓΕΝ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

— Τὸν Αὐγουστο ἡ Ἀδελφότης προ- γραματίζει μιὰ ἐκτακτὴ Γενικὴ Συνέ- λευση στὸ χωριό. Ἡ συγκέντρωση αὐ- τὴ ἀνάμεσα στοὺς συγχωριανούς μας

ποὺς ζοῦν στὸ χωριό, ἔχει ὡς σκοπὸ νὰ μᾶς φέρει πιὸ κοντὰ τους, νὰ νιώσουμε τοὺς καθημούς τους καὶ νὰ γνωρίσουμε τὶς σκέψεις τους. Ἐτσι θὰ καταλάβουμε καλύτερα ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, ἐκεῖ στὸν κοινὸ τόπο, ὅπου γεννηθήκαμε καὶ με- γάλωσαμε ὅλοι μαζὶ. Θᾶναι ἓνα πραγ- ματικὸ θάψτισμα στὸν τόπο τῶν παιδι- κῶν ἀναμνήσεων, τὴ θαλπωρὴ καὶ τὶς γνώριμες μορφές τοῦ χωριοῦ μας. Ἄς μὴ χάσουμε τὴν εὐκαιρία.



#### ΝΕΟΣ Δ)ΝΤΗΣ ΤΟΥ Δ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο τοῦ Μ. Χωριοῦ ἀπέκτησε νέο Διευθυντῆ, τὸν κ. Στ. Γού- λα.

Ἡ Ἀδελφότης τὸν καλωσορίζει στὸ χωριό μας καὶ ὑπόσχεται νὰ τοῦ συμπα- ρασταθεῖ στὸ ἔργο του ὅσο τῆς εἶναι ἐ- πιτρεπτό καὶ δυνατὸ γιὰ τὸ καλὸ τῶν μαθητῶν τοῦ χωριοῦ.



#### ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ἡ Πνευματικὴ γωνιά ζητάει γιὰ τὸ καλοκαίρι ἐθελοντὲς ποὺ θὰ καταγρά- ψουν:

1. Ὅλα τὰ ἐκθέματα τοῦ Μουσείου (λαογραφικά - οἰκιακὰ σκευῆ, κλπ.).

2. Ὅλα τὰ βιβλία τῆς δανειστικῆς Βι- βλιοθήκης.

3. Ὅλα τὰ λοιπὰ κειμήλια: φωτογρα- φίες κ.ἄ. ποὺ βρίσκονται στὸ παλιὸ Δη- μοτικὸ Σχολεῖο.

Ζητοῦνται ἀκόμη ἐθελοντὲς ποὺ θὰ δι- αθέτουν τὸ καλοκαίρι λίγες ὥρες γιὰ νὰ ἐλαιοχρωματίσουμε τὰ παράθυρα τοῦ Σχολείου, ὄργανα Παιδικῆς Χαρᾶς, καθαρισμοῦ αὐλακιῶν κ.λ.π. Λεπτομέ- ρειες θὰ ἀνακοινωθοῦν στὸ χωριό τὸ κα- λοκαίρι. Ἀπὸ τοὺς νέους περιμένουμε μεγάλη συμμετοχὴ.



Τὸ Δ.Σ. τῆς Ἀδελφότητος γιὰ τὸ σκο- πὸ αὐτὸ σκέφτεται νὰ ὀργανώσει ἓνα ἐ- ορταστικὸ τριήμερο μὲ πρόσκληση ἐπι- σήμων, ἐγκαίνια τοῦ Λαογραφικοῦ μας Μουσείου στὴν Πνευματικὴ Γωνιά τοῦ χωριοῦ, ξενάγηση κλπ. Παρακαλοῦνται

τά μέλη νὰ φροντίσουν νὰ ἐνημερωθοῦν ἐγκαίρως ἀπὸ τὶς σχετικὲς ἀνακοινώσεις μας καὶ νὰ προγραμματίσουν ἀπὸ νωρὶς ἔτσι, ὥστε νὰ βρίσκονται τὶς ἡμέρες αὐτὲς στὸ χωριό.



#### ΠΕΡΙΦΡΑΞΗ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟΥ

Χάρης στὴν πρωτοβουλία, φροντίδα καὶ εἰσφορὲς μελῶν τῆς Ἀδελφότητας ὀλοκληρώθηκε σύντομα ἡ περίφραξη τῆς μπροστινῆς πλευρᾶς τοῦ νεκροταφείου στὶς Καψάλες. Ἀπομένει ἀκόμα νὰ γίνουν τὰ παράθυρα τοῦ ὀστεοφυλακείου καὶ τὸ τσιμεντάρισμα τῶν τοίχων τοῦ ποῦ θὰ γίνουν μετὰ τὴ συνεργασία καὶ τῆς Κοινότητας. Γιὰ τὰ ἔργα αὐτὰ μποροῦν νὰ δώσουν χρήματα, ὅσοι θέλουν στὴν Ἀδελφότητα ἢ τὴν Κοινότητα ἀρκεῖ νὰ κατονομάζουν τὸ ἔργο, ὅταν κάνουν τὴν δωρεὰ τους. Ἡ Κοινότητα τηρεῖ εἰδικὴ κατάσταση εἰσφορῶν γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό.

Ἡ Ἀδελφότητα αἰσθάνεται τὴν ὑποχρέωση νὰ εὐχαριστήσῃ ὅλους ὄσους ἐνίσχυσαν χρηματικὰ τὸ ἔργο αὐτὸ (ἀκολουθεῖ κατάλογος εἰσφορῶν). Εὐχαριστίες ἀκόμη ἀπευθύνει σὲ κείνους ποῦ με ἀδιάλειπτο ἐνδιαφέρον κατέστησαν πραγματικότητα τὸ ὠραῖο αὐτὸ ἔργο. Αὐτοὶ εἶναι ἡ Κυρία Ὀλγα Παπαδημητρίου ποῦ εἶχε καὶ τὴν ἀρχικὴ ἰδέα καὶ ὁ κ. Γιάννης Κουτσούκης ποῦ ἀνέλαβε τὸν συντονισμό καὶ κινήθηκε δραστήρια πηγαίνοντας πάνω - κάτω στὸ χωριὸ μέχρι τὴν ἐγκατάσταση τῆς περίφραξης

τὸ θάψιμό της καὶ τὴν διαμόρφωση τῆς εἰσόδου μετὰ πλακόστρωτο γεφυράκι. Εὐχαριστίες ἐπίσης στοὺς κ.κ. Ἄρ. Γιουνᾶ καὶ Π. Λιάπη, οἱ ὁποῖοι συνέδραμον ποικιλοτρόπως στὸ ἔργο τῶν ἀνωτέρω. Κατασκευαστὴς τοῦ ἔργου εἶναι ὁ σιδηρουργὸς τοῦ χωριοῦ μας κ. Π. Τσινιας.

Γιὰ τὸ ἔργο συνεισέφεραν οἱ: Ἀλέκος καὶ Γιάννης Κουτσούκης 5.000 δρχ. Ὀλγα Παπαδημητρίου 3.000. Γιουνᾶς Ἀριστείδης 3.000. Γιουνᾶς Γιάννης 3.000. Δερματᾶς Γιάννης 3.000. Δερματᾶς Νικ. καὶ Τηλέμαχος 1.000. Δημόπουλος Γεώργιος 3.000. Ζαχαροπούλου Τασία 3.000. Ζορμπαλᾶς Διονύσης 2.000. Κοκκάλας Δημήτριος 3.000. Κυρίτση Ροδάνθη 3.000. Κυρίτση Τρύφων 3.000. Μίχος Βασίλειος 1.000. Παναγιωτόπουλος Ἀνδρέας 1.000. Φατοῦρος Ἐλευθέριος 3.000. Χονδροῦ Ἐλένη 3.000. Χρονοπούλου Ἀντιγόνη 3.000.



#### ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Τὸ Δ.Σ. εὐχαριστεῖ τοὺς κ.κ. Ἄριστ. Γιουνᾶ, Γιάννη Κουτσούκη, καὶ Βασ. Μίχο, γιατί ὡς μέλη τῆς ἐπιτροπῆς παραλαβῆς τοῦ Ξενοδοχείου μετέβησαν τρεῖς φορές στὸ χωριὸ μετὰ ἑξοδὰ τους γιὰ τὴν παραλαβή, τοῦ Ξενοδοχείου, τὴν καταμέτρηση τῶν ἐπίπλων κ.λ.π., καθὼς καὶ στὴν παράδοση, αὐτῶν στὸν νέο Ξενοδόχο. Ὁ κ. Γιάννης Κουτσούκης εἶχε ἐπίσης τὴν πρωτοβουλία νὰ ἀλλάξῃ μετὰ δική του δαπάνη ὅλες τὶς κλειδαριές τοῦ Ξενοδοχείου. Τὸν εὐχαριστοῦμε. Εὐχαριστίες ἐπίσης στὸν κ. Στ. Γεωργούλη ποῦ βοήθησε κατὰ τὴν παράδοση τοῦ Ξενοδοχείου στὸν νέο ξενοδόχο.

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 38)

μεῖς τῆς ζωῆς τοῦ γειτονικοῦ μας χωριοῦ. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ἐδῶ, ὅτι ἕνα ἀξιόλογο ἱστορικὸ ἔγγραφο ποῦ δημοσιεύει ὁ κ. Μπακατσιᾶς εἶναι τὸ καταστατικὸ τοῦ «Συνδέσμου Καριτσιωτῶν» ποῦ ἰδρύθηκε στὴν Κωνσταντινούπολη στὰ 1905, πρᾶγμα ποῦ δείχνει, ὅτι καὶ ἡ Καρίτσα εἶχε μιὰ σημαντικὴ παροικία στὴ Πόλη στὶς ἀρχὲς τοῦ αἰῶνα μας.

— Χωριάτικοι Ἀντίλαλοι: Περιοδικὴ ἔκδοση τοῦ Συλλόγου Εὐρυτάνων «Καλλιακούδα». Πλουσιώτατο σὲ ὕλη κυκλοφόρησε τὸ 8ο τεῦχος τοῦ τριμήνου Γενάρη - Φλεβάρη - Μάρτη 1980. Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἐπίκαιρες λαμπριάτικες συνεργασί-

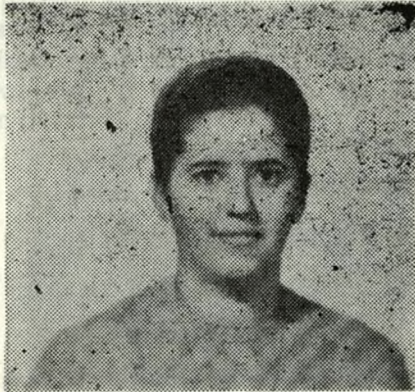
ες καὶ τὶς εἰδήσεις καὶ σχόλια γύρω ἀπὸ τὴν δράση τῶν τοπικῶν Συλλόγων τῆς «Καλλιακούδας» περιλαμβάνει τὸ ἐνδιαφέρον ἄρθρον «Ἡ Περιφερειακὴ Ἀνάπτυξη» τοῦ κ. Ν. Γαζῆ προέδρου τῆς Εὐρυτανίας Α.Ε., ποιήματα, λαογραφικὰ καὶ λογοτεχνικὰ κείμενα κ.ἄ.

— Στερεὰ Ἑλλάς, τεῦχος Ἰανουαρίου - Φεβρουαρίου 1980. Τὸ γνήσιο αὐτὸ καὶ μοναδικὸ περιοδικὸ ποῦ καλύπτει γενικὰ τὸ χῶρο τῆς Ρούμελης συμπλήρωσε ἤδη δέκα χρόνια ζωῆς μετὰ συνεργασίες ἐκλεκτῶν Ρουμελιωτῶν ποῦ ἀσχολοῦνται μετὰ τὰ γράμματα καὶ πρὸ παντὸς μετὰ τὴν ἱστορία, λαογραφία καὶ ἔρευνα τῆς γενέθλιας γῆς.

# ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

## ΚΑΤΕΡΙΝΑ Δ. ΚΡΙΚΟΥ

Σάν όνειρο πέρασαν δεκάξι μήνες από εκείνη τή θραδιά τών Χριστουγέννων, πού στή χαρά τής γέννησης του Χριστού άφησες τήν τελευταία σου πνοή και έφυγες ξαφνικά και αναπάντεχα από κοντά μας γιά τó μακρινό και άτέλειωτο ταξίδι σου στον τόπο πού είχες αγαπήσει γλυκιά και πε-



ρήφανη καρδιά μας. "Όταν σε καλοδέχτηκε ή καινούργια σου ζωή δέχτηκες μιá πικρή δοκιμασία στο νοσοκομείο Καρπενησιού. Δέν σε τίμησαν όπως σου ταίριαζε. "Αφησες ένα άπέραντο κενό, έναν πόνο και μιá θλίψη πού ούτε ó χρόνος δέν τά γιατρεύει. "Η μορφή σου σαν όπτασία πλανιέται γύρω μας, έρχεται μπροστά μας και μας ακολουθεί σε κάθε μας βήμα. "Η ευγενική σου μορφή, ó ευαίσθητος χαρακτήρας σου και ή άπέραντη καλωσύνη σου φωλιάζει στις ψυχές μας. Για μας ήσουνα, ότι πολυτιμότερο είχαμε στή ζωή μας. Και σε είχαμε αγαπήσει με όλη τή δύναμη τής ψυχής μας, γιατί ήσουνα ένας άγνός, ένας τέλειος άνθρωπος, μιá σπάνια προσωπικότητα με καθαρό μυαλό και με μιá θαυμασία άκτινοβολία. Πάντα λαχταρούσες μήν πάθει τίποτα κανείς από μας κι όμως έσύ έφυγες πρώτη. Βιάστηκες νά διαβείς πρώτη στήν άλλη ζωή κλείνοντας τά σαράντα σου χρόνια. Τά αγαπημένα σου παιδιά, ó δεκάχρονος Σπύρος σου στωικά, καρτερικά ύπομένει πού του λείπεις. Και αισιοδοξεί, ότι θα έχει παρηγοριά, τ'όγραψε στήν έκθεσή του στο σχολείο λίγες μέρες μετά πού σε χάσαμε. "Ο τετράχρονος Κωστάκης δέν σε βγάζει όλη τήν ώρα από τó στόμα του, αλλά ξέρει και μας καθησυχάζει πώς είσαι «μαζί με τó Χριστούλη». "Όλοι μας τά φροντίζουμε σά νά είσαι έσύ. Δέν παραλείπουμε, τίποτα από όσα έσύ τόσα χρόνια, σαν στοργική μάνα έφρόντιζες και μας δίδαξες. "Αναπαύσου ήσυχα γλυκιά

μας μανούλα. "Αναπαύσου ήσυχα γλυκιά μας και περήφανη καρδιά μας. Με λουλούδια από τόν κήπο μας πού έσύ τά φρόντιζες στολίζουν σήμερα τόν τάφο σου ποτισμένα με τά δάκρυά μας. "Ο θάνατός σου μας χώρισε. "Η αγάπη μας για σένα θα είναι αιώνια. Δέ σε ξεχνάμε ποτέ. Ζείς και θα ζείς πάντα μέσα στή σκέψη μας, μέσα στήν ψυχή μας. "Ελα στα όνειρά μας συντροφεύοντας, φωτεινή και ύπεροχη λατρευτή μας Κατερίνα. "Ας είναι έλαφρό τó χώμα πού σε σκεπάζει. Αιώνια Σου ή μνήμη. "Ο άντρας σου, τά παιδιά σου, οί γονείς σου, τά άδελφια σου, οί συγγενείς και οί φίλοι σου.

## ΑΘΗΝΑ ΧΡ. ΦΛΕΓΓΑ (1890-1980)

"Η Αθηνά Φλέγγα γεννήθηκε τó 1890 στο Μικρό Χωριό και καταγόταν από τήν οικογένεια τών Γιουσμπασαίων. "Ο άνδρας της Χρίστος Φλέγγας ήταν μεταξύ τών ή-



ρωϊκών πατριωτών πού έκτελέστηκαν από τούς Ιταλούς στις 24)12)1942, στή θέση Λόγγοβες, του Μικρού χωριού. "Η Αθηνά Φλέγγα έμεινε αρκετά χρόνια στήν Αμερική κοντά στα παιδιά της Γιάννη, Παύλο και Γιώργο. "Επέστρεψε στήν Ελλάδα κοντά στις κόρες της Αγαπούλα Τσιμπογιάννη και Μαρία Παναγιώτου.

"Όπως και ó άείμνηστος σύζυγός της ήταν απ' όλους αγαπητή για τήν καλωσύνη της και πραότητα της κι' άφησε αγαθές αναμνήσεις. Πέθανε στις 8)2)80 (Αθήνα) σε ήλικία 90 χρονών.

## ΕΛΕΝΗ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ (1885 - 1980)

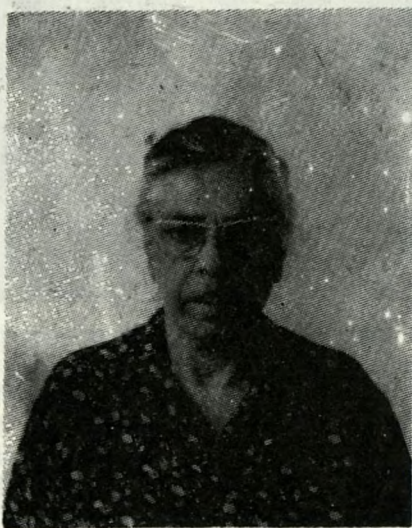


Γεννήθηκε στο Μικρό Χωριό το 1885 και καταγόταν από την παλιά οικογένεια των Ζορμπαλαίων.

Ήταν αγαθότατη και καλόκαρδη γυναίκα, πάντα με το χαμόγελο και θα μείνει αλησμόνητη. Πέθανε στην Αθήνα σε ηλικία 95 ετών. (Φεβρ. 1980).

## ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΑΝΤ. ΣΤΑΜΠΟΛΙΤΟΥ

Καταγόταν από την παλιά οικογένεια του Ν. Κουμπούρα (Κουμπουρόπουλου) κι είχε αδελφούς τον δικηγόρο της Έθνικης Τραπέζης και πολιτευτή Εύρυτανίας Αθανάσιο Κουμπουρόπουλο, τον Διονύσιο υπάλληλο της Έθνικης Τραπέζης κι έναν από



τους στυλοβάτες της Αδελφότητας στα πρώτα της χρόνια, τον Στέφανο Κουμπουρόπουλο, επιχειρηματία Θεσσαλονίκης.

Ο σύζυγός της Αντώνιος Σταμπολίτης, κατάγεται από τη Χελιδόνα κι ως επιτυ-

χημένος επιχειρηματίας έχει συνδέσει το όνομά του με το «Λαύριο» γνωστό ζαχαροπλαστείο - φούρνο, τον οποίο τώρα διευθύνει ο γιός του Νικόλαος.

Η Χρυσούλα Κουμπουροπούλου ήταν γελαστή και καλωσυνάτη κι άφησε αγαθές ανάμνησεις.

Πέθανε στην Αθήνα τον περασμένο Απρίλιο σε ηλικία 81 ετών.

## ΦΡΟΣΩ ΖΟΡΜΠΑΛΑ

Σε ηλικία 95 χρόνων πέθανε στις 12 του Μάη στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο χωριό της — το Μικρό Χωριό Κάρπενησίου — η Φρόσω Δ. Ζορμπαλά, μάνα λαϊκών αγωνιστών και αγωνίστρια ή ίδια που άνοιξε πρόθυμα τις πόρτες του σπιτιού της για



την περίθαλψη των αγωνιστών της Έθνικης Αντίστασης στα χρόνια της φασιστικής Κατοχής και του ΔΣΕ.

Σαν μάνα τριών μαχητών του ΔΣΕ πιάστηκε και σύρθηκε στο στρατοδικείο της Λαμίας με την κατηγορία της βοήθειας στους αντάρτες. Εκεί καταδικάστηκε σε έξι μήνες δεσμά και για ένα διάστημα κρατήθηκε στις φυλακές «Αθήρων». Μετά την ανακοίνωση της ποινής της ο πρόεδρος του στρατοδικείου της Λαμίας ρώτησε τη για Φρόσω αν είχε να πει κάτι πάνω στην καταδίκη της. Κι εκείνη με τη λαϊκή σοφία που τη χαρακτήριζε απάντησε προς έκπληξη του ακροατηρίου:

— Τί να σάς πω. Όσο ζώ θα σάς υπηρετώ μέσα στη φυλακή. Τα υπόλοιπα χρόνια τ' αφήνω για σάς.

Τα παιδιά της: Πόπη Μπάκη, Νίκη Θάνου, Σταύρος Ζορμπαλάς, Γιάννα Τρικαλινοπούλου και Γιώργος Τρικαλινός, Διονύσης Ζορμπαλάς, Γεωργία, Κατίνα, Κική και Νίκος προσφέρουν στη μνήμη της στο «Ριζοσπάστη» 5.000 δρχ.

(Αναδημοσιεύεται από την έφημ. «Ριζοσπάστης»)

## ΣΤΕΛΛΑ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ἄφου πάλαιψε ἀπεγνωσμένα ὀκτῶ μῆνες μετὴν ἐπάρατη ἀρρώστια, νικήθηκε τελικὰ καὶ στὶς 14 Ἀπριλίου ἔφυγε ἀπὸ



κοντὰ μας γιὰ τὸ τελευταῖο μακρυνὸ τῆς ταξίδι, ἢ συγχωριανή μας,

### ΣΤΕΛΛΑ ΑΘ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

(τὸ γένος Γιωργούλα Γιαννακοπούλου)

Ἡ ἀγάπη, ἡ ἀφοσίωση, ἡ λατρεία τῶν δικῶν τῆς καὶ ξεχωριστὰ τοῦ συζύγου τῆς καὶ ἡ σύγχρονη ἐπιστήμη δὲν μπόρεσαν νὰ τὴν κρατήσουν στὴ ζωὴ.

Ἡ ἀείμνηστος ὑπῆρξε ἀφοσιωμένη καὶ ὑποδειγματικὴ σύζυγος καὶ ἐξαιρετικὴ μητέρα. Ποιὸς δὲν θυμᾶται τὸν ἥπιο χαρακτήρα τῆς, τὰ εὐγενικὰ τῆς αἰσθήματα, τὴν καλωσύνη καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς ψυχῆς τῆς: Τὴν ἀγάπη τῆς γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ σφρίγος τῆς ζωῆς τῆς; Καὶ ὁ χρόνος δὲν τὴν ἄλλαξε ὡς τὸ τέλος. Ἐμεινε νέα καὶ πέθανε νέα.

Ὁ Θεὸς ἅς ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴ τῆς καὶ ἅς δώσῃ πλούσια παρηγοριὰ στὸν πονεμένο τῆς σύζυγο καὶ στὰ καλὰ παιδιὰ τῆς.

## ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΠ. ΚΑΚΑΒΙΑΣ

(1917 - 1980)

Γεννήθηκε στὸ χωριὸ Κορυσχάδες Εὐρυτανίας τὸ 1917, τὸ ὁποῖον ἀγαποῦσεν ὑπερβολικὰ, ὅπως ἐξ ἴσου καὶ τὸ μικρὸ χωριὸ ἀπὸ τὸ ὁποῖο κατήγετο ἡ μητέρα του Δέσποινα, τὸ γένος Ἀθανασίου Κεράνη. Σ' αὐτὰ τὰ δυὸ χωριά μοίραζε τὶς διακοπές του καλοκαίρι καὶ Πάσχα, μαζὺ μετὴν οἰκογένειά του. Τὸ ὄνειρό του, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς ἔμεινε ἀνεκπλήρωτο, ἦταν νὰ πάρῃ τὴν σύνταξίν του καὶ νὰ δύ-

ναται μετὰ ἀνεσιν χρόνου νὰ ἀπολαμβάνῃ τὶς φυσικὲς ὁμορφιές τῆς πατρίδος του καὶ νὰ συντρέχῃ εἰς τὰ κοινὰ καὶ εἰς ὅ,τι ἀφοροῦσε τὴν πρόοδο τοῦ χωριοῦ του καὶ τῆς Ποταμιάς, ἀφου διετέλεσεν ἐπ' ἀρκετὸν καὶ μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἐν Ἀθήναις τοπικοῦ Συλλόγου του. Εἰργάσθη σχεδὸν ἐπὶ μισὸ αἰῶνα στὴν Καπνοβιομηχανία ΚΕΡΑΝΗ, ὡς ὑπάλληλος εἰς διαφόρους τομεῖς (διαφημιστὴς τῶν προϊόντων εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὰ τελευταῖα χρόνια ὡς ταμίας τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος). Ἦτο ἀγαπητὸς ἀπ' ὅλους τοὺς συναδέλφους του καὶ τοὺς προϊσταμένους του, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὅλους ὅσους εἶχαν τὴν εὐτυχία νὰ τὸν γνωρίσουν. Ἦτο εὐχαρὶς τύπος καὶ παντοῦ εὐπρόσδεκτος, βίωμά του ὑπῆρξε μίᾳ ἔμφυτος καλωσύνη νὰ ἐξυπηρετῇ ὅσους τοῦ ζητοῦσαν τὴν συμπαράστασίν του καὶ τὸ θεωροῦσε ὡς ὑποχρέωσί του διότι τοῦ ζητοῦσες νὰ σοῦ κάμῃ μίαν χάριν. Μετὰ τὸ χαμόγελο ἀντιμετώπιζε ἀκόμη καὶ τὸν θάνατον, εἰς τὸ κρεββάτι τῆς ὀλιγομήνου νοσηλείας καὶ παραμονῆς του εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Μεταξᾶ (Πειραιῶς) κατὰ τὴν ἐπώδυνον νόσον, εἰς αὐτὸ δὲ τὸν ἐπεσκέπτοντο καθημερινῶς πληθώρα φίλων καὶ συγγενῶν του, χωρὶς νὰ παραλείπῃ ὁ ἴδιος νὰ μᾶς περιποιητῆ μετὰ κεράσματα καὶ ἀκόμη νὰ μᾶς συνοδεύῃ μέχρι τὸ ἀσπασέρ.

Ἄκακος καὶ ὑπόδειγμα οἰκογενειάρχου, ἐφρόντισε διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν δύο θυ-



γατέρων του, ἡ μίᾳ τῶν ὁποίων (ἡ Δέσποινα) εἶναι ἀναδεκτὴ μου καὶ τώρα ἐργάζεται εἰς τὴν Γαλλοελληνικὴν τράπεζαν (Πειραιῶς), ἡ δὲ ἄλλη θυγατέρα του, (Παναγιώτα) μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς τῆς ἐργάζεται ὡς ὑπάλληλος εἰς τὴν καπνοβιομηχανίαν Κεράνη, εἶναι δὲ τέκνα ἐκ τοῦ μετὰ τῆς Βασιλικῆς, τὸ γένος Κων.

Καραμερτζάνη (έξ Ἀμφικλείας) τελεσθέντος ἐν ἔτει 1953 γάμου των, με παράλυτον τὸν ὑπογράφοντα, εἰς τὸν Ἅγιον Σῶστην Λεωφόρου Συγγροῦ. Ἀπεβίωσε τὴν 29)12)1979 εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Μεταξᾶ (Πειραιῶς) μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς συζύγου του, ἤρεμα καὶ ὡς νὰ ἐκοιμᾶτο, ἐκηδεύθη τὴν ἐπομένην (30)12)1979, ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 3.30) εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγία Παρασκευῆ Καλλιπόλεως καὶ ἐνταφιάσθη εἰς τὸ Νεκροταφεῖον Ἀναστάσεως Πειραιῶς, ἐν μέσῳ πρωτοφανοῦς κοσμοσυρροῆς φίλων καὶ συγγενῶν, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἀπαρηγόρητοι καὶ τὸ ἀποκορύφωμα τῆς συγκινήσεως ἦτο ὁ ἐπικήδειος τὸν ὁποῖον με δυσκολίαν καὶ κατάθλιψιν ἐξεφώνισεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὁ συνάδελφος του καὶ συγχωριανός του Σπύρος Τσιτούρης. Μέσα εἰς τὰ ἄφθονα στεφάνια πού κατετέθησαν, ἦταν καὶ μιὰ δέσμη ἀπὸ νωπὰ κλωνάρια ἐλάτης, τὰ ὁποῖα ἡ σύζυγός μου συμπτωματικὰ τὴν προηγούμενην ἔφερε ἀπὸ τὸ μικρὸ χωριὸ καὶ ἡ ἰδία ἐτοποθέτησε στὸ φέρετρό του καὶ τὸν συνώδευσε ὡς τὸν τάφο του, διότι ὁ ἔλατος ἦτο ἡ ἀδυναμία του.

Αὐτὰ τὸ λόγια ἀποτελοῦν γιὰ μένα μιὰ ἐλάχιστη ἐκπλήρωση ὑποχρεώσεως πρὸς τὸν ἄνθρωπο με τὸν ὁποῖον συναναστράφηκα ἐπὶ μισὸ αἰῶνα καὶ δέθηκα με συγγενικὸ δεσμὸ καὶ στενὸ οἰκογενειακὸ σύνδεσμο, τὸν ὁποῖον συνεχίζουν καὶ αἱ οἰκογενεαὶ μας.

Ἄς εἶναι ἐλαφρὸ τὸ χῶμα τῆς Πειραικῆς γῆς πού σε σκέπασε, γιατί καὶ ὁ Πειραιῶς ὑπῆρξε γι' αὐτὸν ἡ δευτέρα ἀγαπημένη πατρίδα του. Αἰωνία σου ἡ μνήμη ἀλησμόνητε Γιώργο.

Μάρτιος 1980

ΝΙΚΟΣ ΔΗΜ. ΚΕΡΑΝΗΣ

## ΣΟΦΙΑ ΚΟΥΤΣΟΥΚΗ (1898 - 1980)

Μιὰ ἀκόμα μορφή τοῦ χωριοῦ μας ἔσθησε στίς 14.5.80. Ἡ Σοφία Σ. Κουτσούκη. Σκιά κι' αὐτὴ τοῦ χωριοῦ. Κυρὰ καλόκαρδη, φιλόξενη, εὐγενική, ἀπλόχερη. Κάθε συγγενής, φίλος ἢ καὶ ἀπλὸς περαστικός εἶχε μιὰ θέση στὸ σπιτικό της καὶ μιὰ θέση στὴν καρδιά της.

Οἱ πόλεμοι, οἱ μιζέριες, τὰ θάσανα τῆς ζωῆς δὲν ἄφησαν ὅμως καὶ τὴ δική της πόρτα ἀχτύπητη. Δυὸ βαριά πλήγματα μά-



τωσαν νωρὶς τὴν καρδιά της, ἡ μονάκριβη κόρη της, 16 χρόνων, κι' ὕστερα ὁ ἄντρας της, πού χάθηκαν ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλο στὴ διάρκεια τῆς Κατοχῆς.

Τὰ τέσσερα ἀγόρια της ἀναπλήρωσαν τὰ κενὰ αὐτὰ με πολὺ πείσμα. Ἔτσι ἡ πολυαγαπητὴ κυρὰ Σοφία ἔφυγε με τὴν ἱκανοποίησι ὅτι τὰ παιδιά της, τὰ ἐγγόνια καὶ δισέγγονά της συνεχίζουν νὰ γεμίζουν με ὑγεία καὶ χαρὰ τὸ σπιτικό της.

A.

Σ.Σ.: Ἦταν στὸ πιεστήριο τὸ περιοδικό, ὅταν μαθεύτηκε ὁ θάνατος ἑνὸς ἀκόμη Μικροχωρίτη, τοῦ Γιάννη Δ. Ζορμπαλά.



## Η ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἀπὸ τῆ στήλη αὐτή, γιὰ ἐνημέρωση ὄλων θὰ δημοσιεύουμε στὸ ἐξῆς τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν ποὺ ἔχουν τακτοποιήσει τὶς συνδρομές τους πρὸς τὴν Ἀδελφότητα, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὰ στοιχεῖα ποὺ κρατάει ὁ Ταμίας. Ποτὲ δὲν εἶναι ἀργὰ νὰ στείλει κανεὶς τὴ συνδρομὴ τοῦ μέλους δρχ. 100 τὸ χρόνο, καὶ γιὰ συνδρομὴ περιοδικοῦ δύο ἐτῶν 2X200 = 400 δρχ. ἂν ἐπιθυμεῖ.

Βουγᾶ Δέσποινα, Βουγᾶς Ἰωάννης, Γιουρνᾶ Πηνελόπη, Γιουρνᾶς Ἀριστείδης, Γολέμη Σταυρούλα, Γρατσούνη Χριστίνα, Γρατσούνης Ἀλέξανδρος, Δερματᾶς Δημήτριος, Δημητρακοπούλου Σωτηρία, Δημόπουλος Γεώργιος, Δημοπούλου Βιργινία, Δημοπούλου Μαρία, Ζαχαρόπουλος Γεώργιος, Ζαχαρόπουλος Χρῖστος, Ζαχαροπούλου Τασία, Ζωγράφος Παναγιώτης, Θάνος Ἀριστοτέλης, Θάνος Κ. Ἰωάννης, Θάνος Ἀρ. Κων)νος, Θάνος Δ. Κων)νος, Θάνος Χρῖστος, Θάνου Βικτωρία, Θάνου Ἰωάννα, Θάνου Νίκη, Κατσούδας Κων)νος, Κεράνη Ι. Βασιλική, Κεράνης Α. Ἰωάννης, Κεράνης Δ. Νικόλαος, Κομπορόζος Νικόλαος, Κομπορόζος Σπύρος, Κομπορόζος Τηλέμαχος, Κομπορόζος Τρύφων, Κουτσούκη Κλ. Αἰμιλία, Κουτσούκη Ν. Μαρίκα, Κουτσούκη Σ. Σοφία, Κουτσούκης Ἰωάννης, Κουτσούκης Κλεομένης, Κουτσούκης Νικήτας, Κρίκος Δημήτριος, Κυρίσης Σπύρος, Κωστόπουλος Μιχαήλ, Λιάπη Τριανταφυλλιά, Λιάπη Ἡρακλῆς, Λιάπη Ἰωάννης, Λιάπη Νικόλαος, Λιάπη Παντελής, Μανίκα Βαρβάρα, Μαστρογεωργόπουλος Χρῖστος, Μαστρογεωργοπούλου Εὐγενία, Μίχος Βασίλειος, Μίχος Λουκᾶς, Μουτσέλου Παναγιώτα, Μασσοστατή Βασιλική, Μπακατσιᾶ Ἀθηνᾶ, Μπακατσιᾶς Δημήτριος, Μπάκης Δημήτριος, Μπάκης Σταῦρος, Μπάρλας Πέτρος, Μπιλέτα Ἄννα, Μπιλέτας Στέφανος, Μώρης Γεώργιος, Νικολόπουλος Ἰωάννης, Παναγιώτου Νικόλαος, Παπαδάκη Ναυσικά, Παπαδημητρίου Δημητριά, Παπαδημητρίου Νικόλαος, Παπαδημητρίου Ὀλγα, Παπαδῆς Γεώργιος, Παπαδῆς Παναγιώτης, Παπαδόπουλος Ἀλκή, Παπαδοπούλου Ἀθηνᾶ, Παπαϊωάννου Μαρία, Πασπαλάρης Φ., Παπαστάθης Ἰωάν., Πετροπούλου Λίτσα, Πέτσικας Δημήτριος, Πλάκας Ἀθανάσιος, Πλάκας Βασίλειος, Πλάκας Σταῦρος, Σκορδᾶς Δημήτριος, Στογιάννη Ἀγάπη, Τριανταφύλλου Ἰωάννης, Τσιροπούλου Μαριάνθη, Φλέγγα Γκόλφω, Φλέγγας Τάσιος, Φλώρος Γεώργιος, Φλώρος Σωτήρης, Φωτοπούλου Χρυσούλα, Χονδρὸς Γεώργιος, Χονδροῦ Ἐλένη καὶ Χρονοπούλου Ἀντιγόνη.

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρω, ποὺ ἐψήφισαν στὴν τελευταία Γεν. Συνέλευση ἀνανέωσαν ἀκόμη τὴ συνδρομὴ τους μέχρι τέλους Μαΐου οἱ ἐξῆς:

Ἀντωνόπουλος Ἀκύλας, Ἀντωνόπουλος Διονύσιος, Αἰθαλιώτη Ἐλισάβετ, Ἀντωνό-

πουλος Χρ., Βίγλας Κων., Γεωργούλη Ἀντιγόνη, Γεωργούλης Σταῦρος, Γιούσμπασης Δημ., Δερματᾶς Νικόλαος, Παναγιώτης Τηλέμαχος, Δημόπουλος Κων., Δημόπουλος Νικ., Δημοπούλου Ἀλεξάνδρα, Ζαχαρόπουλος Ἰωάν., Ζαχαρόπουλος Κ., Ζορμπαλᾶς Ἰωάν., Ζορμπαλᾶς Κώστας, Ζωγράφος Βάγιας, Θάνος Ι. Ντίνος, Θάνου Χ. Ἐλένη, Θάνου - Νικητάκη Νίνα, Θάνου Κ. Ζωή, Κακούρας Εὐάγγελος, Κατσιγιάννης Ἰωάν., Κατσούλη Ροδάνθη, Καρανδρέας Ἀπόστολος, Καρανδρέα Κλημεντία, Κεράνη Μαργαρίτα, Κομματᾶς Βασ., Κιρκιέσης Κων)νος, Ματσούκας Ἀθαν., Μητσόπουλος Ἀθαν., Μήτσος Ἐλένη, Μιχαηλίδης Στέλιος, Μπουλούμπαση Ἰφιγένεια (ΗΠΑ) Νικολόπουλος Παντ., Παναγιωτόπουλος Ἄνδρ., Παπαδῆς Σταῦρος, Παπαναστασίου Δημ., Παπαθανασιάδου Ρένα, Παπαδάκης Εὐάγγ., Πέτσικα Σταυρούλα, Τσαρὸς Στάθης, Τσιμπογιάννης Ἰωάν., Τσίρος Μιχαήλ, Φατούρος Ἐλευθέριος.

### ΔΩΡΕΕΣ

Τὸ Δ.Σ. εὐχαριστεῖ, ὅσους μὲ χρηματικές δωρεές ἐνισχύουν τὸ ἔργο τῆς Ἀδελφότητας, ἢ ὁποῖα ὡς γνωστὸν δὲν ἔχει ἄλλους πόρους ἐκτὸς ἀπὸ τὶς συνδρομὲς τῶν μελῶν τῆς. Οἱ νεώτερες δωρεές εἶναι τῶν:

Νικ. Λουμίδη 20.000 δρχ. Αὐγέρη Αὐγερόπουλου 10.000. Διονύση Ζορμπαλᾶ εἰς μνήμην μητέρας τοῦ Εὐφροσύνης Ζορμπαλᾶ 14.000. Νικολάου Δ. Κεράνη εἰς μνήμην Γ. Κακαβιά 5.000. Γιάννη Γιουρνᾶ (δολλ. 100) Νικ. καὶ Μένιου Κουτσούκη εἰς μνήμην μητέρας τῶν Σοφίας Κουτσούκη 5.000. Π. Δερματᾶ, εἰς μνήμην θειᾶς τοῦ Ἐλ. Νικολοπούλου 3.000. Νίκης Δ. Θάνου εἰς μνήμην μητρός τοῦ Εὐφρ. Ζορμπαλᾶ 3.000. Γεωργίου Β. Πλάκα 2.500. Ἀθαν. καὶ Χρυσούλας Κεράνη εἰς μνήμην γιαιγιᾶς τῶν Ἐλ. Νικολοπούλου 2.000. Θωμᾶ Παπανίκου 1.000. Κων. Δ. Θάνου εἰς μνήμην γιαιγιᾶς Εὐφ. Ζορμπαλᾶ 1.000. Ἐπης Βουγᾶ - Γιουρνᾶ 1.000. Ἰωάν. Π. Φλώρου εἰς μνήμην μητρός τοῦ 1.000.

10 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΩΤΟΙ ΣΕ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

**Γ. ΠΛΑΚΑΣ**  
**ΕΙΔΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ**  
**— ΣΧΕΔΙΟΥ —**

- ΓΙΑ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ
- ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ
- ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ
- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ
- ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
- Κ.Α.Τ.Ε.Ε.
- ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
- ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
- ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΩΝ  
(ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ & ΞΕΝΩΝ)

ΟΛΙΓΟΜΕΛΗ ΤΜΗΜΑΤΑ • ΕΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

«ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ Γ. ΠΛΑΚΑ»  
ΠΑΤΗΣΙΩΝ 49 ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ  
ΤΗΛ. 522.30.22, 52.44.011, 88.19.483

TM

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΓΡΑΦΕΙΟ

**SUN & SEA**

Λέκκα 3 - 5, 4ος όροφος, γραφ. 6

Τηλ.: 322-4739, 322-4369

(Σύνταγμα)

— Αεροπορικά εισιτήρια για όλο τον κόσμο

— Έκδόσεις διαβατηρίων, VISA, συνάλλαγμα

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΑΡ. ΓΙΟΥΡΝΑ —  
ΒΟΥΤΑ

Αφοί ΖΟΡΜΠΑΛΑ Ο.Ε.

ΚΟΥΡΤΙΝΕΣ ΚΑΤΑΚΟΥΡΥΦΩΝ

ΠΕΡΣΙΔΩΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ

«COULISE»

ΒΕΝΕΤΙΚΑ ΣΤΟΡ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ

ΑΝΑΡΤΗΣΕΩΣ ΚΟΥΡΤΙΝΩΝ

ΔΑΝΙΑΣ «FABER»

TENTEΣ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ

«S. PROFIL»

Γκλύστη 34 — ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Τηλ.: 9013.344 — 5 — 6

**ΜΠΑΡΛΑΣ**

ΔΙΠΛ. ΕΥΡ. Υ.Ε. 37072 - 38891

# ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΣΥΡΟΜΕΝΩΝ ΘΥΡΩΝ **ΠΕΤΡΟΣ ΜΠΑΡΛΑΣ Ε.Π.Ε.**

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗ 24 - ΓΑΛΑΤΣΙ



2013860 - 2912337

**Μηχανικοί, Έργολάβοι, Ξυλουργοί**

## **Ο ΠΕΤΡΟΣ ΜΠΑΡΛΑΣ**

Μετά από πολυετή πείρα επί των Ξυλουργικών εργασιών έφευρε τον τελειότερον μηχανισμό συρομένων θυρών αντικαταστήσας ούτω άπαντας τούς έν χρήση μηχανισμούς.

Και τούτο διότι ή έξ άλουμινίου ράγα είναι κατασκευασμένη από σκληρό ντουραλουμίνιον ώστε να δύναται ν' άντέχη σέ πολύ βαριά θυρόφυλλα και ό μηχανισμός καλύπτει τό κενόν ( χάσμα ) άνωθεν της άνηρτημένης θύρας.

Και τό ποιό **ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ** διά την όργάνωσιν της συγχρόνου κατοικίας. Τόσον ή **ΜΟΝΟΦΥΛΛΟΣ ΧΟΝΕΥΤΗ ΘΥΡΑ** όσον και ή **ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ** τοποθετείται και εξάγεται άνευ ούδεμιός έπεμβάσεως, δηλ: δέν χρειάζονται καθρέπτες μπετού και γυψοσανίδες.

## **ΠΡΟΣΟΧΗ :**

Ζητάτε μηχανισμούς **ΜΠΑΡΛΑ** και όχι **ΤΥΠΟΥ ΜΠΑΡΛΑ** είναι άντιγραφείς του μηχανισμού μας.

Διά να είναι γνήσιος πρέπει να φέρη την σφραγίδα **Π. ΜΠΑΡΛΑΣ ΑΡ. ΕΥΡ. 37072.**

# multifilter

ο πιο αποτελεσματικός  
συνδυασμός  
διαφορετικών  
φίλτρων στο

Παλλάς  
INTERNATIONAL



- τέλειο  
φιλτράρισμα
- καθαρώτερο  
κάπνισμα

Παλλάς  
INTERNATIONAL



Άποκλειστικότητας του Έλβετικού οίκου  
BAUMGARTNER

"ΔΕΚΤΟΡ"